

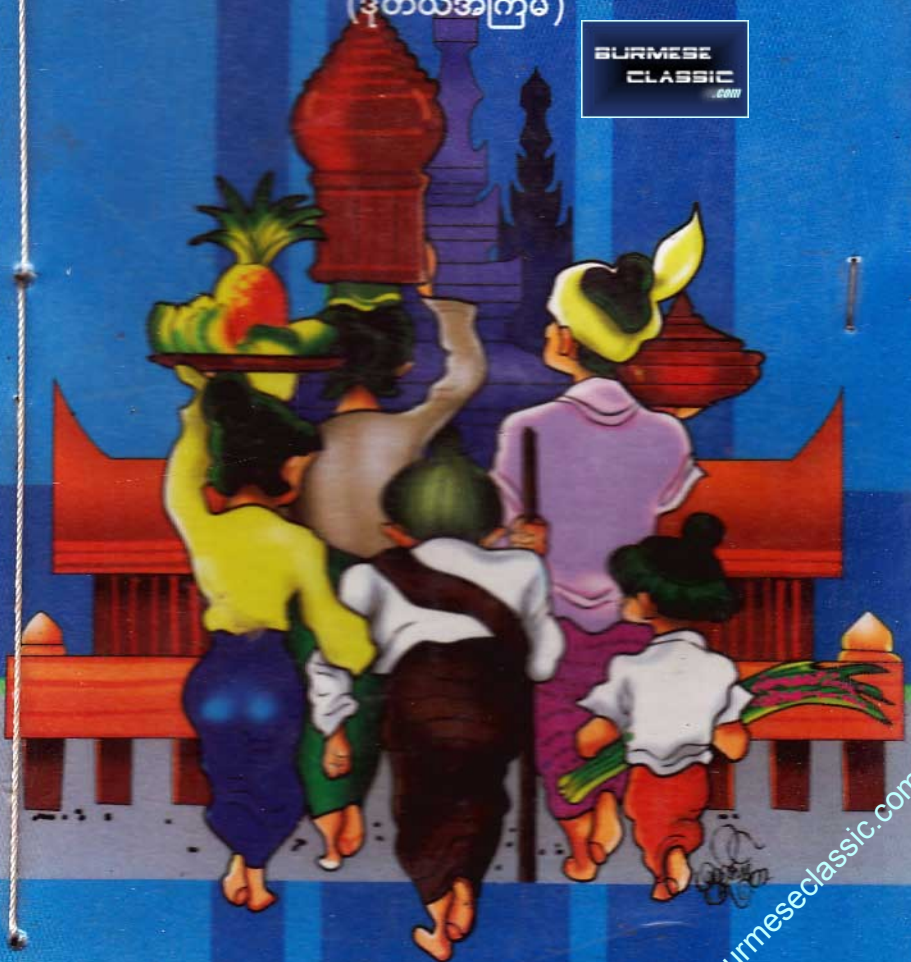

ဥပုသ်သည့်နှင့်သိမှတ်ဖွယ်

စေတနာရှိင်ရှေ့တို့

(ဒုတိယအကြိမ်)

BURMESE
CLASSIC
.com

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာအုပ်အမည်	- ဥပုသ်သည်နှင့်သိမှတ်ဖွယ်
စာရေးဆရာ	- စေတနာလှိုင် ၊ ရေစကြို ၊
မူပိုင်ခွင့်	- မြဝတီစာပေ
မူပိုင်ခွင့်ပြုသူ	- မြဝတီစာပေ
ပုံနှိပ်ခြင်း	- ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ၊ ဒုတိယအကြိမ်
အုပ်စု	- ၁၀၀၀
အပြိုင်အဆင်	- စေတနာလှိုင် ၊ ရေစကြို ၊
စာအုပ်အရွယ်	- ကိုသန်းဝင်း
မျက်နှာနှင့်အတွင်းပိုင်း	- ဒေါ်ကျွန်းယု(မြ ၀၇၃၂)၊ ကောင်ဆုံပုံနှိပ်တိုက် ၂၇၉၊ လမ်း(၄၁)၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကင်းမြို့။
ထုတ်ဝေသူ	- ဦးလှတိုး(မြ-၀၃၇၂)၊ ရန်အောင်စာပေ တိုက်-၁၇၊ အင်း-၂၃၊ ရွှေအင်းပင်အိမ်ရာ၊ အနောက် ရန်ကင်း၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကင်းမြို့။ ဖုန်း- ၀၁-၇၂၂၅၇၂၊ ၀၉-၅၁၇ ၉၃၉၈
တန်ဖိုး	- ၁၀၀၀ ကျပ်

ဥပုသ်သည်နှင့်သိမှတ်ဖွယ်

စေတနာလှိုင်(ရေစကြို)

ထုတ်ဝေသည့် စာအုပ် ကတ်တလောက်အညွှန်း CIP

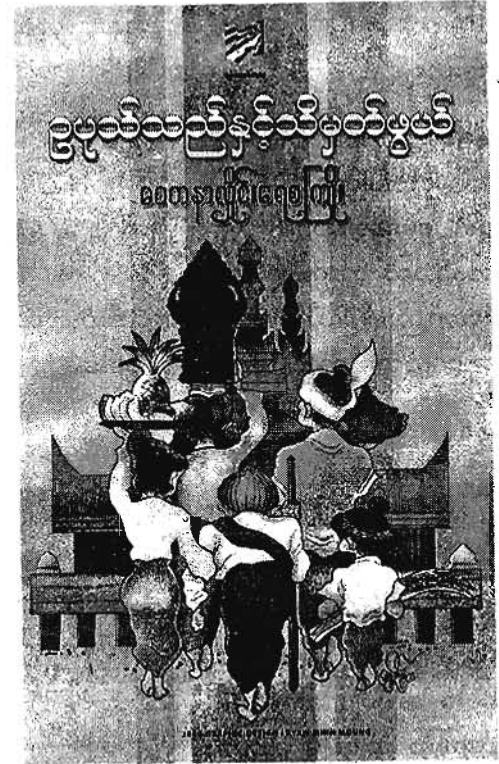
၂၉၄-၃

စေတနာလှိုင်၊ ရေစကြို၊
ဥပုသ်သည်နှင့်သိမှတ်ဖွယ်/စေတနာလှိုင်(ရေစကြို)ရန်ကင်း။
ရန်အောင်စာပေ၊ ၂၀၁၁။ ဒုတိယအကြိမ်
၁၄၇ စာ ၁၃ x ၂၀ စင်တီ။
(၁) ဥပုသ်သည်နှင့်သိမှတ်ဖွယ်

စာပေသမိုင်း စာအုပ်များ

ရှင်တော်တို့၊ မြတ်ဗုဒ္ဓ၊
 သံဃထောင်ရှင်၊ သွန်သင်ဆရာ၊
 နှစ်ခြင်းစာ၊ တုပ်ကွေးကျိုး၊
 ကျွန်ုပ်တို့၏၊ ကြီးစားအားထုတ်၊
 ဥပုသ်သည့်များ၊ မှတ်သားဖွယ်ရာ၊
 အခြားအကျိုး၊ ဖွဲ့ရာပြုရာ၊
 မြတ်ကောင်းမှုကြောင့်၊ တောင်းဆိုရာန်
 ပြည့်စေသော် ။ ။

စောနုလှိုင်(ရေစကြို)

ရန်အောင်စာပေ
 တိုက် ၁၇ အခန်း ၂၃ ရွှေဘိုလမ်းပင်လယ်ရပ်
 အနောက်ရန်ကင်း
 ဖုန်း ၇၂၂၅၅၅

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
*	ဆရာမင်းယုဝေ၏ အမှာစာ	
*	ရှေးဦးစကား	၁
*	ကျေးဇူးတရား	၄
အခန်း(၁)		
၁။	သီလစောင့်ထိန်းခြင်း	၅
၂။	သီလ၏ စွမ်းအားများ	၉
၃။	သီလာနုဿတိ ဘာဝနာပွားနည်း	၁၀
၄။	ဘုန်းတော်ကြီး၏ဦးသီလ၏ အထိရောက်ဆုံးတရား	၁၃
၅။	သီလနှင့်ပတ်သက်သော အဆုံးအမ ဩဝါဒများ	၁၄
အခန်း(၂)		
၆။	အခြေခံ ငါးပါးသီလ	၁၇
၇။	ငါးပါးသီလ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်	၁၉
၈။	ပါဏာတိပါတ အပြစ်ပြ သာဓက	၂၂
၉။	အဒိန္နာဒါန အပြစ်ပြ သာဓက	၂၈
၁၀။	ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ အပြစ်ပြ သာဓက	၃၃
၁၁။	မုသာဝါဒ အပြစ်ပြ သာဓက	၃၇
၁၂။	သုရာမေရယ အပြစ်ပြ သာဓက	၄၂
၁၃။	ငါးပါးသီလ အကျိုးနှင့်အပြစ်	၄၄
၁၄။	ငါးပါးသီလ အကျိုးပြ သာဓက	၄၅
၁၅။	ဗြဟ္မစရိယ ငါးပါးသီလ	၄၆
၁၆။	ဧကဘတ္တိက ဆက္ကသီလ	၄၈
၁၇။	ဥပါသကာဟူသည်	၄၉

အခန်း(၃)

၁၈။	ဥပုသ်သည် ဆိုသည်မှာ	၅၁
၁၉။	ဥပုသ်သည်တို့၏ ပြုဖွယ်ကိစ္စများ	၅၁
၂၀။	ကန်တော့ခန်း	၅၃
၂၁။	ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည်ရန်	၅၅
၂၂။	ရှစ်ပါးသီလ အနက်	၅၅
၂၃။	ရှစ်ပါးသီလ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်	၅၆
၂၄။	ဝိကာလဘောဇန အကျိုးပြ သာဓက	၅၇

အခန်း(၄)

၂၅။	ဩကာသအကျယ် ဖွင့်ဆိုချက်	၆၁
၂၆။	ဆုတောင်းအဓိပ္ပာယ် ရှင်းလင်းချက်	၆၃
၂၇။	သရဏဂုံ သီလတောင်း ရှင်းလင်းချက်	၆၅
၂၈။	ဘုရားရှိခိုး ရှင်းလင်းချက်	၆၇
၂၉။	သရဏဂုံဆောက်တည်မှု ရှင်းလင်းချက်	၆၇
၃၀။	ဥပုသ်စောင့်ခြင်းအကျိုး	၆၈
၃၁။	ဥပုသ်အမျိုးမျိုး	၆၉

အခန်း(၅)

၃၂။	ကိုးပါးသီလ	၇၆
၃၃။	မေတ္တာကို သီလအဖြစ် ဆောက်တည်နေခြင်း	၇၈
၃၄။	မေတ္တာအကျိုး ၁၁ မျိုး	၇၉
၃၅။	ဆယ်ပါးသီလ	၈၀
၃၆။	ဆယ်ပါးသီလ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်	၈၁
၃၇။	လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ၁၀ ပါးသီလ	၈၄
၃၈။	အာဇီဝဋ္ဌမက သီလ	၈၅
၃၉။	ပိသုဏဝါစာ အပြစ်ပြ သာဓက	၈၉
၄၀။	ဖရသဝါစာ အကျိုးပြ သာဓက	၉၁
၄၁။	သမ္ပပ္ပလာပဝါစာ အပြစ်ပြ သာဓက	၉၃
၄၂။	သမ္မာအာဇီဝ နှစ်မျိုး	၉၅

အခန်း(၆)

၄၃။ ဥပုသ်တစ်ကြိမ်စောင့်သူ၏ ကြီးမားသောအကျိုး	၉၇
၄၄။ မိတ်ဆွေလေးဦး ဥပုသ်စောင့်၍ ပေးလှူကြပုံ	၉၉
၄၅။ ငွေတစ်ထောင်ရလိုမှုကြောင့်စောင့်သော တစ်ရက်တာ ဥပုသ်၏အကျိုး	၁၀၁
၄၆။ ဥပုသ်စောင့်ခြင်း လက်ငင်းအကျိုး	၁၀၃
၄၇။ သစ်ကျူတ် ဥပုသ်စောင့်သလို မဖြစ်ဖို့လိုသည်	၁၀၅
၄၈။ ဥပုသ်သည်နှင့် စိပ်ပုတီး	၁၀၇
နောက်ဆက်တွဲ	
၄၉။ ဥပုသ်သီလဆိုင်ရာ ဘာသာရေး အမေးအဖြေများ	၁၁၁
၅၀။ စာလုံးဆင့် (ပါဠိဆင့်) ဖတ်နည်း	၁၄၃
၅၁။ မှီငြမ်းကိုးကားသော စာအုပ်စာစောင်များ	၁၄၆

မြတ်မင်္ဂလာစာစောင် အလင်္ကာချုပ်

ဆရာမင်းယုဝေ၏ အမှာစာ

စေတနာလှိုင် (ရေစကြို) သည် ၁၉၈၇ ခုနှစ်၊ မတ်လထုတ်၊ မြတ်မင်္ဂလာစာစောင်၌ ပါရှိသည့် “ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာတောရ” ဆောင်းပါးဖြင့် စာပေနယ်သို့ ဝင်ရောက်လာသူဖြစ်သည်။ ထို့နောက် မြတ်မင်္ဂလာနှင့် မင်္ဂလာမောင်မယ်စာစောင်၌ ဆောင်းပါးများ မကြာခဏ ရေးသားခဲ့သည်။

သူသည် မြတ်ပန်းရင်၊ သီလဝ၊ ဓမ္မရုပ်စုံ၊ နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်၊ သုတစွယ်စုံ၊ အာရောဂျီ စသည့် မဂ္ဂဇင်းများနှင့် ဂျာနယ်များ၌လည်း သတင်း၊ ဆောင်းပါး၊ ကဗျာ စုစုပေါင်းပုဒ်ရေ ၃၀၀ကျော် ရေးသားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် “ချမ်းမြေ့ရိပ်ငြိမ် ညောင်ပင်အိုင်” (ညောင်ပင်အိုင် ဆရာတော်ကြီး၏ ဘဝခရီးနှင့်ကျင့်စဉ်များ)၊ “ကျန်းမာသက်ရှည်ရေး ဆေးနည်းဆေးပင်များ” (ပထမတွဲ ဒုတိယတွဲ)၊ “အရက်နှင့်ကောင်းကျိုးဆိုချက်” စာအုပ်များကိုလည်း ရေးသားခဲ့ရာ သူ၏ တင်ပြချက်များမှာ ပီပြင်၍ အရေးအသားလည်း ရှင်းလင်းပြေပြစ်သဖြင့် အောင်မြင်သော ကလောင်ရှင်တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သည်။

ယခု ဆက်လက်၍ ရေးသားသော သူ၏စာအုပ်မှာ “ဥပုသ်သည်နှင့် သီမုတ်ဖွယ်” ဖြစ်၏။ ဤစာအုပ်၌ ဥပုသ်မစောင့်သူများ ဥပုသ်သီလ စောင့်ထိန်းလာစေရန်နှင့် ဥပုသ်သီလ စောင့်ထိန်းသူများ ပိုမိုတကျိုးများလာစေရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်းမှာ သူ၏ စေတနာအရင်းခံ ဖြစ်၏။ ဥပုသ်သည်၊ ဥပုသ်သီလအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဘာသာရေးကျမ်းစာများ၌ အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသော်လည်း ဥပုသ်သည်တိုင်း လက်ခွဲပြုနိုင်မည့် စာအုပ်ငယ်များကား အလွန်ရှားပါးလှပါသည်။ ငေးပုဒ်လှိုင် (ရေစကြို) သည် ထိုလိုအပ်သောကွက်လပ်ကို ဖြည့်စွက်သည့်အားဖြင့် ဤစာအုပ်ကို စီစဉ်ရေးသားထားရာ ဥပုသ်သီလဆောက်တည်သူတို့အတွက် အဆင်ပြေလှပေသည်။

ထို့ကြောင့် စေတနာလှိုင်(ရေစကြို)၏ “ဥပုသ်သည်နှင့် သိမှတ်ဖွယ်” စာအုပ်သည် ဥပုသ်သည်များအတွက် သိမှတ်ဖွယ် အစုံ အလင်ပါရှိသည်သာမက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းလည်း လေ့လာကြည့်ရှု လက်စွဲပြုသင့်သည့် ဘာသာရေးစာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်ပေသည်။

မင်းယုစေ

မင်းယုစေ
မြတ်မတ်လာစာစောင်
အယ်ဒီတာချုပ်
၉-၃-၂၀၀၈

ရှေးဦးစကား

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ဥပုသ် သီတင်းနေ့များ၌ဖြစ်စေ၊ အပျိုကြီး ရက်ကြီးများ၌ ဖြစ်စေ ကျောင်းကန် ဘုရားသို့ သွား၍ ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်လေ့ ရှိကြပါသည်။ ဘုရားရှင် ဆက်ဆက် ကတည်းက သူတော်ကောင်းတို့ စောင့်ထိန်းခဲ့သည့် ဥပုသ် သီလသည် ယနေ့တိုင် နှစ်သိန်းနရာ အလွန် ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။

သို့သော် ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်ရာ၌ အချို့မှာ ဥပုသ်သီလအကြောင်း ကနဦးက မကြုံကြသဖြင့် အကျိုးများသင့်သလောက် မများဘဲ ဖြစ်နေကြပါသည်။ အချို့မှာ လက်တင် နှစ် နှစ် တချောက်ချောက် ချနေသော်လည်း ပါးစပ်တ ထွေရာ လေးပါး ပြောကြားရင်း အချိန်တန် မကြာပါသည်။ အချို့မှာ သူများ ကျွေးမွေး ခံစားပြုသော စားဖွယ်များကို အားပါးတရ စား၍ အထိပ်ပြီး တစ်မိုး ချုပ်ကြပါသည်။ အချို့မှာ ညနေသို့ ရောက်သောအခါ ထမင်းဆာ၍ သိပ်ပြီး ညစားစားကာ အခြားသီလများကိုပါ ချိုးဖျက်ကြပါသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း သင်္ဂါစာ ဆရာတော်က သူ့ထံလာရောက် ကန်တော့ကြသည့် ဥပုသ် အပျိုကြီး ပြန်ကြတော့မည့် သူများအား “ဒကာ၊ ဒကာမတွေ တစ်နေ့တည်း ဥပုသ် သုံးမျိုးရခဲ့ ကြပြီ မတုတ်လား။ အဲဒီဥပုသ်တွေက-

- ၁။ ဖွန်းမလွဲခင်း ပြင်ပြင်သာမှု၊ ရသ၊ဆိပ်အိ၊ ချို၊ဆိပ်၊ချဉ်၊ငန်၊ အတန်တန်သော အစား တို့ကို တဝကြီးစား။ အစားကြီး(ဘိလူး ဥပုသ်)။
- ၂။ ထမင်း တင်းလျာ များစွာ စားသောက်၊ ဇရပ်ပေါ် အရောက်တွင် လေတပြန်ပြီးနှင့် တခုခုမှ ပြည်အောင် ဟောက်ပြီး စောင့်သော (နဂါး ဥပုသ်)။
- ၃။ ပုတီးမစိပ် အိပ်ချင်တိုင်း အိပ်ပြီး၊ ညနေစောင့် နေချိချိ၊ လေးချက်တီး အလို တွင် ကမန်းကတန်း အိပ်ရာတ၊ထ၊ ပြန်သွားကြသော (စာတလေး ဥပုသ်)ဆိုပြီး ဥပုသ် သုံးမျိုးရှိတယ်” ဟု မိန့်ကြားခြင်းဖြစ်သည်။

မဟာဂစ္ဆာရုံ ဆရာတော် အရှင်ဇနကာ ဘိဝံသ၊ကလည်း လူပုဂ္ဂိုလ်များ ဥပုသ်စောင့်ပုံကို ဝေရသဖြင့် ပြုပြင်စေလိုသော ဆန္ဒရှိခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ “အနာဂတ် သာသနာရေးကျမ်း” တွင် “ဘာသာရေးကိစ္စများကို ပြုပြင်ရာ၌ ယခုခေတ် ဥပုသ် စောင့်ပုံများကိုလည်း စဉ်းစားလိုက်၏။ ကျေးရွာများ၌ ဥပုသ် စောင့်ပုံ ကျောင်းသို့လာပြီးနောက် သီလ မယူသေးမီ ရောက်တတ်ရာရာ စကားကိုသာ ပြောကြ၏။

သီလယူပြီးသောအခါ အိမ်ပြန် ထမင်းစားပြီးလျှင် လူကြီးများ၊ ကျောင်း၊ ဘုရား၊ ဇရပ်သို့ ပြန်လာကြ၍ အိပ်သူအိပ်၊ ထွေရာလေးပါး၊ စကားစမြည် ပြောသူက ပြောကြသည်။ တရားစကား ပြောသူ၊ တရားစစ် တရားမှန်ကို နာခံ ဆွေးနွေး ဖမ်းမြန်းသူကား ရာခိုင်နှုန်း ၁၀ ယောက်ထက်များမည် မဟုတ်ပေ။ မြို့ကြီး မြို့ကြီးများ၌ကား သာ၍ဆိုးရွားလှသော အချက်ရှိ၏။ ၎င်းကား ကာလ၌ ဥပုသ်နေ့များမှာ သက်သတ်လွတ် ဆားတင်းလောက်ကိုသာ စားသောက်၍ ဥပုသ် စောင့်ထိုက်ပါလျက် ယခုအခါ၌ပင် အမိတ်နွေ၌ နွား၊ ကြက်၊ ဝက်တွေပို၍ သေကြရရှာလေသည်” စသည်ဖြင့် သတိပေး ရေးသားထားပါသည်။

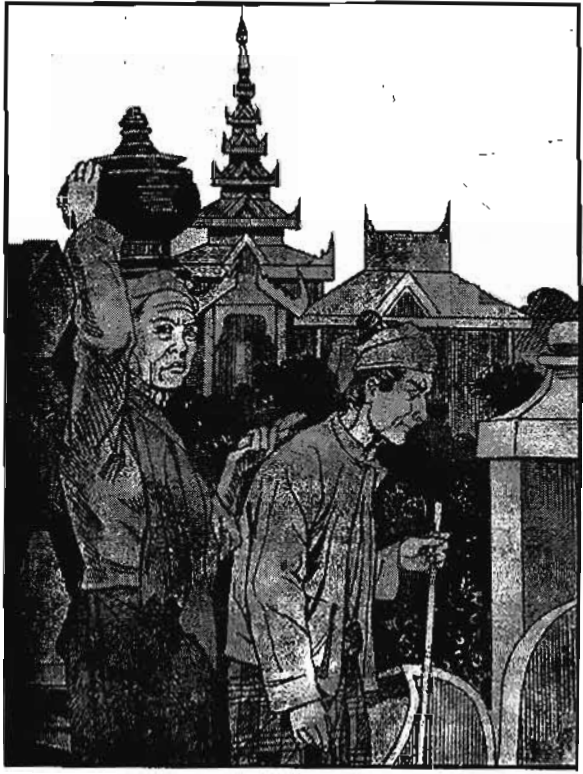
သို့ဖြစ်၍ ဥပုသ်သည်များ ဥပုသ်သီလကို နည်းမှန် လမ်းမှန် စနစ်တကျ စောင့်တတ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ “ဥပုသ်သည်နှင့် သိမှတ်ဖွယ်” စာအုပ်ကို မကျယ် မကျဉ်း ပြုစု စီစဉ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ စီစဉ်ရာ၌ သာသနာရေး ဦးစီးဌာနမှ ထုတ်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲကျမ်းပထမတွဲနှင့် မင်းကွန်း တီပီဇကရေ ဆရာတော်ကြီး၏ သီလပေး ဇာကျယ်တို့ကို အဓိက ဝိုင်းရံ ကိုးကား၊ ကူးယူ ဖော်ပြထားကြောင်း စကားပလ္လင် အစီရင်ခံလိုပါသည်။

ဤစာအုပ် နောက်ဆက်တွဲတွင် ဘာသာရေး မဂ္ဂဇင်းများ၌ ဖော်ပြပြီး ဖြစ်သည့် အရှင်ဇနကာဘိဝံသံ၊ အဘယာရာမ ဆရာတော်၊ ဘဒ္ဒန္တ ဝိလောကသာရ (ရဝေထွန်း) တို့ ပြောကြားသော ဘာသာရေး ပြဿနာ အဖေ၊ အမြေများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းတို့မှာ တိုရင်း လိုရင်း ထိထိမိမိ ရှိလှသောကြောင့် မှတ်သားဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များနှင့် ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်သူ (ဥပုသ်သည်) များသည် ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ရှု၍ မိမိတို့ဆိုင်ရာ သီလများကို စောင့်ထိန်း လိုက်နာခြင်းအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ နှစ်ဖြာအကျိုးများကာ ကုသိုလ်တရား တိုးပွား လာလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

စေတနာလှိုင်း၊ ရေစကြို

၉-၉-၂၀၀၇

ကျေးဇူးတရား

ဤစာအုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အကူအညီပေးသည့် ရန်အောင် စာပေမှ ဦးလှတိုး [စာရေးဆရာတိုးထက်]၊ အမှာစာရေးပေးသည့် မြတ်မင်္ဂလာ စာစောင် အယ်ဒီတာချုပ် ဆရာ မင်းယုဝေ၊ စာမူ တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်ပေးသည့် ရွှေညာ မောင်ယဉ်စိုး၊ လိုအပ်သော စာအုပ်များကို ငှားရမ်းသည့် မြတ်မင်္ဂလာ စာစောင် တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာ ဦးညာထင်လင်းအောင်၊ စာမူကို စိတ်တိုင်းကျ ဖြစ်အောင် ကွန်ပျူတာစာပီ ပေးသည့် ကိုနေလင်း၊ အတွင်း သရုပ်ဖော်ပုံများ ရေးဆွဲပေးသည့် ပန်းချီဆရာကြီး ဦးစန်းလှိုင်နှင့် စာတစ်အုပ်လုံးပြီးရန် ဝိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက်ကြသူတို့အား အထူးကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

စေတနာလှိုင်(ခေမကြီး)

အခန်း (၁) သီလစောင့်ထိန်းခြင်း

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း မိမိတို့ဆိုင်ရာ သီလများကို စောင့်ထိန်းကြရသည်။ အထူးသဖြင့် ငါးပါးသီလကို အဓိက စောင့်ထိန်းကြရသည်။ သီလဆိုသည်မှာ ကောင်းသော အကျင့်ပင်ဖြစ်၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းရမည့် အကျင့် တရားဖြစ်၏။

ထိုအကျင့်တရား၌လည်း ကောင်းစွာ ထားရှိခြင်းနှင့် ကောင်းစွာ လုပ်ဆောင်ခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။ ကောင်းစွာ ထားရှိခြင်း ဆိုသည်မှာ ထာယကံမှ၊ ဝစီကံမှတို့ကို မကျူးလွန်အောင် ကောင်းစွာ ထားရှိခြင်း ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ လုပ်ဆောင်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ကုသိုလ် တရားမှန်သမျှ သည် သီလနှင့် မကင်းနိုင်။ သီလရှိသူ၏ သန္တာန်၌သာ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပွားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် သီလသည် ကုသိုလ်ဟူသမျှတို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်၍ ကုသိုလ်တရား တိုးပွားအောင် လုပ်ဆောင်တတ်ခြင်းသည်ပင် ကောင်းစွာ လုပ်ဆောင်ခြင်းမည်သည်။

အမှန်တော့ သီလဆိုသည်မှာ ကာယကံမှ၊ ဝစီကံမှတို့ကို နှုံးညှဲသိမ်မွေ့စွာ ထားတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်တရား အဆင့်ဆင့်တိုးပွားအောင် လုပ်ဆောင်တတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း သီလဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုသီလသည် အဘိဓမ္မာနည်းအရ-

- ၁။ စေတနာ သီလ = စေတနာသည် သီလမည်၏။
- ၂။ ဝိရတီ သီလ = ဝိရတီ စေတသိက်သုံးပါးသည် သီလ မည်၏။
- ၃။ အနဘိဇ္ဈာ၊ အဗျာပါဒ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသီလ = အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ စေတသိက်သုံးပါးသည် သီလ မည်၏။
- ၄။ သံဝရ သီလ = စောင့်စည်းသူ၏ စေတသိက် သည် သီလ မည်၏။
- ၅။ အဝိတိက္ကမ သီလ = မလွန်ကျူးအောင် စောင့်ထိန်း သောအခါ၌ဖြစ်သော ကုသိုလ် စိတ်နှင့်စေတသိက်တို့သည် သီလ မည်၏ဟူ၍ တရားကိုယ် ငါးပါး ကွဲပြားသည်။

တစ်ဖန် စေတနာသီလ၌-

- ၁။ ပါဏာတိပါတ = သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း။
- ၂။ အာဒိန္နာဒါန = သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်း။
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ = မိမိ မပိုင်သော ကာမ ဝတ္ထုတို့၌ မှားယွင်းဖောက်ပြန်စွာ ကျင့်ခြင်း ဟူသော ကာယဒုစရိုက်သုံးပါးနှင့်
- ၁။ မုသာဝါဒ = မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်း။
- ၂။ ဝိသုဏ္ဍဝါစာ = ကုန်းတိုက်စကား ပြောဆိုခြင်း။

- ၃။ ဖရသဝါစာ = ကြမ်းတမ်း ယုတ်စာ တိုင်းထွာ ဆဲရေးခြင်း။
- ၄။ သမ္ပပ္ပလာပ = အကျိုးမရှိ ပြန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းဟူသော ဝစီဒုစရိုက် လေးပါးတို့ ပါဝင်သည်။

ယင်း ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီ ဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်သော စေတနာ သည် စေတနာသီလမည်၏။

ဝိရတီသီလ။ ။ကာယဒုစရိုက်မှ ရှောင်ကြဉ်ရာ၌ အသက်မွေးမှုနှင့် ပတ်သက်ခြင်း မရှိလျှင် သမ္မာ ကမ္မန္တ ဝိရတီမည်၍ ဝစီ ဒုစရိုက်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် အသက်မွေးနှင့် ပတ်သက်ခြင်း မရှိလျှင် သမ္မာ ဝါစာ ဝိရတီ မည်သည်။

ဥပမာ-ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ မုသာဝါဒမှ ရှောင်ကြဉ် ခြင်းသည် သမ္မာအာဇီဝ ဝိရတီ မည်သည်။ ရှေ့နေများ တရားခွင့်၌ မုသာဝါဒမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် သမ္မာအာဇီဝ ဝိရတီမည်သည်။ အလေးများ ဖားသတ်၊ ငါးသတ် စသော ပါဏာတိပါတမှ ရှောင် ကြဉ်ခြင်းသည် သမ္မာ ကမ္မန္တ ဝိရတီမည်သည်။

ထို သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝတည်းဟူသော ဝိရတီ စေတသိက် သုံးပါးတို့သည် ဝိရတီ သီလမည်၏။ ဝိရတီဆိုသည် မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အနဘိဇ္ဈာ၊ အဗျာပါဒ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသီလ။ ။သူတစ်ပါး၏ ပစ္စည်းကို၊ ငါ့ပစ္စည်းဖြစ်လျှင် ကောင်းမှာပဲဟု လောဘစိတ်ဖြင့် ကြံစည်ခြင်းသည် အဘိဇ္ဈာမည်၏။ အဘိဇ္ဈာ၏ တရားကိုယ်မှာ လောဘဖြစ်သည်။ အဘိဇ္ဈာ မနောဒုစရိုက် မဖြစ်အောင် ၎င်းကို ဖယ်ရှားသော အလောဘ စေတသိက်သည် သီလမည်၏။ မိမိနှင့်ပြိုင်ဘက် ပျက်စီးပါစေ သောပါစေ စသည်ဖြင့် ကြံစည်ခြင်းသည် ဗျာပါဒ မနော ဒုစရိုက်မည် ။ ဗျာပါဒ၏ တရားကိုယ်မှာ ဒေါသစေတသိက် ဖြစ်သည်။ ယင်း ဗျာပါဒကို ပယ်ရှားသော အဒေါသ စေတသိက်သည် သီလမည်၏။

တောနာလှိုင်(ခေတ်ကြီး)

ကံ-ကံ၏အကျိုး မရှိ။ နောက်ဘဝ မရှိ။ ပေးလှူခြင်း အကျိုး မရှိ စသည်ဖြင့် မှားယွင်းသော အယူအဆသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မနောဒုစရိုက် မည်၏။ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှားသော အမောဟ စေတသိက်သည် သီလမည်၏။

အဘိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟူသော မနော ဒုစရိုက်သုံးပါးရှိလျှင် ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်တို့ကို ကျူးလွန်မှုများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ အဘိဇ္ဈာကို ပယ်ရှားနိုင်မှုသည် အဗျာပါဒမည်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှား နိုင်မှုသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိ မည်၏။ ယင်းအနဘိဇ္ဈာ၊ အဗျာပါဒ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟူသော မနောဒုစရိုက်သုံးပါးတို့ကို သီလဟုခေါ်ဆိုသည်။

သံဝရသီလ။ ။ရဟန်းတော်များ စောင့်ထိန်းမှုကို သံဝရဟု ခေါ်သည်။

ယင်းသံဝရသည်-

၁။ ပါတိမောက္ခ သံဝရ၊

၂။ သတိသံဝရ၊

၃။ ဉာဏသံဝရ၊

၄။ ခန္တိသံဝရ၊

၅။ ဝီရိယသံဝရ ဟူ၍ ငါးမျိုးရှိသည်။

ဆောက်တည်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့ဖြင့် မလွန်ကျူးခြင်းသည် အဝီတိက္ကမ သီလမည်၏။

သီလသည် လူတို့နေ့စဉ် ဖြည့်ကျင့်ဆောင်ရွက်ရမည့် စာရိတ္တ သီလနှင့် မလွဲမသွေ ရှောင်ကြဉ်ရမည့် ဝါရိတ္တသီလဟူ၍လည်း နှစ်မျိုး ရှိသည်။

စာရိတ္တသီလ။ ။စာရိတ္တ သီလဆိုသည်မှာ ကောင်းသော လုပ်ငန်း တာဝန်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ-သိင်္ဂါလော ဝါဒသုတ်လာ ဘုရားရှင် ဟောကြားသော သားသမီးကျင့်ဝတ်၊ မိဘ ကျင့်ဝတ် စသည်တို့သည် စာရိတ္တသီလများ ဖြစ်၏။ ထိုကျင့်ဝတ် စာရိတ္တသီလများကို မပြုလုပ် မလိုက်နာလျှင် အကုသိုလ် မဖြစ်သော် လည်း ပြုလုပ်လျှင်ကား သီလကို ပို၍ ဖြူစင်စေသည်။

ဉာဏ်သည်ရှင်သီပုတ်စွယ်

ဝါရိတ္တသီလ။ ။ဝါရိတ္တသီလဆိုသည်မှာ ဘုရားရှင် တားမြစ်ထား သည့် သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်း စသော ဒုစရိုက်မှုများကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤ၌ စာရိတ္တသီလဟုခေါ်သော ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်း ခြင်းသည် နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မည်သကဲ့သို့ ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းဘဲ လွန်ကျူးခြင်းသည်လည်း အပါယ်ရောက်ကြောင်း စကောင်းသော အကုသိုလ်ကံ မည်သည်။

သီလ၏ စွမ်းအားများ

ဘုရားရှင်သည် နိဗ္ဗာန်အထိ တင်ပို့နိုင်သည့် သီလ၏ မမြင်နိုင် သော စွမ်းအားများကို ပါဠိလို ရွာသားများအား ဟောကြားတော်မူခဲ့ သည်။ ယင်းတို့မှာ-

၁။ သီလရှိသူသည် အရာရာ၌ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်မှု မှန်ကန်ခြင်း၊ ကတိတည်ခြင်း၊ သတိကောင်းခြင်း စသော အရည်အချင်း ကောင်းများ ရှိလာသဖြင့် စီးပွားဥစ္စာ လွယ်လင့်တကူ အစုလိုက်အပြုံလိုက်ရခြင်း (သီလဝါ သီလ သမ္ပန္နော အပ္ပမာဒါမိ ကရဏံ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဓိဂစ္ဆတိ)

၂။ ဒီလူက မဟုတ်တာကို မပြောဘူး၊ မလုပ်ဘူး စသည်ဖြင့် ချစ်ခင် လေးစားခြင်းခံယူရသည့်ပြင် မိမိအရှိန်အဝါများ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ရိုက်ခတ်သွားခြင်း၊ အာဏာတည်၍ ဩဇာ ညောင်းခြင်း။ (ကလျာဏော ကိတ္တိံ သဒ္ဓါ အပ္ပဂ္ဂစ္ဆတိ)

၃။ အပြစ်ကင်းမဲ့၍ ရိုးသားဖြောင့်မတ်သူ၊ ကိုယ်ချင်းစာတရား ရှိသူဖြစ်လာသဖြင့် အပွဲပွဲတွင် ရဲရင့်ထင်ပေါ်ခြင်း။ (ပရိသ ဝိသာရဒေါ ဟောတိ)

၄။ သေမင်းကိုပင် ရင်ဆိုင်ရဲခြင်း၊ မိမိက မှန်မှန်ကန်ကန် ပြုလုပ်စေကာမူ အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာ ချိုးငဲ့သဖြင့် မအောင်မြင်ရခြင်း၊ လူမှုဒုက္ခ အမျိုးမျိုးနှင့် ဒေခိုက်အတန်

ကြုံတွေ့ရခြင်းများကို အလွယ်တကူ ရင်ဆိုင်နိုင်ခြင်း။
(အမျှဋ္ဌော ကာလံ ကရောတိ)

၅။ သေရသည့်နောက်တွင်လည်း လူကောင်း နတ်ကောင်း ဖြစ်ရခြင်း။ (သုဂတိံ ဥပ ပဇ္ဇတိ။ ဘောသဇ္ဇက္ခန္ဓက။ ၃၃၂) တို့ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် သီလကို ပဒေသာပင်ကြီးဟူ၍လည်း တင်စား ကြခြင်းဖြစ်သည်။

သီလာနုဿတိ ဘာဝနာပွားနည်း

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် ငါးပါးသီလကို အဓိကလုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်း၍ အခြား ရှစ်ပါး၊ ကိုးပါး၊ ၁၀-ပါးသော အပိုတန်ဆာ သီလများကို မိမိတတ်နိုင်သလောက် စောင့်ထိန်းသင့်ကြသည်။ ထို စောင့်ထိန်းသော သီလများကိုလည်း လုံ့မလုံ့၊ ကျိုးမကျိုး၊ ပေါက်၊ မပေါက်၊ ပြောက်၊ မပြောက်၊ ကျားမကျား ပြန်လည် စဉ်းစား၍ နေ့စဉ် စစ်ဆေးကြည့်သင့်သည်။ သို့မှသာ သီလာနုဿတိဘာဝနာ ဖြစ်ကာ မိမိ၏သီလ အရည်အသွေး အဆင့်မြင့်မမြင့် သိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ သီလာနုဿတိ ဘာဝနာ ပွားများလိုသူသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌ မိမိသည် ယနေ့ သူတစ်ပါး၏အသက်ကို သတ်လိုစိတ်ဖြင့် သတ်ခဲ့မိပြီလောဟု ပြန်လည်စဉ်းစားပါ။ မသတ်မိပါက ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ် လုံခြုံပြီဖြစ်သည်။

ထိုအခါ-

၁။ မိမိသည် “ယနေ့ သူတစ်ပါးအသက်ကိုမသတ်ဘဲ ရှောင် ရှား၍ ဖြူစင်သော အကျင့်သီလ တရားနှင့် အချိန်ကုန်လွန် သွားပေ၏။ ထို့ကြောင့် ယနေ့အဖို့ အသက်ရှင်ရခြင်းသည် အလွန်တန်ဖိုးရှိ၍ အချိန်ကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးချနိုင်ခဲ့ပြီ တကား” ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အခါခါ ပွားများရမည်။

- အကယ်၍ သူတစ်ပါး၏အသက်ကို သတ်မိသည်ဟု စဉ်းစားမိပါက နောက်နှောင်တွင် သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို လုံးဝ မသတ်တော့ပြီဟု စောင့်စည်းလိုသော သံဝရစိတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဆက်၍ မိမိသည် ယနေ့ သူတစ်ပါးတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းကို ခိုးယူလိုသော စိတ်ဖြင့် ခိုးယူမိခဲ့သလောဟု ပြန်လည်စဉ်းစားပါ။ ခေါ်၊ မလှမိပါက အဘိဇ္ဇာဒါန သိက္ခာပုဒ် လုံခြုံပြီဖြစ်သည်။

ထိုအခါ-

၂။ မိမိသည် “ယနေ့ သူတစ်ပါးတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းကို ခိုးယူ ခြင်း ရှောင်ရှား၍ ဖြူစင်သော အကျင့်သီလ တရားနှင့် အချိန်ကုန်လွန်သွားပေ၏။ ထို့ကြောင့် ယနေ့အဖို့ အသက် ရှင်ရခြင်းသည် အလွန် တန်ဖိုးရှိ၍ အချိန်ကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးချနိုင်ခဲ့ပြီတကား” ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အခါခါ ပွားများရမည်။

- အကယ်၍ သူတစ်ပါးတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းကို ခိုးယူမိသည်ဟု စဉ်းစားမိပါက နောက်နှောင်တွင် သူတစ်ပါးတို့၏ ဥစ္စာ ပစ္စည်းကို လုံးဝ မခိုးတော့ပြီဟု စောင့်စည်းလိုသော သံဝရစိတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဆက်၍ မိမိသည် ယနေ့သူတစ်ပါး၏ သားမယားကို ပြစ်မှား ခြိမ်းခြောက်လောဟု ပြန်လည်စဉ်းစားပါ။ မပြစ်မှားမိပါက ကာမေသုမိစ္ဆာ စာရ သိက္ခာပုဒ် လုံခြုံပြီဖြစ်သည်။

ထိုအခါ-

၃။ မိမိသည် “ယနေ့ သူတစ်ပါး၏ သားမယားကို မပြစ် မှားဘဲ ရှောင်ရှား၍ ဖြူစင်သော အကျင့်သီလတရားနှင့် အချိန်ကုန်လွန်သွားပေ၏။ ထို့ကြောင့် ယနေ့အဖို့ အသက် ရှင်ရခြင်းသည် အလွန် တန်ဖိုးရှိ၍ အချိန်ကို အကျိုးရှိရှိ

အသုံးချနိုင်ခဲ့ပြီတကား”ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အခါခါ ပွားများရမည်။

- အကယ်၍ သူတစ်ပါး၏ သားမယားကို ပြစ်မှားမိသည်ဟု စဉ်းစားမိပါက နောက်နှောင်တွင် သူတစ်ပါးသားမယားကို လုံးဝ မပြစ်မှားတော့ဟု စောင့်စည်းလိုသော သံဝရစိတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဆက်၍ မိမိသည် ယနေ့ သူတစ်ပါး အကျိုးစီးပွား ပျက်ပြားအောင် လိမ်လည်လှည့်စား မုသားစကား ဆိုမိ ပြောမိခဲ့ပြီလောဟု ပြန်လည်စဉ်းစားပါ။ မပြောမိပါက မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ် လုံခြုံပြီဖြစ်သည်။

ထိုအခါ-

- ၄။ မိမိသည် “ယနေ့ သူတစ်ပါးအကျိုးစီးပွားပျက်ပြားအောင် လိမ်လည် လှည့်စား မုသားစကားဆိုခြင်းမှ ရှောင်ရှား၍ ဖြူစင်သော အကျင့်သီလ တရားနှင့် အချိန်ကုန်သွားပေ၏။ ထို့ကြောင့် ယနေ့အဖို့ အသက်ရှင်ခြင်းသည် အလွန် တန်ဖိုးရှိ၍ အချိန်ကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးချနိုင်ခဲ့ပြီတကား”ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အခါခါ ပွားများရမည်။

- အကယ်၍ သူတစ်ပါး အကျိုးစီးပွား ပျက်ပြားအောင် လိမ်လည်လှည့်စား မုသားစကား ဆိုမိသည်ဟု စဉ်းစားမိပါက နောက်နှောင်တွင် သူတစ်ပါးအကျိုးစီးပွား ပျက်ပြားအောင် လိမ်လည်လှည့်စား မုသားစကား လုံးဝ မဆိုတော့ ပြီဟု စောင့်စည်းလိုသော သံဝရစိတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဆက်၍ မိမိသည် ယနေ့ သေရည်အရက် စသည့် မူးယစ်စေတတ်သော အရာများကို သုံးစွဲမိသလောဟု ပြန်လည်စဉ်းစားပါ။ မသုံးစွဲမိပါက သုရာမေရယ သိက္ခာပုဒ် လုံခြုံပြီဖြစ်သည်။

ထိုအခါ-

- ၁။ မိမိသည် “ယနေ့ သေရည်အရက် စသည့် မူးယစ်စေတတ်သော အရာများကို သုံးစွဲခြင်းမှ ရှောင်ရှား၍ ဖြူစင်သော အကျင့်သီလ တရားနှင့် အချိန်ကုန်သွားပေ၏။ ထို့ကြောင့် ယနေ့အဖို့ အသက်ရှင်ခြင်းသည် အလွန် တန်ဖိုးရှိ၍ အချိန်ကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးချနိုင်ခဲ့ပြီတကား”ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အခါခါ ပွားများရမည်။

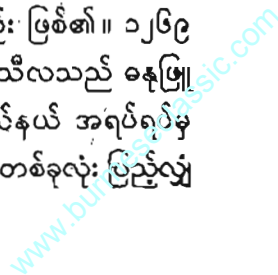
- အကယ်၍ သေရည်အရက် စသည့် မူးယစ်စေမည့် အရာများကို သုံးစွဲမိသည်ဟု စဉ်းစားမိပါက နောက်နှောင်တွင် မူးယစ်စေတတ်သည့် အရာများကို လုံးဝ မသုံးစွဲတော့ပြီဟု စောင့်စည်းလိုသော သံဝရစိတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဤနည်းအတိုင်း မိမိစောင့်ထိန်းသည့် အခြားသီလများကိုလည်း အစနိပန စဉ်းစား ပွားများခြင်းဖြင့် သီလာနုဿတိ ဘာဝနာ ဖြစ်စေပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့်တက်၍ သမာဓိ ရင့်ကျက်ကာ နိဗ္ဗာန်ရွှေ့ပြည်နိုင်သို့ တက်လှမ်းနိုင်မည့် အခြေခံလမ်းစ မေ့အလင်းရောင်၊ မေ့ပီတိများ ဖြစ်စားရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ၏ အထိရောက်ဆုံးတရား

မြန်မာနိုင်ငံ ပဋိပတ္တိသာသနာဝင်၌ ရဟန္တာဟုကျော်ကြားခဲ့သော ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ (၁၁၉၄-၁၂၆၉)ဟူ၍ ရှိခဲ့သည်။

ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလသည် မိမိတစ်ကိုယ်တည်းသာမက အထူးသီလ တူမျှသော အကျင့်ရှိသူ ရဟန်းတော်များအား တောရ သာတ်တည်ရန် တိုက်တွန်းသည့်ပြင် အောက်မြန်မာပြည် တောရ ဘုန်းတော်ကြီးကို စံတင်တည်ထောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်၏။ ၁၂၆၉ ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်းကဖြစ်၏။ ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလသည် ဓနုဖြူ ဦးညို သိမ်သမုတ်ကြွတော်မူသည်။ ထိုစဉ် အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှ ဘုန်းတော်ကြီးများလာကြသော ပရိသတ်မှာလည်း မဏ္ဍပ်တစ်ခုလုံး ပြည့်လျှံခဲ့သည်။

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလသည် ပရိသတ်များ ပြိုင်တူဆိုသော
ဩကာသ ကန်တော့ချိုးခန်း ပြီးသည်နှင့် “တောင်းသည့်ဆုနှင့် ပြည့်စုံ
ကြပါစေ” ဟု ဆုပေးသည်။ ဆက်၍ သရဏဂုံဆောက်တည်စေကာ
ငါးပါးသီလ အနက်အဓိပ္ပာယ် ချပေးသည်။ ထို့နောက် “အပ္ပမာဒေဒန
သမ္မာဒေထ-ကုသိုလ်ကို မမေ့သော သတိဖြင့် ပြည့်စုံကြပါစေ” ဟု
နိဂုံးချုပ်သည်။

ထို့နောက် နှစ်မိနစ်ခန့် ကြာသောအခါ ငြိမ်သက်နေသော
ပရိသတ်ကြီးအား “အဝေးကြီးကနေ အားခဲပြီးလာကြတဲ့ ပရိသတ်တွေ
အိမ်အပြန် ပါသွားဖို့ စာရားပေးလိုက်မယ်။ မှတ်သွားကြ။ သူ့အသက်ကို
မသတ်နဲ့၊ သူ့စိစဉ်းကို မခိုးနဲ့၊ သူများအိမ်ရာကို မကျူးလွန်နဲ့၊
စကားပြောတိုင်း လိမ်မပြောကြနဲ့၊ ဆွေရည်ဆွေရက်၊ ဘိန်း၊ ဘင်း၊
မသောက်စားကြနဲ့၊ ဒါ ကိုယ်ချင်းစာတရားလို့ ခေါ်တယ်။ ကဲ-
တော်လောက်ပြီ။ တရားရှည်ရှည်နာရအောင် တရားဟော ပုဂ္ဂိုလ်များက
ဆက်ပြီးဟောကြလိမ့်မယ်။ ရီရီသေသေ နာယူကြ” ဟုမိန့်ကြားကာ
တရားပလ္လင်ထက်မှ ဆင်းသက်တော်မူသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ငါးပါး
သီလ ပြန်လည် အသက်ဝင်လာသကဲ့သို့ ဖြစ်လာသည်။ အထက်
နေပါဦး၊ အောက်လုံအောင် ဖုံးရမည်ကို သဘောပေါက်လာကြသည်။
ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ ခနဲဖြူ၍ နောက်ဆုံးဟောကြားသည့် အတိုဆုံး
တရားသည် လူတို့အတွက် အရေးကြီးဆုံး တရားဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း
သိမြင်လာကြသည်။

ဤသို့အားဖြင့် အရိယာ သူတော်ကောင်းကြီးများသည်ပင်
ငါးပါးသီလကို အလွန်အရေးကြီးသော မကျင့်ဘဲ မလိုက်နာဘဲ
နေ၍ မရသော စာရားကြီးအဖြစ် ထောက်ခံခဲ့သည်။

သီလနှင့်ပတ်သက်သော အဆုံးအမဩဝါဒများ

ပထမရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီး(၁၁၈၄-၁၂၅၅)သည် ရဟန်းရှင်
လူတို့အတွက် အကျိုးများမည့် ကျမ်းစာ ၃၀-ခန့် ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။

ငြင် အဆုံးအမဩဝါဒ ၂၀၀-ကျော်ကိုလည်း ရေးသားတော်မူခဲ့ပါသည်။
ဆင်းတို့တွင် သီလနှင့် ပတ်သက်သော အောက်ပါအဆုံးအမ ဩဝါဒ
များမှာ အလွန်ထိမိ တန်ဖိုးရှိလှသဖြင့် ကောက်နုတ်ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

- ၁။ ပုထုဇဉ်သော်လည်း သီလရှိလျှင် အရိယာနှင့်တူ၍ အပါယ်
မရောက်။
- ၂။ ရေရှိမှ ကြာပွားသည်။ သီလရှိမှ သမာဓိများသည်။
- ၃။ ဗဟုသုတရှိလျက် သီလ မရှိလျှင် ရေ မရှိသောကန်နှင့်
တူ၏။
- ၄။ ပညာရှိပါလျက် သီလ မရှိလျှင် အသီး မရှိသော သစ်ပင်
နှင့်တူ၏။
- ၅။ စာပေပို့ချနိုင်လျက် သီလ မရှိလျှင် အသီး မရှိသော သစ်ပင်
နှင့်တူ၏။
- ၆။ တရားဟောကောင်းလျက် သီလ မရှိလျှင် အနံ့မရှိသော
ပန်းနှင့် တူ၏။
- ၇။ ဘုန်းကံကြီးလျက် သီလ မရှိလျှင် အနှစ် မရှိသော သစ်ပင်
နှင့်တူ၏။
- ၈။ ကျမ်းဂန်တတ်လျက် သီလ မရှိလျှင် အနံ့မရှိသော
ပန်းနှင့်တူ၏။
- ၉။ သီလရှိမှ ဒါနနှင့် ဘာဝနာ အကျိုးပေးသည်။
- ၁၀။ ပင်လယ်သို့ ကူးလိုလျှင် သင်္ဘော၊ နတ်ပြည်သို့ တက်
လိုလျှင် သီလ လှေကားထောင်။
- ၁၁။ အကုသိုလ်သည် သတ္တဝါကို အပါယ်ဆွဲချသည်။ သီလ
ရှိသူကို ဆွဲမချနိုင်။
- ၁၂။ ပင်လယ်ကူးလိုလျှင် သင်္ဘော လုံအောင်ဖာ၊ သံသရာ
ကူးလိုလျှင် သီလ လုံအောင်ဖာ။
- ၁၃။ လောကီဥစ္စာစောင့်လျှင် တစ်သက်ချမ်းသာသည်။
- ၁၄။ သီလစောင့်လျှင် ဘဝ အဆက်ဆက် ချမ်းသာသည်။

တေးဂါထု(ရေကြိုး)

- ၁၅။ ဆီမီးသည် လင်းခိုက် လူတင့်တယ်၏။ ပျက်လျှင် မှောင်၍ ညော်နဲ့ထွက်၏။
- ၁၆။ သီလသည် စောင့်ထိန်းခိုက် လူတင့်တယ်၏။ ပျက်လျှင် မှောင်၍ ညော်နဲ့ထွက်၏။

* * *

အခန်း (၂)

အခြေခံ ငါးပါးသီလ

ဥပုသ်သီလသည် မစောင့်နိုင်လျှင် အကြောင်းမဟုတ်။ စောင့်နိုင်လျှင် အကျိုးများသော အပိုတန်ဆာ သီလဖြစ်သည်။ ငါးပါးသီလကား ဆောက်တည်သည်ဖြစ်စေ၊ မဆောက်တည်သည်ဖြစ်စေ လူတို့ အမြဲစောင့်ထိန်းရမည့်သီလ ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် လူတို့၌ အဝတ်အစားသည် အဓိကဖြစ်၍ လက်ဝတ်ရတနာ ဆင်ယင်ခြင်းသည် အပိုတန်ဆာဖြစ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဥပုသ်သည်နှင့် သိမှတ်ဖွယ်ကို မတင်ပြမီ လူ့ကျင့်ဝတ် အခြေခံငါးပါးသီလကို ဖော်ပြလိုပေသည်။

ထိုငါးပါးကား-

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၃။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာ ဟူ၍ဖြစ်သည်။

၎င်းသီလ ငါးပါးကို-

- ၁။ သာသနာတွင်း သာသနာပဉ္စ လူတို့ ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ အမြဲစောင့်ထိန်းအပ်သော သီလဖြစ်သောကြောင့် နိစ္စသီလ။
- ၂။ တစ်သက်လုံး မကျိုး မပေါက်ရအောင် သူတော်ကောင်းတို့ အလေး အမြတ်ပြုရမည့် အကျင့်ဖြစ်သောကြောင့် ဂရုဓမ္မ သီလ။
- ၃။ အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ နှစ်သက်မြတ်နိုးအပ်သော ကြောင့် အရိယာကန္တ သီလ။
- ၄။ အိမ်ရာတည်ထောင် လူဝတ်ကြောင့်မှန်သမျှ မြတ်နိုးအပ်သော သီလဖြစ်သောကြောင့် ဂဟဋ္ဌသီလဟူ၍လည်း အမျိုးမျိုး ခေါ်ကြသည်။

ငါးပါးသီလ အနက်

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ-သူတစ်ပါး အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ။ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သောသိက္ခာပဒံကို။ သမာဒိယာမိ-ကောင်းစွာကျင့်သုံး ခံယူဆောက်တည်ပါ၏။
- ၂။ အဒိန္နာဒါနာ-မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ။ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သောသိက္ခာပဒံကို။ သမာဒိယာမိ-ကောင်းစွာကျင့်သုံး ခံယူဆောက်တည်ပါ၏။
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ-ကာမဂုဏ်တို့၌ ကဲ့ရဲ့ထိုက်စွာ ယုတ်မာသော အကျင့်မှ။ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သိက္ခာပဒံကို။ သမာဒိယာမိ-ကောင်းစွာကျင့်သုံး ခံယူဆောက်တည်ပါ၏။
- ၄။ မုသာဝါဒါ-မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ။ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်

သော သိက္ခာပဒံကို။ သမာဒိယာမိ-ကောင်းစွာကျင့်သုံး ခံယူဆောက်တည်ပါ၏။

၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ-မေလျော့ပေါ့ဆခြင်း၏ အကြောင်း မူးယစ်စေတတ်သော သေရည်အရက်ကို သောက်စားခြင်းမှ။ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သိက္ခာပဒံကို။ သမာဒိယာမိ-ကောင်းစွာကျင့်သုံး ခံယူဆောက်တည်ပါ၏။

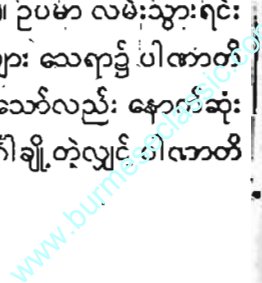
ငါးပါးသီလ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ပါဏာတိပါတ အဖွင့်။ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပဒံတွင် သူတစ်ပါး၏အသက်ဟု ဆိုရာ၌ မိမိမှတစ်ပါး အခြားသော သက်ရှိ သတ္တဝါအားလုံး၏ အသက်ကို ဆိုလိုသည်။

ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်မှု၌-

- ၁။ သတ္တဝါလည်း မှန်ခြင်း၊
- ၂။ သတ္တဝါဟူသော အမှတ်ရှိခြင်း၊
- ၃။ သေစေလိုသော စိတ်ရှိခြင်း၊
- ၄။ သေစေရန် လုံ့လပြုခြင်း၊
- ၅။ သေလည်းသေခြင်း ဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ညီမှသာလျှင် ပါဏာတိ ပါတကံ ထိုက်ကာ ကမ္မပထ မြောက်သည်။ ကမ္မပထ ဆိုသည်မှာ အပါယ်သို့ရောက်ကြောင်း အခွင့်အလမ်း ဖြစ်သောကံ ဖြစ်သည်။

ဖော်ပြပါ အင်္ဂါ ၅-ပါးအနက် တစ်ပါးပါးချို့တဲ့လျှင်ဖြစ်စေ၊ သေစေလိုသောစိတ် မရှိလျှင်ဖြစ်စေ၊ သေစေရန် လုံ့လပြုမှု မရှိလျှင် ဖြစ်စေ ပါဏာတိပါတ ကမ္မပထ မမြောက်ပေ။ ဥပမာ လမ်းသွားရင်း ငှက်ကောင်လေးများကို နင်းမိ၍ ပိုးကောင်လေးများ သေရာ၌ ပါဏာတိပါတကံ မထိုက်။ ရှေ့အင်္ဂါ ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော်လည်း နောက်ဆုံး အင်္ဂါဖြစ်သည့် သေလည်းသေခြင်းဟူသော အင်္ဂါချို့တဲ့လျှင် ပါဏာတိပါတကံ မထိုက်ပေ။

သတ္တဝါကို သတ်ရာ၌လည်း ထိုသတ္တဝါ၏ ကိုယ်ကာယ အကြီးအသေး၊ အကျင့်သီလ၊ ဂုဏ်သိက္ခာတို့ကိုလိုက်၍ အပြစ်အကြီး အသေး ကွာခြားသည်။ ဥပမာ-ဆင်တို့ သတ်ရာ၌ လုံ့လအားစိုက်ရမှု များ၍ ခြင်္သေ့သတ်ရာ၌ ဆင်လောက် အားမစိုက်ရသောကြောင့် ခြင်္သေ့ သတ်ခြင်းထက် ဆင်သတ်ခြင်းက ပို၍အပြစ်ကြီးသည်။

အကျင့်သီလ ဂုဏ်သိက္ခာအပိုင်းနှင့်တွက်လျှင်လည်း သာမန် လူတစ်ယောက်ကို သတ်ခြင်းထက် ရဟန္တာတစ်ပါးကို သတ်ခြင်းက ပို၍အပြစ်ကြီးကာ နောက်ဘဝ၌ ငရဲသို့ဆွေချာပေါက် ကျရောက်မည့် ပဉ္စာနန္ဒ ရိယ ကံလည်း ထိုက်သည်။

သတ္တဝါတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို သတ်ရာ၌ ကိုယ်ကာယ အကြီး အသေး၊ အကျင့်သီလ၊ ဂုဏ်သိက္ခာတို့ တူညီနေလျှင် သတ်ရာ၌ လုံ့လ ပယောဂ စိုက်ထုတ်မှုအပေါ် မူတည်၍ အပြစ်အကြီးအသေး ကွာခြားသည်။ ထို့ကြောင့် လူသတ်မှုဖြစ်၍ တရားရုံးသို့ရောက်သော အခါ တရားသူကြီးက တရားခံအား သေစေရန် မည်သို့အားထုတ် သနည်း၊ မည်သည့်အရာဖြင့် အချက်ပေါင်းမည်မျှ ပြုလုပ်သနည်း စသည်ဖြင့် မေးမြန်းခြင်းဖြစ်သည်။

လုံ့လ ပယောဂစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပယောဂခြောက်ပါး ရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ-

- ၁။ သာဟတ္ထိက ပယောဂ = ဓားဖြင့်ခုတ်၊ တုတ်ဖြင့်ရိုက် စသည်ဖြင့် ကိုယ်ထိလက်ရောက် သတ်ဖြတ် ပုတ်ခတ်မှု။
- ၂။ အာဏတ္ထိက ပယောဂ = နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာဖြင့်ဖြစ်စေ အရိပ်နိမိတ်ပြု၍ အသတ်ခိုင်း မှု။
- ၃။ နိဿဂ္ဂိယ ပယောဂ = လေး၊ မြား၊ လက်နက်၊ ဆေးနတ်စသည်ဖြင့် ပစ်ခတ်၍ သတ်ဖြတ်မှု။

၄။ ထာဝရ ပယောဂ = အမြဲထာဝရ တည်ရှိသော လမ်း ခရီး၌ လာသမျှလူများ ကျဆေး အောင် တွင်းတူး ညှောင်ထောင် ထားမှု၊ သတ်ဖြတ်ရန် ဓား၊ လှံ၊ လက်နက် စသည်များကို လုပ်ကိုင်ထားမှု။

၅။ ဝိဇ္ဇာမယ ပယောဂ = ကံကြောင့်ဖြစ်သော တန်ခိုးဖြင့် သတ်ဖြတ်မှုတို့ ဖြစ်သည်။

သတ္တဝါတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ရည်ရွယ်၍ သတ်ရာ၌ ထို ရည်ရွယ်သောသူ မသေဘဲ မရည်ရွယ်သောသူ ဆွေလျှင် ပါဏာတိပါတ ထ် မထိုက်။ မရည်ရွယ်ဘဲ သတ်၍ အမှတ်မရှိသောသူ သေရာ၌ကား ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်သည်။ အမိအဖ တစ်ဦးဦး အမှောင်ထဲ၌ အိပ်နေစဉ် တိရစ္ဆာန်ထင်မှတ်၍ သတ်မိသောကြောင့် ဆွေသွားလျှင် အာနန္ဒ ရိယကံ ထိုက်သည်။ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သောသားက လူဖြစ်သော အမိကိုသတ်လျှင် မာတုဃာတကံ မထိုက်။ လူသားဖြစ်သော သားက လူသား အမိအရင်းကို ဆွေစေလိုသောစိတ်ဖြင့် သတ်မှ အာနန္ဒ ရိယကံ-မာတုဃာတကံ ထိုက်သည်။

သူတစ်ပါး၏အသက်ကို သတ်သူသည် ဆွေပြီးနောက် အပါယ် ငရဲသို့ ကျတတ်သည်။ အပါယ်ငရဲသို့ မကျလျှင်လည်း ဖြစ်လေရာ ဘဝ၌ အနာရောဂါများ၍ အသက်တိုသည်။ ထိုပြင် ဖြစ်လေရာဘဝ၌ ဝဋ်လိုက်သောအားဖြင့် ကိုယ်အင်္ဂါတို့လည်း ချို့တဲ့တတ်သည်။ သူ တစ်ပါးအသက် သတ်သူသည် ငရဲသို့ကျပြီးနောက် လူဖြစ်လျှင်လည်း-

- ၁။ မျက်စိ၊ နား၊ အင်္ဂါ၊ ခြေလက် ချို့ယွင်းခြင်း၊
- ၂။ ဖြစ်ရာဘဝ၌ ရုပ်အဆင်း အသွင်အပြင် မွဲခြောက်၍ စိုစို ပြည်ပြည် မရှိခြင်း၊
- ၃။ အားအင် ချို့ယွင်းခြင်း၊
- ၄။ လျင်မြန်ဖျတ်လတ်မှု ကင်းဝေးခြင်း၊

- ၅။ ဘေးရန်ပေါ်လာလျှင် ကြောက်ရွံ့တတ်ခြင်း၊
 - ၆။ သူတစ်ပါးအသတ်ခံရခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို အဆိပ်သောက်၊ ကြိုးဆွဲချ သေရတတ်ခြင်း၊
 - ၇။ အနာရောဂါ များတတ်ခြင်း၊
 - ၈။ အခြွေအရံ ပျက်စီးတတ်ခြင်း၊
 - ၉။ အသက် တိုတတ်ခြင်း၊
- ဟူသော အပြစ်များကို ခံစားရတတ်သည်။

ထို့အတူ သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်မဖြတ် ရှောင်ကြဉ်လျှင် လူ့ပြည် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရသည့်ပြင် လူဖြစ်သောအခါ၌လည်း အနာရောဂါကင်း၍ အသက်ရှည်သည်။ ထို့ပြင်-

- ၁။ မျက်စိ နား၊ အင်္ဂါ၊ ခြေလက် မချို့တဲ့ခြင်း၊
- ၂။ ဖြစ်ရာဘဝ၌ ရုပ်အသွင်အပြင် စိုစိုပြည်ပြည်ရှိခြင်း၊
- ၃။ အားအင် ပြည့်ဖြိုးခြင်း၊
- ၄။ လျင်မြန် ဖျတ်လတ်ခြင်း၊
- ၅။ ဘေးရန်ပေါ်ပေါက်လျှင် ရဲရင့်ခြင်း၊
- ၆။ သူတစ်ပါး၏ လုံ့လ ပယောဂဖြင့် မသေခြင်း၊
- ၇။ အနာရောဂါ ကင်းခြင်း၊
- ၈။ အခြွေအရံ ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၉။ အသက်ရှည်ခြင်း ဟူသောကောင်းကျိုးများကိုခံစားရသည်။

ပါဏာတိပါတ အပြစ်ပြု သာဓက

မလ္လိကာ မိဖုရားအလောင်း။ ။ကောသလမင်းကြီး၏ မိဖုရားမလ္လိကာ အလောင်းသည် တစ်ခုသောဘဝ၌ အိမ်ရှင်မ တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ တစ်နေ့သ၌ မိမိအိမ်သို့ ဧည့်သည်တစ်ဦး ရောက်လာရာ ထမင်းကျွေးရန် ဟင်းလျာ အခက်အခဲဖြစ်သဖြင့် မိမိအိမ်ရှိ ဆိတ်မလေးကိုသတ်၍ ချက်ကျွေးသည်။

ထိုအိမ်ရှင်မ သေလွန်သောအခါ ထိုပါဏာတိပါတကံကြောင့် သူသတ်ဖြတ်ခဲ့သည့် ဆိတ်မလေး၏ အမွေးအရေအတွက်နှင့်အမျှ ငရဲသို့ကျသည်။ ငရဲမှ လွတ်သောအခါ၌လည်း သူတစ်ပါးတို့က မိမိလည်ချောင်းအား နင်း၍ သတ်ဖြတ်ခြင်းမျိုး အကြိမ်ကြိမ်ခံရသည်။ စက္ကန ဥပါသကာ။ ။သီဟိုဠ်ကျွန်း(သီရိလင်္ကာ)၌ စက္ကန အမည်ရှိ ဥပါသကာတစ်ဦး ရှိသည်။ သူငယ်ရွယ်စဉ်က ဖြစ်၏။ တစ်နေ့သ၌ မိခင်ဖြစ်သူ မကျန်းမမာဖြစ်ရာ ယုန်သား ဓာတ်စာကျသောကြောင့် ယုန်ရှာရန်အတွက် လယ်တောသို့ ထွက်လာသည်။ ထိုစဉ် ကောက်နု နုစားနေသော ယုန်တစ်ကောင်ကို အဆင်သင့်ဖမ်းမိသဖြင့် သတ်ရန် ကြံစည်သည်။ သို့သော် သူသည် ပါဏာတိပါတကံ၏ အပြစ်များကို သတိရသဖြင့် မသတ်ဘဲ ပြန်လွှတ်လိုက်သည်။

အိမ်သို့ရောက်သောအခါ မိခင်စားရန်အတွက် ယုန်တစ်ကောင် ဖမ်းမိသော်လည်း အပြစ်ကိုကြောက်၍ ပြန်လွှတ်လိုက်ကြောင်း ပြော သည်။ ထို့နောက် မိခင်၏ရှေ့မှောက်၌ “မိမိသည် လူဟူ၍ ဖြစ်လာ ဘတည်းက သိနားလည်သော အရွယ်မှစ၍ မည်သည့်သတ္တဝါကိုမျှ မသတ်ဖူးပါ။ သတ်အံ့ဆဲဆဲ သတ္တဝါကိုပင် ပြန်လွှတ်လိုက်ပါသည်။ ဤမှန်ကန်သော သစ္စာစကားကြောင့် မိခင်၏ ရောဂါသည်လည်း ကြာချက်ချင်း ပျောက်ကင်းပါစေသတည်း” ဟူ၍ သစ္စာပြုလိုက်သည်။ နောက်ပိုင်း၌ မိခင်ဖြစ်သူသည်လည်း မည်သည့် ဓာတ်စာမျှ မစားရဘဲ အလိုလို ကျန်းမာသွားသည်။

အထူးဦးမှတ်ရန်လင်္ကာ။ ။ပါဏာတိပါတ်၊ သူ့အသက်သတ်က၊ ချီတတ်အင်္ဂါ၊ မွဲပြာရုပ်သွင်၊ အားအင်ချို့ယွင်း၊ လျင်ခြင်းလည်းဝေး၊ ဘေးကိုကြောက်တတ်၊ အသတ်ခံရာ၊ အနာများလျက်၊ ခြွေရံပျက်၍၊ အသက်တိုလျှ၊ ပြစ်များစွ၏။

ပါဏာတိပါတ်၊ စသည်ငါးတန်၊ စောင့်ထိန်းမှန်လည်း၊ အပြန် ထိမှ၊ ကောင်းကျိုးရဟု၊ သာရတ္ထ သင်္ဂဟေ၊ ကျမ်းဆိုပေသည်၊ ငါးထွေ သီလ ကျိုးပြစ်တည်း။ (မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်)

အဒိန္နာဒါနအဖွင့်။ ။အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်တွင် မပေးအပ်သော သူ့ ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းဆိုရာ၌ သူ့ဥစ္စာဆိုသည်မှာ မိမိဥစ္စာမှတစ်ပါး အခြား လူ့နတ်၊ တိရစ္ဆာန် ဟူသမျှတို့၏ဥစ္စာကို ဆိုလိုသည်။ ထိုသူ တစ်ပါးတို့၏ ဥစ္စာကို ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာဖြင့်ဖြစ်စေ ခိုးယူခြင်း၊ ဓားပြတိုက်ခြင်း၊ လိမ်ညှာ လှည့်ပတ်ယူခြင်း၊ မမှန်ကန်သော ကတ္တား၊ ချိန်ခွင်၊ အလေး၊ တင်း၊ တောင်း၊ ပြည်တောင်း၊ ဂါလန် ခွက် စသည်တို့ဖြင့် အရောင်းအဝယ် ပြုလုပ်ခြင်း၊ ရောင်းကုန်ပစ္စည်းကို အလေးချိန်တိုးအောင် ရေထိုးခြင်း၊ ဖုန်အမှုန်၊ သဲ၊ ခဲ ထည့်ခြင်း၊ ပစ္စည်းအတုရောနှောခြင်း စသည့် မရိုးသားသော လုပ်ရပ်မှန်သမျှသည် အဒိန္နာဒါနချည်း ဖြစ်သည်။

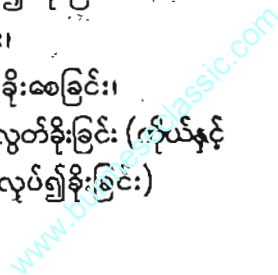
အဒိန္နာဒါနကံထိုက်မှု၌-

- ၁။ သူတစ်ပါး၏ဥစ္စာဖြစ်ခြင်း၊
 - ၂။ သူတစ်ပါး၏ ဥစ္စာဟု သိခြင်း၊
 - ၃။ ခိုးယူလိုသော စိတ်ရှိခြင်း၊
 - ၄။ ခိုးယူကြောင်းဖြစ်သော ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ လုံ့လ တစ်ခုခု ကို ပြုခြင်း၊
 - ၅။ ခိုးယူခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ညီမှသာလျှင် အဒိန္နာဒါန ကံ အထမြောက်ကာ သိက္ခာပုဒ်ပျက်၍ အပါယ် ပဋိသန္ဓေ ကျိုးပေးနိုင်သော (ဇနက)သတ္တိ ဇကန်ရှိသည်။
- အဒိန္နာဒါန၌လည်း လုံ့လပယောဂ ခိုက်ထုတ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍-
- ၁။ သာဟတ္ထိက ပယောဂ = ကိုယ်တိုင်ခိုးယူခြင်း၊
 - ၂။ အာဏတ္ထိက ပယောဂ = သူတစ်ပါးကို နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာဖြင့် ဖြစ်စေ အခိုးခိုင်းခြင်း၊
 - ၃။ နိဿဂ္ဂိယ ပယောဂ = သွင်းကုန် ထုတ်ကုန်ကို အကောက်ခွန် ကင်းကျော်လွန် စေရန် လွှင့်ပစ်၍ ခိုးယူခြင်း။

- ၄။ ထာဝရ ပယောဂ = ပစ္စည်းကို ပုံမပျက်၊ အနေအထား မပျက်စေဘဲ ခိုးခြင်း၊
- ၅။ ဝိဇ္ဇာမယ ပယောဂ = အင်းအိုင်၊ ခါးလှည့်၊ လက်ဖွဲ့ မန္တန်စုပ်၍ ခိုးယူခြင်း၊
- ၆။ ဣဒ္ဓိမယ ပယောဂ = တန်ခိုးဖြင့် ခိုးယူခြင်း ဟူသော ပယောဂ ခြောက်ပါးရှိသည်။ ထိုပယောဂ တစ်မျိုးမျိုး ဖြင့် ခိုးယူလျှင် အဒိန္နာဒါန ခိုးမှုကံမြောက်သည်။ ဝိနည်း၊ ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာကျမ်းများအရ ခိုးယူခြင်း ၅-ပါးရှိသည်။

၎င်းတို့မှာ-

- ၁။ အာဒိနယ = မတရားအမှုဆင်၍ ရယူခြင်း၊
- ၂။ ဟရဏ = ကိုယ်တိုင် သယ်ယူနေစဉ် ခိုးခြင်း၊
- ၃။ အဝဟရဏ = ငြင်းကွယ်၍ခိုးခြင်း၊
- ၄။ ဣရိယာပထ ဝိကောပန = သယ်ဆောင်သူကို လမ်းကြောင်း ပြောင်းစေခြင်း၊
- ၅။ ဌာနာစာဝန = နေရာရွှေ့ပြောင်း၍ ခိုးခြင်း၊
- ၆။ အာဒိယန = မတရားအမှုဆင်၍ ရယူခြင်း၊
- ၇။ ဟရဏ = ကိုယ်တိုင် သယ်ယူနေစဉ် ခိုးခြင်း၊
- ၈။ အဝဟရဏ = ငြင်းကွယ်၍ခိုးခြင်း၊
- ၉။ ဣရိယာပထ ဝိကောပန = သယ်ဆောင်သူကို လမ်းကြောင်း ပြောင်းစေ၍ ခိုးခြင်း၊
- ၁၀။ ဌာနာစာဝန = နေရာရွှေ့ပြောင်း၍ ခိုးခြင်း၊
- ၁၁။ သာဟတ္ထိက = ကိုယ်တိုင်ခိုးခြင်း၊
- ၁၂။ အာဏတ္ထိက = သူတစ်ပါးအား ခိုးစေခြင်း၊
- ၁၃။ နိဿဂ္ဂိယ = ကိုယ်လွတ်လက်လွတ်ခိုးခြင်း (ကိုယ်နှင့် ကင်းအောင် ပြုလုပ်၍ခိုးခြင်း)

- ၁၄။ အတ္တသာဓက = ခိုးရန် အချိန်နှင့်နည်းလမ်း မသတ်မှတ်ဘဲ ခိုးခိုင်းခြင်း၊
- ၁၅။ ဓုရနိက္ခေပ = ပိုင်ရှင်လက်လျှော့အောင်ပြု၍ ခိုးခြင်း၊
- ၁၆။ ပုဗ္ဗ ပယောဂ = မခိုးမီက ခိုးမှု အထမြောက်ခြင်း၊
- ၁၇။ သဟ ပယောဂ = ချက်ချင်း ခိုးမှုမြောက်ခြင်း၊
- ၁၈။ သံဝိတ ဝဟာရ = တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍ခိုးခြင်း၊
- ၁၉။ သင်္ဂေတ ကမ္မ = သတ်မှတ်၍ အခိုးခိုင်းခြင်း၊
- ၂၀။ နိမိတ္တကမ္မ = အချက်ပြု၍ အခိုးခိုင်းခြင်း၊
- ၂၁။ ထေယျာဝဟာရ = မသိအောင်ခိုးခြင်း၊
 - (က) အလေးလိမ်ခြင်း၊
 - (ခ) ချိန်ခွင်လိမ်ခြင်း၊
 - (ဂ) တင်းတောင်းလိမ်ခြင်း၊
 - (ဃ) ခြင်ခွက်လိမ်ခြင်း၊
 - (င) အခြားလိမ်နည်းအမျိုးမျိုး၊
- ၂၂။ ပသယာဝဟာရ = အနိုင်အထက် လှယူခြင်း၊
- ၂၃။ ပရိကပ္ပါဝဟာရ = ရည်ရွယ်သတ်မှတ်၍ သံသယစိတ်ဖြင့် ခိုးခြင်း၊
- ၂၄။ ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရ = ပုံးဖိဝှက်ထား၍ ခိုးခြင်း၊
- ၂၅။ ကုသာဝဟာရ = စာအမှတ်တံဆိပ် ပြောင်းလဲ၍ခိုးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

- * နံပါတ်(၁)မှ (၅)အထိ ခိုးခြင်းငါးပါးနှင့် နံပါတ်(၆)မှ နံပါတ်(၁၀)အထိ ခိုးခြင်းငါးပါးသည် တူညီ၍ သက်ရှိ သက်မဲ့သော ကွာခြားသည်။
- * နံပါတ်(၁၅)ခိုးခြင်းမှာ နံပါတ်(၁၊ ၃၊ ၆၊ ၈၊ ၂၄)တို့နှင့်တူသည်။ ၎င်းတို့မှာ ခိုးသူဘက်မှ ခိုးပုံခိုးနည်း ဖော်ပြခြင်းဖြစ်၍ နံပါတ်(၁၅)မှာ ပိုင်ရှင်ဘက်မှ စိတ်နေစိတ်ထား ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

ဖော်ပြပါခိုးခြင်း (၂၅) ပါးအနက် တစ်ပါးပါးကို ကျွန်ုပ်လွန်လွှင် ခိုးမှုအထ မြောက်သည်။ ခိုးရာ၌လည်း ဥစ္စာရှင်၏ အကျင့်သီလ စုတ်သိက္ခာ၊ ဥစ္စာတန်ဖိုး အနည်းအများအလိုက်နှင့် လုံ့လ ပယောဂ ခွန်အားစိုက်ထုတ်မှုတို့အပေါ် မူတည်၍ အပြစ်အကြီးအသေး ကွဲပြား ဆည်။ လူက နတ်သိကြား၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပစ္စည်းများကို ခိုးလျှင်မူ အဒိန္နဒါနက မထိုက်ကြောင်း လယ်တီဆရာတော်ကြီးက ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ ကိုးကား၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

သူတစ်ပါး၏ ဥစ္စာကို ခိုးယူသူသည် ငရဲဘုံ၊ ပြိတ္တာဘုံတို့၌ ဩရောဂ်နိင်သည့်ပြင် ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း၌လည်း ဥစ္စာပစ္စည်း ချားပါးတတ်သည်။

ထို့ပြင်-

- ၁။ မွဲတေခြင်း၊
- ၂။ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်း၊
- ၃။ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်း၊
- ၄။ လိုရာ မရနိုင်ခြင်း၊
- ၅။ စီးပွားရှာနေစဉ် စီးပွားပျက်တတ်ခြင်း၊
- ၆။ ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ ခိုးသူ၊ အမွေခံသားဆိုး သမီးဆိုးဟူသော ရန်သူမျိုး ငါးပါးကြောင့် စီးပွားဥစ္စာ ပျက်ခြင်းတို့ ကြုံရ တတ်သည်။

အဒိန္နဒါနကို ရှောင်ကြဉ်သူသည် နတ်ရွာသုဂတိလား၍ ဘဝ ကံဆက်၌လည်း-

- ၁။ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါကြွယ်ဝခြင်း၊
- ၂။ မပင်မပန်း ချမ်းသာခြင်း၊
- ၃။ အစာရေစာ ပေါများခြင်း၊
- ၄။ အလိုရှိသောပစ္စည်းကို အလွယ်တကူရရှိခြင်း၊
- ၅။ ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု စသည် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၍ စည်းစိမ် ဥစ္စာ တိုးပွားခြင်း၊

၆။ ရေ၊မီး၊မင်း၊ခိုးသူ၊အမွေခံဆိုးဟူသော ရန်သူမျိုးငါးပါး၏ ဖျက်ဆီးမှု မခံရခြင်းဟူသော အကျိုးများခံစားရသည်။

အဒိန္နာဒါန အပြစ်ပြဿာကေ

ဈေးသည်မ လေးယောက်။ ။ရှေးက ဈေးသည်မ လေးယောက်ရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် မမှန်ကန်သည့် အလေးချိန်ခွင်တို့ကိုသုံး၍ စီးပွားရှာခဲ့ကြရာ ငွေကြေးအတန်အသင့် ကြွယ်ဝချမ်းသာသူများ ဖြစ်လာကြသည်။

ထို့နောက် ဈေးသည်မ လေးယောက်တို့သည် အရွယ်ကောင်း စဉ်မှာပင် ရောဂါအမျိုးမျိုး ကျရောက်၍ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် သေဆုံးကြရာ တမလွန်ဘဝ၌ ပြိတ္တာ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့၏ လင်ယောက်ျားများမှာမူ နောက်မယားများနှင့် ပျော်ပါးကာ ပထမ မယား ရှာဖွေထားသည့် ပစ္စည်းများကို ထင်သလိုသုံးဖြုန်းကြ သည်။ ထိုအခါ ပြိတ္တာဖြစ်နေကြသည့် ဈေးသည်မ လေးယောက်တို့ သည် မိမိတို့၏ ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်များကို မြင်သဖြင့် “တရားရော မတရားရော ငါတို့စုဆောင်းထားတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို နောက်သား နောက်မယားတွေက အပင်းဆို့နေကြတယ်၊ ငါတို့မှာတော့ ဒုက္ခရောက် ကုန်ပြီ” ဟု မြို့ရိုးပေါ်ကနေ အော်ဟစ်ညည်းညူကြသည်။

ယခုကာလ အချို့ဈေးသည်များသည် မမှန်သော ချိန်ခွင်၊ မပြည့်သော အလေးတို့ဖြင့် ရောင်းဝယ်နေကြရာ ဖော်ပြပါ ဝတ္ထုသာဓက ကို ထောက်၍ တစ်ဘဝတစ်နစ်နာ ချမ်းသာမှုအတွက် လိမ်ညာခြင်း မျိုးကို ရောင်ကြည့်သင့်ကြသည်။

ထဘီမပါ ဗလာကျင်းနေသည့် နတ်သမီး။ ။ဘုရားရှင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေစဉ်က ဖြစ်၏။ တစ်နေ့သ၌ သာဝတ္ထိပြည်သား ကုန်သည်ခုနစ်ရာတို့သည် သင်္ဘောဖြင့် အရောင်း အဝယ် ထွက်လာကြသည်။ ထိုစဉ် တစ်နေရာတွင် အလွန် ဆန်းကြယ် ခမ်းနားသည့် ဗိမာန်ထက်၌ ထဘီမပါ ဗလာကျင်းနေသော နတ်သမီး တစ်ဦးကို အမှတ်မထင် တွေ့မြင်ကြသည်။

ထို့နောက် ကုန်သည်တို့သည် နတ်သမီး အနီးသို့သွား၍ “ဘယ်ကြောင့် ဤသို့ဖြစ်နေရပါသနည်း” ဟုမေးကြသည်။ ထိုအခါ နတ်သမီးက “မိမိမှာ ရှေးဘဝက ရဟန်းတစ်ပါးအား နှမ်းဖတ်လှူခဲ့သော ကောင်းမှုကြောင့် ဤဗိမာန်သို့ ရောက်ရှိ ခံစားနေရပါသည်။ သို့သော် သူတစ်ပါး၏ အဝတ်ပုဆိုးကို ခိုးယူခဲ့သော အဒိန္နာဒါနကံကြောင့် ယခုကဲ့သို့ ထဘီမပါ ဗလာကျင်း ဖြစ်နေကြောင်းနှင့် အကုသိုလ်ကံ မကုန်သေး၍ လေးလမြောက်လျှင် အဝီစိငရဲ၌ အကျခံရဦးမည်ဖြစ် ကြောင်း” ပြောသည်။

ထို့ကြောင့် သူတစ်ပါး၏ဥစ္စာကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မခိုးမိရန် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းဖို့ လိုပါသည်။
ထျက်မှတ်ရန်လင်္ကာ။ ။သူများဥစ္စာ၊ ခိုးမိပါမူ၊ ဥစ္စာနည်းမွဲ၊ ဆင်းရဲ ငတ်ထ၊ လို၊မရနှင့်၊ ဘောဂ်ပျက်စီး၊ ရေ၊မီး၊သူခိုး၊ မွေခံဆိုးနှင့်၊ ခင်းဆိုးအပြား၊ ရန်မျိုးငါးကြောင့်၊ ပျက်ပြားဥစ္စာ၊ ပြစ်များစွာသည်၊ နှောင်ခါအပြန် အကျိုးတည်း။ (မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်)
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအဖွင့်။ ။ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်တွင် ကာမဂုဏ်တို့၌ ကဲ့ရဲ့ထိုက်စွာ ယုတ်မာသော အကျင့်ဟူရာ၌ လောကီ ဆုံးစံ လူ့ယဉ်ကျေးမှု သဘာဝ အရ ယရာဝါသ အမှုပြုကြသည့် နှိုးမောင်နှံတို့သည် အခြားလင်ယောက်ျား သားမယားများနှင့် ဖောက် ဖြန်ကျူးလွန်သော အကျင့်ကို ဆိုလိုသည်။ ထိုသို့ကျူးလွန်လျှင် သဘော ကုန်သည်ဖြစ်စေ၊ မတူသည်ဖြစ်စေ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရကံထိုက်သည်။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံနှင့်ပတ်သက်၍ အဂမနီယံ = မသွား ကာအပ်သော မိန်းမ ၂၀ ရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ-

- ၁။ မာတုရက္ခိတ = မိခင်အုပ်ထိန်းသော မိန်းမ၊
- ၂။ ပိတု ရက္ခိတ = ဖခင်အုပ်ထိန်းသော မိန်းမ၊
- ၃။ မာတာပိတု ရက္ခိတ = မိဘနှစ်ပါး အုပ်ထိန်းသော မိန်းမ၊
- ကာတု ရက္ခိတ = မောင်ကြီးမောင်ငယ် အုပ်ထိန်းသော မိန်းမ၊

စေတနာလှိုင်(ရေဝကြီး)

- ၅။ ဘင်္ဂနီ ရက္ခိတ = အစ်မ၊ညီမ စောင့်ထိန်းသော မိန်းမ၊
- ၆။ ဉာတိရက္ခိတ = သွေးသားစပ်သူ ဆွေမျိုး အုပ်ထိန်းသော မိန်းမ၊
- ၇။ ဂေါတ္တရက္ခိတ = အမျိုးအနွယ်က အုပ်ထိန်းသော မိန်းမ၊
- ၈။ ဓမ္မရက္ခိတ = တရားကျင့်ဖော်ခြင်း အုပ်ထိန်းသော မိန်းမ၊
- ၉။ သာရက္ခိတ = ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကတည်းက မှတ်သား သိမ်းဆည်းခံရသော မိန်းမ၊ (ပြောဆိုကြောင်းလမ်းပြီးသောမိန်းမ)
- ၁၀။ သပရိဒဏ္ဍ = ဤမိန်းမကိုသွားလာလျှင် ဒဏ်သင့်စေဟုမင်းမိန့်ထုတ်ထားသောမိန်းမ၊ (တော်ကောက်ထားသော မိန်းမ)
- ၁၁။ ဓနက္ခိတ = ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်ယူပေါင်းသင်းနေသော မိန်းမ၊
- ၁၂။ ဆန္ဒဝါသိနီ = အလိုတူ၍ ပေါင်းသင်းနေသော မိန်းမ၊
- ၁၃။ ဘောဂဝါသိနီ = ဥစ္စာစည်းစိမ် အပ်နှင်း၍ပေါင်းသင်းနေသော မိန်းမ၊
- ၁၄။ ပုဋ္ဌဝါသိနီ = အဝတ်တန်ဆာ ဆင်ပေး၍ ပေါင်းသင်းနေသော မိန်းမ၊
- ၁၅။ သြဒပတ္တကိနီ = လူကြီးစုံရာ လက်ထပ်ပေါင်းသင်းရသော မိန်းမ၊
- ၁၆။ သြဘဇုဗ္ဗဗုဇာ = ထင်းခွေ၊ ရေခပ် လုပ်ကိုင်ရသော မိန်းမအား ထိုအလုပ်ကို မလုပ်ဘဲ သားမယားအဖြစ် ပေါင်းသင်းသော မိန်းမ၊

ဥပသံသညံနှင့်သီမှတ်ဗွယ်

- ၁၇။ ဒါသီဘရိယာ = ကျွန်လည်းမဟုတ်၊ မယားလည်းဟုတ်သော မိန်းမ၊ (မယားပြုခံရသောကျွန်မ)
- ၁၈။ ကမ္မကာရီ = အလုပ်သမားလည်းဟုတ်၊ မယားလည်းဟုတ်သောမိန်းမ၊ (မယားပြုခံရသော အလုပ်သမ)
- ၁၉။ ဓဇာဟဇာ = မယားအဖြစ် ပေါင်းသင်းခံရသော သို့ပန်း မိန်းမ၊
- ၂၀။ မုဟုတ္တိကာ = ခေတ္တငှားရမ်း ပေါင်းသင်းသော မိန်းမ(ပြည့်တန်ဆာမ)တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်၌လည်း သီလ မရှိသူကို ကျူးလွန်ခြင်းထက် သီလရှိသူကို ကျူးလွန်လျှင် ပို၍ အပြစ်ကြီးသည်။ သီလမရှိသူ အပေါ်၌လည်း နှစ်ယောက် အလိုတူ အလိုပါ လွန်ကျူးလျှင် အပြစ်နည်း၍ အနိုင်အထက် လွန်ကျူးလျှင် ပို၍အပြစ်ကြီးသည်။ မာယွင်းလိုသော စေတနာလည်း မရှိ၊ အလိုမတူဘဲ အနိုင်အထက် ကျူးလွန်ခံရသူမှာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ မထိုက်။ ကျူးလွန်မှသာ သိတ်သည်။

အမှောင်ခန်းထဲ၌အိပ်နေသောအမျိုးသမီးသည် အခြားယောက်ျား နှစ်ယောက်က လာရောက်ဆက်ဆံသည်ကို မိမိ လင်ယောက်ျား ထင်မှတ်၍ သာယာလျှင်ဖြစ်စေ၊ မိမိမယားနှင့်အတူ အိပ်နေသည့် အမျိုးသမီးအား မိမိမယား ထင်မှတ်၍ မှားယွင်းပြီး ဆက်ဆံသော ယောက်ျားဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့မှာ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရကံ မထိုက်ပေ။

- ကာမကျူးလွန်ခြင်း၌-
 - ၁။ မသွားလာအပ်သော မိန်းမ-၂၀ (အဂမနိယဝတ္ထု) ဖြစ်ခြင်း၊
 - ၂။ အဂမနိယ ဝတ္ထု၌ မှီဝဲလိုစိတ်ရှိခြင်း၊
 - ၃။ လုံ့လပြုခြင်း၊

၄။ သာယာခြင်း ဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ညီလျှင် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရကံထိုက်သည်။ ၎င်းမှာ ယောက်ျားတို့အတွက် သာဖြစ်၏။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ ကျူးလွန်သူသည် သေပြီးနောက် အဝိစီ ငရဲနှင့် လောဟကုမ္ဘိငရဲတို့၌ ကျခံရသည်။ ငရဲမှလွတ်မြောက်၍ လူ့ဘဝ သို့ ရောက်လာလျှင်လည်း-

- ၁။ လူမုန်းများခြင်း၊
- ၂။ ရန်သူများခြင်း၊
- ၃။ ပစ္စည်းလာဘ်လာဘ ရှားပါးခြင်း၊
- ၄။ ချမ်းသာသုခမှ ကင်းဆိတ်ခြင်း၊
- ၅။ မိန်းမ ဖြစ်ရခြင်း၊
- ၆။ မ-မဟုတ်၊ ကျား-မဟုတ် ပဏ္ဍုက်ဖြစ်ရခြင်း၊
- ၇။ အမျိုးယုတ် ဖြစ်ရခြင်း၊
- ၈။ မျက်နှာပျက် အရှက်တကွဲဖြစ်ရခြင်း၊
- ၉။ ခြေ၊ လက်၊ အင်္ဂါ၊ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ ဣန္ဒြေများ ချို့ယွင်း သေးသိမ်ခြင်း၊
- ၁၀။ စိုးရိမ်သောက ကြီးရခြင်း၊
- ၁၁။ ချစ်သူနှင့်ကွဲရခြင်းဟူသော အပြစ်များ ခံစားရသည်။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ လုံခြုံလျှင် ထိုအပြစ်များနှင့် ပြောင်း ပြန်ဖြစ်သော ကောင်းကျိုးများ ခံစားရသည်။

လောက၌ အိမ်ထောင်စုံ လေးမျိုးရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ-

၁။ ယောက်ျားက သီလလုံခြုံ၍ အိမ်သူမယားက သီလ မလုံခြုံ လျှင် နတ်သားလင်နှင့် သူသေ မယားတို့ ပေါင်းသင်းခြင်း နှင့်တူ၏။ သီလ မရှိသူသည် အသက်ရှင်နေသော်လည်း သူသေနှင့်တူ၏။

- ၂။ ယောက်ျားက သီလ မစင်ကြယ်ဘဲ အိမ်ရှင်မ၊ က သီလစင် ကြယ်နေလျှင် သူသေလင်နှင့် နတ်သမီးတို့ ပေါင်းသင်း ခြင်းနှင့် တူ၏။
- ၃။ ယောက်ျားနှင့် အိမ်ရှင်မ နှစ်ယောက်စလုံး သီလ မစင်ကြယ် လျှင် သူသေလင်နှင့် သူသေ မယားတို့ ပေါင်းသင်းခြင်းနှင့် တူ၏။
- ၄။ ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ဦးစလုံး သီလစင်ကြယ်လျှင် နတ်သား၊ နတ်သမီး ဇနီးမောင်နှံတို့ ပေါင်းသင်းခြင်းနှင့် တူ၏။ ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ဦးလုံး သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပဟူသော သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ သဒ္ဓါဆန္ဒတူမျှကာ စိတ်တူသဘောတူ ကြည်ကြည် ဖြူဖြူ နေထိုင်ကြလျှင် ယခုဘဝ၌လည်း ဥစ္စာစည်းစိမ် ပြည့်စုံ၍ နောင်သံသရာ၌လည်း ကောင်းကျိုးခံစားရသည်။ ထို့ကြောင့် ဇနီးမောင်နှံတို့သည် နတ်သား နတ်သမီး ပေါင်း သင်းခြင်းနှင့်တူရန် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံမှစ၍ ဆိုင်ရာသီလများကို ဆောင့်ထိန်းကြဖို့လိုသည်။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ အပြစ်ပြု သာကေ

အရှင်အာနန္ဒာအလောင်း။ ။ အရှင်အာနန္ဒာ အလောင်းသည် ကမ္ဘာ တစ်သိန်းမျှ ပါရမီဖြည့်ကျင့်ပြီးနောက် ကျွတ်တမ်းဝင်တော့မည့် ဤ ကမ္ဘာတွင် တစ်ခုသောဘဝ၌ ရွှေပန်းထိမ်သည်၏သား ဖြစ်၏။ တစ်နေ့သ၌ သူသည် လူယုတ်မာများနှင့် ပေါင်းမိသဖြင့် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရကံ ကျူးလွန်မိသည်။ ထို့နောက် သေလွန်သော် သို့ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ကံကြောင့် ရောရဝ ငရဲသို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျရောက်ခံစားရသည်။

ငရဲမှလွတ်သောအခါ၌လည်း မျောက်ဘဝ၊ နွားဘဝတို့၌ ဝေးဝေး အထုတ် ခံရသည့်ပြင် လူ့ဘဝ ရောက်သောအခါ၌လည်း ပဏ္ဍုက်ဖြစ်

ရသည်။ ထို့နောက် ငါးဘဝမြောက်၌ ကုသိုလ်ကံ အခွင့်သာ၍ နတ်ပြည်ရောက်သော်လည်း နတ်သား ဘဝ မဟုတ်ဘဲ နတ်သမီးဘဝနှင့် သိကြားမင်း၏ မိဖုရားအဖြစ် လေးကြိမ်၊ ဇဝနနတ်သား၏ မိဖုရားအဖြစ်တစ်ကြိမ် စုစုပေါင်း နတ်သမီးဘဝ ငါးကြိမ် ဖြစ်ရသည်။

ထို့နောက် လူ့ပြည်သို့ရောက်သောအခါ မိတ္ထီလာပြည် အင်္ဂုတီမင်းကြီး၏သမီး ရုဇာမည်သော သမီးတော်ဖြစ်ရသည်။ ထို့နောက် ယောက်ျားဘဝ ပြန်လည် ရရှိသည်။ အရှင်အာနန္ဒာ အလောင်းကဲ့သို့ ပါရမီရှင်ကြီးများပင် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရက်ကြောင့် ငရဲကျကာ လူ့ဘဝ၌လည်း မိန်းမဘဝ စဉ်ဆက်ဖြစ်ရသဖြင့် သာမန် ပုထုဇဉ်လူသားတို့အဖို့မှာ ထိုထက်ပို၍ ဆိုးရွားသောအပြစ် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ကျက်မှတ်ရန်လင်္ကာ။ မိစ္ဆာစာရ၊ ကျူးလွန်ကလည်း၊ မုန်းကြအများ၊ ရန်သူပွား၍၊ ရှားပါးလာဘ်တိတ်၊ ချမ်းသာဆိတ်၏၊ ဣတ္ထိပုဏ္ဏက်၊ မျိုးယုတ်ခါခါ၊ မျက်နှာမလှ၊ အရှက်ရလျက်၊ လက္ခဏဣန္ဒြေ၊ ယွင်းသွေချိုသိမ်၊ စိုးရိမ်များစွာ၊ ချစ်သူကွာသည့်၊ ရှောင်ခါအပြန် အကျိုးတည်း။

မုသာဝါဒအဖွင့်။ မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်တွင် မဟုတ် မမှန်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါ၏ဟု ဆိုရာ၌ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်လက် အမူအရာပြု၍ဖြစ်စေ မည်သည့်နည်းဖြင့် လိမ်ညာသည်ဖြစ်စေ မုသာဝါဒကံထိုက်၏။

သို့သော် သူတစ်ပါးအကျိုးစီးပွား ပျက်ပြားအောင် လိမ်ညာပြောဆိုခြင်းမျိုးသာ မုသာဝါဒကံထိုက်၍ အပါယ်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သည်။ သူတစ်ပါးက မိမိဥစ္စာ တောင်းသည်ကို မိမိက မပေးလို၍ လိမ်ညာပြောဆိုခြင်း၊ မိမိအပြစ် လွှတ်အောင် လိမ်ရသော မုသားမျိုး၊ ပြောင်လှောင်ပြောဆို ပြက်ရယ်ခြင်းမျိုး၊ သားသမီးများအား မသွားသင့်သည့်လမ်းကို မသွားစေရန် လိမ်ညာလှည့်ပတ် ပြောဆိုခြင်းမျိုးတို့ကား အပြစ် မကြီးချေ။ သို့သော် ဤသို့ ပြုမူပြောဆိုသောကြောင့် သိက္ခာပုဒ်ကား ပျက်သည်။

သူတစ်ပါးအား ချမ်းသာစေလို၍ လိမ်ညာပြောဆိုခြင်း၌ မုသာဝါဒကံ မမြောက်။ ငတ်မွတ်သည့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ ရောဂါတစ်ခုတစ်ရာ ပျောက်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း လိမ်ညာပြောဆိုခြင်းမျိုးသည်လည်း မုသာဝါဒကံ မမြောက်ပေ။ ထို့ပြင် ရဟန်းတော်တို့အား အပီတိပေသော ခွေးသား၊ မြင်းသား၊ ဆင်သားတို့ကို နွား(အမဲ)သား ဝါဘုရားဟု လိမ်ညာလျှောက်ထား လှူဒါန်းခြင်းမှာလည်း မုသာဝါဒကံ မမြောက်ပေ။ ထိုလိမ်ညာလျှောက်ထားသော ဒကာ၏ဟင်းကို ဒကာလျှောက်သည့်အတိုင်း ယုံကြည်သဖြင့် ဘုဉ်းပေးသော ရဟန်းမှာလည်း အပြစ် မရှိပေ။

ထို့ပြင် မိမိပစ္စည်း သူတစ်ပါးက တောင်းသည်ကို မပေးလို၍ ဖြစ်စေ၊ ခိုးသူလုယက်မည့် ကြောက်၍ဖြစ်စေ၊ မိမိ၌ရှိသော ပစ္စည်းကို ခိုပါဟု လိမ်ညာပြောဆိုခြင်းမျိုးလည်း မုသာဝါဒကံ မမြောက်ပေ။ မှန်ကန်သော စကားကို ပြောဆိုလိုသောစိတ်၊ ပြောဆိုမိခြင်း အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်ညီမှသာလျှင် မုသာဝါဒဖြစ်၍ သီလသိက္ခာပုဒ်ပျက်သည်။ ဆျာရွင်ရယ်မြူးလို၍ စကားအပိုတန်ဆာ ပြောဆိုခြင်းမျိုးမှာ အပြစ် နည်းသည်။

အချို့လူတို့သည် မိမိထံ၌ ငွေကြေးချေးသူအား ပြန်၍ရမည် ထင်သဖြင့် မရှိဟု ပြောလိုက်ခြင်းမျိုးမှာလည်း မုသာဝါဒကံ မထိုက်ပေ။ သူတစ်ပါးအကျိုး ပျက်စီးမှသာ မုသာဝါဒကံထိုက်သည်။

မုသာဝါဒနှင့်ပတ်သက်၍-

- ၁။ မဟုတ် မမှန်သော အကြောင်းဖြစ်ခြင်း၊
- ၂။ မဟုတ် မမှန် ပြောလိုစိတ်ရှိခြင်း၊
- ၃။ ပြောလည်း ပြောခြင်း၊
- ၄။ လိမ်လည်သည်ဟု သူတစ်ပါးသိခြင်း

သည်။

မုသာဝါဒကံ၊ ထိုက်သူသည် သေပြီးနောက် အပါယ်သို့ ကျရောက်

၍ အပါယ်မှလွတ်ပြီး လူ့ဘဝရောက်လျှင်လည်း-

- ၁။ စကား မဝီသခြင်း၊
- ၂။ သွားများ မညီမညာခြင်း၊
- ၃။ အာပုပ်စော်နံခြင်း၊
- ၄။ ကိုယ်သားကိုယ်ရေ မစိုပြည် ခြောက်ကပ်ခြင်း၊
- ၅။ မျက်စိ စသော ဣန္ဒြေများ နောက်ကျခြင်း၊
- ၆။ ကိုယ်နေကိုယ်ဟန်မလှ ပုံပန်းသဏ္ဍာန် ဖောက်ပြန်ခြင်း၊
- ၇။ သြဇာအာဏာ မညောင်းခြင်း၊
- ၈။ နှုတ်ထွက်စကား ကြမ်းတမ်းခြင်း၊
- ၉။ လျှပ်ပေါ်(စောင့်စည်းမှုနှင့် အရှက်တရား နည်းပါးစွာ ပြုမှု တတ်သော) စိတ်ဓာတ်ရှိခြင်း ဟူသော အပြစ်များ ခံစားရသည်။

ထို့ပြင် မုသာဝါဒ ပြောသူသည်-

- ၁။ ကြည်ညိုဖွယ်သော ဣန္ဒြေ မရှိခြင်း၊
- ၂။ နားမချမ်းသာသော အသံရှိခြင်း၊
- ၃။ သွား မညီညာခြင်း၊
- ၄။ ဆူလွန်း ဝလွန်းခြင်း၊
- ၅။ ကြုံလွန်း ပိန်လွန်းခြင်း၊
- ၆။ နိမ့်လွန်း ပုလွန်းခြင်း၊
- ၇။ မြင့်လွန်း ရှည်လွန်းခြင်း၊
- ၈။ အသားအရေ အတွေ့အထိ ကြမ်းတမ်းခြင်း၊
- ၉။ ခံတွင်းပုပ်ခြင်း၊
- ၁၀။ သူတစ်ပါး မယုံကြည်ခြင်း၊
- ၁၁။ ပရိသတ်များ မကြားလိုသော အသံရှိခြင်း၊
- ၁၂။ ကြမ်းတမ်း၍ တိုသော လျှာရှိခြင်း၊
- ၁၃။ တွန့်တိုခြင်း၊

- ၁၄။ လျှပ်ပေါ်လော်လည်ခြင်း
ဟူသော မကောင်းကျိုးများကိုလည်း ခံစားရသည်။
မုသာဝါဒ ရှောင်ကြဉ်ပါက နတ်ရွာ သုဂတိသို့ ရောက်၍
လူဖြစ်သော အခါ၌လည်း-
- ၁။ စကားပြော ဝီသခြင်း၊
- ၂။ သွားများ ညီညာခြင်း၊
- ၃။ ခံတွင်း မွှေးကြိုင်ခြင်း၊
- ၄။ ကိုယ်ရေအသား ပြည့်ဖြိုးခြင်း၊
- ၅။ မျက်စိ, နား စသော ဣန္ဒြေများ ကြည်လင်ခြင်း၊
- ၆။ ပုံသဏ္ဍာန် ကိုယ်ရည်လှပခြင်း၊
- ၇။ သူတစ်ပါးအပေါ် သြဇာအာဏာရှိခြင်း၊
- ၈။ အပြောအဆို နှုတ်စ အာစ ကောင်းခြင်း၊
- ၉။ စိတ်တည်ငြိမ်ခြင်း (အကြီးအကဲ ဖြစ်ရတတ်ခြင်း)
ဟူသော အကျိုးများ ခံစားရသည်။

မုသာဝါဒ အပြစ်ပြ သာဝက

စိဉ္စမာဏ မိန်းမယုတ်။ ။ဘုရားရှင် သာဝတ္ထိပြည် ဧတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေစဉ်ကဖြစ်သည်။ တစ်နေ့သ၌ ဘုရားရှင်သည် လေးပြင် လေးရပ် မရိသတ်တို့အား တရားဓမ္မ ဟောပြောနေတော်မူသည်။ ထိုစဉ် စိဉ္စမာဏသည် တိတ္ထိတို့၏ မကောင်းညာဏ်ဖြင့် သူ၏ဝမ်းဗိုက်၌ သစ်သားပျဉ်ချပ် ချည်နှောင် စည်းပတ်လျက် ကိုယ်ဝန်ရှိယောင်ဆောင်ကာ ဘုရားရှင်ရှေ့မှောက်သို့ ရောက်လာသည်။ ထို့နောက် ဘုရားရှင်နှင့်ပေါင်းသင်းသဖြင့် သူ့မှာ ကိုယ်ဝန်ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း စွပ်စွဲသည်။ သို့သော် ဘုရားရှင်ကမူ ပလ္လင်ထက်၌ ဣန္ဒြေမပျက် မေတ္တာမပျက် ပြီးတော်မူလျက်သာ နေတော်မူသည်။ ထိုအခိုက် နတ်သားလေးယောက်တို့သည် ကြွက်ဟန်ဆောင်၍ စိဉ္စမာဏ၏ ဝမ်းဗိုက်၌ ချည်နှောင်ထားသော ကြိုးများကို ကိုက်ဖြတ်ကြသဖြင့် အတွင်းရှိ

ပျဉ်ချပ်ပြုတ်ကျကာ အပေါ်ယံခြုံထည် လေ၌ လွင့်ပါသွားသည်။ ထိုအခါမှ ပရိသတ်တို့သည်လည်း စိဉ္စမာဏ၏ လိမ်ညာ ပြောဆိုစွပ်စွဲမှု ပေါ်သဖြင့် အပြင်သို့ မောင်းနှင်ထုတ်ကြသည်။ စိဉ္စမာဏသည် ဘုရားရှင်၏ မျက်ကွယ်သို့ရောက်သောအခါ ရုတ်တရက် အက်ကွဲလာ သည့် မဟာပထဝီမြေကြီးအတွင်းသို့ ရောက်ရှိကာ မီးတောက်မီးလျှံ တို့ လောင်မြိုက်လျက်ပါသွားပြီး မဟာအဝီစိင်ရဲ၌ အရှင်လတ်လတ် အကျခံရလေသည်။

ဤကား ဘုရားရှင်အပေါ်၌ မဟုတ် မမှန်သော စကားဆို၍ စွပ်စွဲသောကြောင့် မုသာဝါဒကံ လက်ငင်းခံစားရခြင်း ဖြစ်သည်။
မုသာစကား အသုံးများသည့် တရားသူကြီး။ ။ရှေးက ရာဇဂြိုဟ် ပြည်၌ တရားသူကြီးတစ်ယောက် ရှိသည်။ သူသည် ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲတတ်၏။ အမှုသည်များထံမှ လာဘ်သိပ်ပကာ တံစိုးလက် ဆောင်များယူကာ မုသာ အမျိုးမျိုးသုံး၍ တရားစီရင်လေ့ရှိ၏။ ထို့နောက် ထိုထရားသူကြီး သေလွန်သောအခါ မုသာဝါဒကံကြောင့် ငရဲ၌ ဆင်းရဲကြီးစွာ ခံစားရသည်။ ထို့နောက် ထိုကံကြောင့် ကျန် အရိန်တို့ကြောင့် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ ဝေးစေ့ထမ်း ပြိတ္တာကြီး ဖြစ်ရပြန် သည်။ ဝေးစေ့ကြီးသည် အလွန်ကြီးမားရကား သူသွားလေရာ လာလေ ရာ၌ ဝေးစေ့ကြီးကို ထမ်း၍သွားရပြီး ထိုင်သောအခါ၌လည်း ဝေးစေ့ကြီး ပေါ် တက်ထိုင်ရသည်။ ဤမျှအထိ ဝင်ဒုက္ခ ကြီးမားလှ၏။

ယခုခေတ်ကာလဝယ် မုသာမပါ လင်္ကာမချောဟူသောစကား ကို တွင်တွင်သုံး၍ မုသာစကားတွေ ဖုံးလွှမ်းနေကြသည်မှာ ကြောက် မက်ဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။

ကျက်မှတ်ရန်လင်္ကာ။ ။မုသာစကား၊ ပြောဆိုငြားမှု၊ စကားမပီ၊ သွားမညီကြါ၊ ပုပ်ညှိပါးစပ်၊ ခြောက်ကပ်ကိုယ်ရည်၊ ဣန္ဒြေနှောက်၊ ပုံယွင်းဖောက်၍၊ မရောက်ဩဇာ၊ နှုတ်လျှာကြမ်းထော်၊ လျှပ်ပေါ်လော် သည်၊ စိတ်မတည်သည်၊ ရှောင်မည်အပြန် အကျိုးတည်း။ (မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်)

သုရာမေရယအဖွင့်။ ။သုရာမေရယ သိက္ခာပုဒ်တွင် သေရည်သေရက် ဟုရာ၌ မူးယစ်စေတတ်သော အရာများဖြစ်ကြသည့် အရက်၊ ဘိန်း၊ ဘင်း၊ ကစော်၊ လှော်စာ၊ ကုတ်ကင်း၊ ဆေးခြောက်၊ မာဖီးယား၊ ဘိန်းဖြူ၊ ခေါင်ရည်၊ ထန်းရည်၊ ဓနိရည်၊ ဝိုင်၊ ဘီယာ စသည်တို့ ဝါဝင်သည်။

သုရာမေရယ သိက္ခာပုဒ်၌ သုရာနှင့် မေရယကို ပေါင်း၍ဆိုကြ သော်လည်း သုရာနှင့်မေရယသည် တစ်ပုဒ်စီဖြစ်၍ အဓိပ္ပာယ်လည်း တစ်မျိုးစီကွဲ ပြားသည်။ ကျမ်းဂန်များ၌ သုရာ ၅-မျိုးနှင့် မေရယ ၅-မျိုးရှိကြောင်း ခွဲခြားပြသည်။

သုရာ ၅-မျိုးမှာ-

- ၁။ ပိဋသုရာ = မုန့်ညက်ကို ရေနှင့်နယ်၍ ပြုထားသော အရည်၊
- ၂။ ပူဝသုရာ = မုန့်ကို အိုးခွက်၌ထည့်၍ ရေ နှင့် နှပ်ထားသောအရည်၊
- ၃။ ဩဒနသုရာ = ထမင်းကိုနယ်၍ လုပ်ထား သော အရည်၊
- ၄။ ကိဏ္ဍပက္ခိတ္တသုရာ = ကစော်အလျဉ်နှင့် ဖောက် ထားသော အရည်၊
- ၅။ သမ္ဘာရ သံယုတ္တသုရာ = ဇာတိပျိုလ်၊ မုန့်ညင်း၊ ဖန်ခါ သီး စသည် အသီးတို့နှင့် ဖောက်ထားသောအရည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

မေရယ ၅ မျိုးမှာ-

- ၁။ ပုပ္ဖာသဝ = အပွင့်ရည်ကို ကြာမြင့်စွာထုံ၍ ပြုသော အရက်၊
- ၂။ ဖလာသဝ = အသီးရည်ကို ကြာမြင့်စွာထုံ၍ ပြုသော အရက်၊

ဝေတနာလှိုင်(ရေကြို)

- ၃။ ဂုဇ္ဇာသဝ = ကြံရည်၊ ထန်းရည် စသည်တို့ကို ကြာမြင့်စွာထုံ၍ ပြုသောအရက်၊
- ၄။ မဇ္ဇာသဝ = သပျက်(စပျစ်)သီး စသည်တို့ကို ကြာမြင့်စွာ ထုံ၍ ပြုသောအရက်၊
- ၅။ သမ္ဘာရသံယုတ္တ = ဆီးဖြူ၊ သျှိုသျှား စသည့် အသီးများဖြင့် ကြာမြင့်စွာ ထုံ၍ပြုသောအရက်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဣတိဂုတ် အဋ္ဌကထာနှင့် သမ္မောဟ ဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာတို့အရ သုရာမေရယ သိက္ခာပုဒ် ပျက်စီးရန်-

- ၁။ သုရာ စသည် တစ်ပါးပါးဖြစ်ခြင်း၊
 - ၂။ သောက်စားလိုသော စိတ်ရှိခြင်း၊
 - ၃။ သောက်ဖြစ်အောင် လုံ့လပြုခြင်း၊
 - ၄။ သောက်စားခြင်း
- ဟူ၍ အင်္ဂါလေးပါးရှိသည်။

သံယုတ် အဋ္ဌကထာ၌မူ-

- ၁။ သုရာ စသည် တစ်ပါးပါးလည်းဖြစ်ခြင်း၊
 - ၂။ သောက်စားလိုခြင်း၊
 - ၃။ သောက်ခြင်း၊
 - ၄။ မူးယစ်ခြင်း
- ဟူ၍ အင်္ဂါလေးပါးပြဆိုသည်။

ဝိနည်းသုရာပါန သိက္ခာပုဒ်၌ကား-

- ၁။ သေရည်သေရက် တစ်ပါးပါးဖြစ်ခြင်း၊
 - ၂။ သောက်စားခြင်း
- ဟူ၍ အင်္ဂါနှစ်ပါးလာသည်။ (ရဟန်းတော်များ၌ ထိုအင်္ဂါနှစ်ပါး ပြည့်စုံလျှင် အာပတ်သင့်သည်။

ဥပုသ်သည်နှင့်သီမတ်ဖွယ်

သေရည်အရက် သောက်ရာ၌-

- ၁။ ဆေးဝါးတွင် ပါဝင်၍သောက်မှု၊
- ၂။ ဆေးဝါးအဖြစ် သူ့ချည်းသက်သက်သောက်မှု၊
- ၃။ အရသာခံလိုသဖြင့် တမင်သောက်ချင်၍ သောက်မှု၊
- ၄။ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ကို ပြုကျင့်လို၍ ရဲဆေးအဖြစ်သောက်မှု ဟူ၍ ရည်ရွယ်ချက်အမျိုးမျိုး၊ သောက်စားမှု အမျိုးမျိုးရှိသည်။

အရက်ကို ဆေးဝါးအဖြစ်သောက်ရာ၌ အပြစ်မရှိ၊ သီလ၊မပျက် ဟုဆိုသည်။ အရက်ကို တမင်သောက်ချင်၍ သောက်ခြင်းမျိုးမှာ ရုသာရုံ ထာမ၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်သုံးမှုဖြစ်သောကြောင့် အပြစ်ကြီးသည့်ပြင် တမလွန်ဘဝ၌လည်း ငရဲသို့ကျနိုင်၍ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အရူး စသည်တို့လည်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်း အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ လာသည်။

(သေရည်သေရက် သောက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကံမြောက်မှု၊ မမြောက်မှု အယူအဆများ၊ အကုသိုလ်ကံမြောက်သည်ဟု ယူဆပုံ၊ အကုသိုလ်ကံ မမြောက်ဟု ယူဆပုံ၊ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ အယူအဆ၊ ဒီဝဲယင်းဆရာတော်၏ အယူအဆများကို ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲကျမ်းထေမတွဲ၌ ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။)

ဘုရားရှင်သည် ဒီဃနိကာယ် ပါထေယျဝဂ် သီရိလသုတ်၌ သီရိလသားတို့အား အကြောင်းပြု၍ အရက်သေစာ သောက်စားခြင်း အပြစ် ၆-ပါး ဟောကြားတော်မူသည်။

ထို ၆ ပါးကား-

- ၁။ စီးပွားဥစ္စာ ပျက်စီးကုန်ခန်းခြင်း၊
- ၂။ ခိုက်ရန်များခြင်း၊
- ၃။ ရောဂါအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပွားတတ်ခြင်း၊
- ၄။ ကျော်စောသတင်း ကင်းမဲ့ခြင်း၊
- ၅။ အရှက်အကြောက်ကင်းခြင်း၊
- ၆။ အသိဉာဏ်ပညာအားနည်းအောင် ပြုတတ်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

သုရာမေရယကံကို ကျူးလွန်သူသည် ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ ဘဝတို့၌ အကြိမ်ကြိမ် ကျရောက်ခံစားရသည့်ပြင် လူဖြစ်လျှင်လည်း ရူးခြင်း၊ အခြင်းတို့ ဖြစ်ရသည်။ ထို့ပြင် ဖြစ်လေရာဘဝ၌-

- ၁။ အရေးအခွင့် သင့်၊ မသင့်ကို မသိတတ်ခြင်း၊
- ၂။ ပျင်းရိတတ်ခြင်း၊
- ၃။ မေ့လျော့ မှားရူးတတ်ခြင်း၊
- ၄။ သူတစ်ပါး ပြုဖူးသောကျေးဇူးကို မသိတတ်ခြင်း။
- ၅။ ဟိရီ၊ သြတ္တပ္ပဟူသော အရှက်အကြောက်မှ ကင်းခြင်း၊
- ၆။ သေရည်သေရက် သောက်မိလျှင် မည်သည့်အကုသိုလ်မှ မရှောင်ကြဉ်ဘဲ အလုံးစုံသော မကောင်းမှုကို ပြုမိလွယ်ခြင်း တို့လည်း ဖြစ်တတ်သည်။

ထို့အတူ အရက်သေစာ သောက်စားခြင်း ရှောင်ကြဉ်ပါက နတ်ရွာသုဂတိ ရောက်ရှိ၍ လူဖြစ်သောအခါ၌လည်း-

- ၁။ အရေးအခွင့် သင့်၊ မသင့်သိခြင်း၊
- ၂။ လုံ့လဝီရိယရှိခြင်း၊
- ၃။ သတိနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၄။ သူများ ပြုဖူးသောကျေးဇူးကို သိတတ်ခြင်း၊
- ၅။ ဟိရီ၊ သြတ္တပ္ပဟူသော အရှက်အကြောက်ရှိခြင်း၊
- ၆။ သေရည် သေရက် မသောက်သဖြင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုလွယ်ခြင်း ဟူသော ကောင်းကျိုးများ ခံစားရသည်။

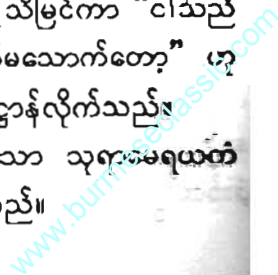
သုရာမေရယ အပြစ်ပြ သာဓက

ကိုယ့်သားကို သတ်စားသည့်မင်း။ ။ ရှေးက ဗာရာဏသီမင်းကြီးဟူ၍ ရှိသည်။ သူသည် အရက်စွဲနေသည့်ပြင် ပွဲတော်တည်ရာ၌လည်း သားငါးဟင်း မပါလျှင် တည်လေ့မရှိ။ ထို့ကြောင့် စားတော်ကံသည် မင်းကြီးကြိုက်သည့် သားငါးဟင်းကို မပြတ်စီမံ ထားရသည်။

တစ်ခုသော အဖိတ်နေ့၌မူ စားတော်ကံသည် သားငါးဟင်း ကြိုတင် ဝယ်ယူထားသော်လည်း လုံခြုံစွာ မသိမ်းမိသဖြင့် မွေးစား သွားသည်။ စားတော်ကံသည် သားငါး ပြန်လည်ဝယ်ရန်မှာလည်း ဥပုသ်နေ့ဖြစ်၍ အခက်ကြုံစေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိဖုရားကြီးအား ပြောပြကာ အကြံဉာဏ်တောင်းသည်။ ထိုအခါ မိဖုရားကြီးက ပွဲတော် တည်ခါနီးမှာ “ဟောဒိ သူချစ်တဲ့ သားလေးကို သူ့ရင်ခွင်ပေါ်မှာ စင်ပေးလိုက်မယ်၊ အဲဒီအချိန်မှာ စားတော်ကံက ပွဲတော်လာဆက်ပါ၊ သားချစ်တဲ့အာရုံကြောင့် သားငါးဟင်း မေ့သွားမှာပါ” ဟု အကြံဉာဏ် ခေးသည်။

မိဖုရားကြီးလည်း ပွဲတော်တည်ချိန်နီးသည်နှင့် သားငယ်ကို ရေမှူးချိုး ဝတ်စားဆင်ယင်ပြီးလျှင် မင်းကြီး၏ ရင်ခွင်ထက်သို့ တင်ပေး လိုက်သည်။ စားတော်ကံလည်း မိဖုရားကြီး စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း ပွဲတော်ဆက်သည်။ အစ၌ မင်းကြီးသည် သားတော်လေးနှင့် ပျော်ရွှင် နေသော်လည်း ပွဲတော်တည်မည်ပြုသောအခါ သားငါးဟင်း မတွေ့ သဖြင့် မေးသည်။ ယနေ့ ဥပုသ်နေ့ဖြစ်၍ သားငါးဟင်း ဝယ်မရကြောင်း သျှောက်လေလျှင် ငါလိုဘုရင် ပွဲတော်တည်ရာမှာ သားငါးဟင်း ခေါ်ရကောင်းလားဟု ဆူပူကြိမ်းမောင်းလျက် ရင်ခွင်ထက်က ကလေးကို လည်လိမ်ချိုး၍ စားတော်ကံအား အချက်ခိုင်းသည်။ ထိုညက မင်းကြီး သည် ထိုဟင်းလျာနှင့် အရက်ကို စားသောက်ပြီး မူးယစ်အိပ်ပျော်သွား သည်။ နောက်တစ်နေ့နံနက်လင်း၍ အမူးပြေသောအခါ သားငယ်ကို ခေါ်ခဲစမ်းဟု ဆိုလေလျှင် မိဖုရားကြီးလည်း ညက အဖြစ်အပျက်ကို ပြောပြကာ ကိုယ်ကို ပစ်လွဲလျက် ငိုကြွေးလေသည်။

မင်းကြီးသည် ထိုအခါမှ မိမိအပြစ်ကို သိမြင်ကာ “ငါသည် ယနေ့မှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည်အထိ အရက်မသောက်တော့” ဟု မြေမှုန့်များကိုယူ၍ မျက်နှာကိုပွတ်ကာ အဓိဋ္ဌာန်လိုက်သည်။ ဤကား အရက်သောက်ခြင်းတည်းဟူသော သုရာမေရယကံ ကြောင့် သားငယ် သေဆုံးခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကျက်မှတ်ရန်လင်္ကာ။ ။သေရည်သောက်လင့်၊ သင့်မသင့်၌၊ ရေးခွင့်၊ မသိ၊ ပျင်းရိမိုက်ရူး၊ ကျေးဇူးမဆပ်၊ ဟိရောတ္တပံကင်း၊ ခပင်းများထို၊ အကုသိုလ်ကို၊ မပြုလွယ်စွာ၊ ပြုကျင့်ရာ၏၊ ရှောင်ခါအပြန် အကျိုး တည်း။

ပါဏာတိပါတ၊ စသည့်ငါးတန်း၊ စောင့်ထိန်း မှန်လည်း၊ အပြန်ထိုမှ၊ ကောင်းကျိုးရဟု၊ သာရတ္ထ သင်္ဂဟေ၊ ကျမ်းဆိုလေသည်။ ငါးထွေသီလ အကျိုးတည်း။ (မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်)

ငါးပါးသီလနှင့်အကျိုးအပြစ်

အကျိုးကျေးဇူး။ ။ဘုရားရှင်သည် ပါဠိလိဂ္ဂသား၊ ဥပါသကာများ အား ငါးပါးသီလ လုံခြုံလျှင် အကျိုးတရား ငါးပါးခံစားရကြောင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ ထိုငါးပါးကား-

- ၁။ များမြတ်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၂။ ကောင်းသော ဂုဏ်သတင်း ကျော်စောခြင်း၊
- ၃။ မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်၊ ရဟန်း၊ ပရိသတ်တို့အလယ်၌ ရဲရင့်တည်ကြည် ရွှင်လန်းသော မျက်နှာရှိ၍ ချဉ်းကပ်ရခြင်း၊
- ၄။ မတွေမဝေ စိတ်ကြည်ကြည်လင်လင် သေရခြင်းတို့ဖြစ် သည်။

အပြစ်။ ။ဘုရားရှင် တားမြစ်သည့် ဝါရိတ္တဟုဆိုအပ်သော ထို ငါးပါးသီလကို မစောင့်ထိန်းဘဲ ကျူးလွန်သူသည်-

- ၁။ သီလပျက်၍ မေလျော့ခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော များစွာသော စည်းစိမ်ဥစ္စာ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးခြင်း၊
- ၂။ မကောင်းသတင်း ကျော်စောခြင်း၊
- ၃။ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့် မရွှင်ပျသောမျက်နှာ ရှိသည်ဖြစ်၍ ပရိသတ်များသို့ ချဉ်းကပ်ရခြင်း၊
- ၄။ ပြင်းစွာတွေဝေ မိန်းမောသည်ဖြစ်၍ သေရခြင်း၊

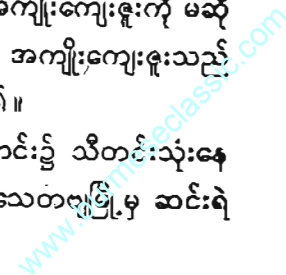
၅။ သေသည်၏အခြားမဲ့၌ အပါယ်သို့ကျရောက်ခြင်းဟူသော ဆိုးကျိုးငါးပါးကို ခံစားရသည်။

ငါးပါးသီလ အကျိုးပြု သာဓက

ဥပုသီလ သမာဒါနိယထေရ်။ ။အနောမဒသီ ဘုရားရှင်လက်ထက် တဖြစ်၏။ ဗန္ဓုမတီပြည်၌ အလွန်ဆင်းရဲသော သူရင်းငှားတစ်ယောက် ရှိသည်။ သူသည် စေတနာသဒ္ဓါတရားရှိသော်လည်း ဆင်းရဲသဖြင့် အလှူဒါန မပြုနိုင်၊ ရဟန်းလည်းမပြုနိုင်။ ထို့ကြောင့် ငါးပါးသီလကို သာလျှင် လုံခြုံအောင်စောင့်အံ့ဟု ဆုံးဖြတ်၍ နိသဘာ မထေရ်ထံ သွားရောက်ကာ ငါးပါးသီလခံယူပြီး အနှစ်တစ်သိန်း ဆောက်တည် သည်။ ထိုသို့စောင့်ထိန်းသော သီလကုသိုလ်ကြောင့် သေလွန်သောအခါ ဘာဝတိသာနတ်ပြည်၌ နတ်သမီးအပေါင်း ခြံရံလျက် သိကြားမင်း အဖြစ် ၅-ကြိမ်၊ ပဒေသရာဇ် ဧကရာဇ်မင်းအဖြစ် အကြိမ်ကြိမ် ခံစား ရသည်။

ထို့နောက် ဂေါတမ ဘုရားရှင်လက်ထက်တွင် ဝေသာလီပြည်၌ ဟော သာလသူကြွယ်မျိုးဖြစ်သည်။ သူသည် ပါရမီဉာဏ် ရင့်သန်ခဲ့ သည့်အလျောက် ငါးနှစ်သားအရွယ်မှာပင် မိဘများနှင့်အတူ ကျောင်း နှိလိုက်၍ ငါးပါးသီလ ခံယူဆောက်တည်သည်။ ထို့နောက် သူသည် ဥပုသီလ ကတပညတာ စက်ကြောင့် ငါးနှစ်သားမှာပင် ရဟန္တာဖြစ် သည်။ ရှေးရှေးဘဝစဉ်ဆက်က ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းခဲ့သူဖြစ်၍ ဥပုသီလ သမာဒါနိယထေရ်ဟု တွင်သည်။

ဥပုသီလကတဝလလင်။ ။ငါးပါးသီလ၏ အကျိုးကျေးဇူးကား ကြီးမား ပြဿနာ။ အနှစ်တစ်သိန်းဆောက်တည်ခဲ့သူ၏ အကျိုးကျေးဇူးကို မဆို သော်၊ တစ်ခဏတာမျှ ဆောက်တည်ခဲ့သူ၏ အကျိုးကျေးဇူးသည် နတ်ရွာသုဂတိ ရောက်သည့်အဖြစ် ရှိခဲ့၏။ ဘုရားရှင် သာဝတ္ထိပြည် ဧတေဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေ သည့်အခါ ဖြစ်၏။ တစ်နေ့သ၌ ဘုရားရှင်သည် သေတဗျူဟိုမှ ဆင်းရဲ

သား ဆတ္တမာဏဝလုလင် ငါးပါးသီလ တည်အံ့သည်ကို မြင်တော်မူ၍ ထိုလုလင် လာမည်လမ်း၌ နေတော်မူသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဆတ္တမာဏဝလုလင်သည်လည်း မိမိအား အတတ်ပညာသင်ပေးသည့် ပေါက္ခရာသာတီပုတ္တားကို ဂရုဒက္ခိဏ=ပညာသင်ကြေး(ဆရာခ) သွားရောက်ကန်တော့ရန် သေတဗျမြို့မှ ဥက္ကဋ္ဌမြို့သို့ထွက်လာစဉ် ဘုရားရှင်နှင့် ဆုံလေသည်။ ထိုစဉ် ဘုရားရှင်က ဆတ္တမာဏဝ လုလင်အား သရဏဂုံ သုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလ ဟောကြားရာ ထိုသရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်လျက် ခရီးဆက်ခဲ့သည်။

ထိုအခိုက် လမ်းခရီးတွင် ဆတ္တမာဏဝ လုလင်အား အသင့်စောင့်နေသော ဓားပြများက သူ့ကိုသတ်၍ ပစ္စည်းများကို ယူဆောင်သွားကြသည်။ ဆတ္တမာဏဝ လုလင်သည် သေလွန်သော် ထိုနေ့က ဆောက်တည်ခဲ့သည့် သရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလ၏ အကျိုးကြောင့် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်တွင် ယူဇနာ ၃၀-အကျယ်အဝန်းရှိသော ဗိမာန်၌ နတ်သားဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ မြဲမြံစွာ စောင့်ထိန်းကြဖို့ လိုသည်။

ဗြဟ္မစရိယ ငါးပါးသီလ

ဗြဟ္မစရိယ ငါးပါးသီလကို အပျိုလူပျိုတို့ ကျင့်စဉ်ဟုခေါ်သည်။ ငါးပါးသီလတွင် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်အစား မေထုန်အံ့ကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟူသော အဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကို အမျိုးသမီးများ စောင့်ထိန်းလျှင် ကောမာရီ ဗြဟ္မစရိယဟု ခေါ်၍ အမျိုးသားများ စောင့်ထိန်းလျှင် ကောမာရ ဗြဟ္မစရိယဟု ခေါ်သည်။

(ကုမာရ=လူပျိုစင်၊ ကောမာရ=အပျိုစင် ကျင့်စဉ်။ ကုမာရီ=အပျိုစင်၊ ကောမာရီ=အပျိုစဉ် ကျင့်စဉ်။)

ဗြဟ္မစရိယ ငါးပါးသီလ ခံယူဆောက်တည်ပုံမှာ ရိုးရိုးငါးပါးသီလ ဆောက်တည်နည်းအတိုင်းဆို၍ အဟံဘန္တေ၌ “အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စကောမာရ ဗြဟ္မစရိယ သီလံ ဓမ္မယာစာမိ အနဂ္ဂဟံကတွာ သီလံဒေထ မေ ဘန္တေ” ဟု ပြောင်းဆိုရမည်။ ထို့နောက် “ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ” နေရာ၌ “အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ” ဟု ပြောင်းလဲ ရွတ်ဆို၍ ဆောက်တည်ရသည်။

ဗြဟ္မစရိယ ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ကြသူများ။ ။ဗြဟ္မစရိယ ငါးပါးသီလကို ဥဒယဘဒ္ဒမင်းသားနှင့် ဥဒယဘဒ္ဒမင်းသမီး (ဘုရားအလောင်းနှင့် ယသော်ရောအလောင်း)တို့သည် သုရန္တရပြည်ကို မင်းမိဖုရားအဖြစ်အုပ်ချုပ်စဉ် နန်းတော်ဆောင် တစ်ခုတည်း၌နေ၍ ကာမဂုဏ် စိတ်မညွတ်၊ ကျူးလွန်ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိဘဲ ဖြူစင်သော မေတ္တာစိတ်ဖြင့် အသက်ထက်ဆုံး စောင့်ထိန်းနေထိုင်ခဲ့ကြသည်။

သုဝဏ္ဏသျှဇာတ်တော်၌ ဒုက္ကလနှင့် ပါရိကတို့သည်လည်း ဗြဟ္မစရိယ ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ခဲ့ကြ၏။

ကဿပဘုရားရှင် လက်ထက်က ကာသီတိုင်း ဗာရာဏသီပြည် ကိဝိမင်းကြီး၏ သမီးများဖြစ်ကြသော သမဏီ(ခေမာထေရီအလောင်း)၊ သမဏဂုတ္တာ(ဥပုလဝဏ်အလောင်း)၊ ဘိက္ခုနီ(ပဋာစာရီအလောင်း)၊ ဘိက္ခုဒါသိကာ (ကုဏ္ဍလကေသာအလောင်း)၊ ဓမ္မ(ကိသာဂေါတမီအလောင်း)၊ သုဓမ္မာ (ဓမ္မဒိန္နာအလောင်း)၊ သံဃဒါယိကာ (ဝိသာခါအလောင်း)တို့သည်လည်း ဗြဟ္မစရိယ ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ခဲ့ကြသည်။

* အင်္ဂုတ္တို(ရ်အဋ္ဌကထာ အတွဲ(၁)နှင့် ဇာတက အဋ္ဌကထာ အတွဲ(၇)တို့၌မူ ဘိက္ခုဒါယကာ(ကိသာဂေါတမီအလောင်း)၊ ဓမ္မာ (ဓမ္မဒိန္နာအလောင်း)၊ သုဓမ္မာ(မဟာမာယာအလောင်း) ဟု ဆိုသည်။

ဗြဟ္မစရိယ ငါးပါးသီလကို ကဿပ ဘုရားရှင် လက်ထက်က ဂဝေသီ ဥပါသကာနှင့် ဂေါတမဘုရားရှင်လက်ထက်က ပုရာဏ

ဥပါသကာတို့သည်လည်း ဆောက်တည်ခဲ့ကြသည်။ ပုရာဏ ဥပါသကာသည် နောက်ပိုင်း၌ သကဒါဂါမ်ဖြစ်၍ တုသိတာနတ် ပြည်သို့ ရောက်သည်။ ထို့ပြင် ဘုရားရှင်လက်ထက်က အံ့ဖွယ်ရှစ်ပါး နှင့်ပြည့်စုံသော နကုလမာတာနှင့် နကုလပိတာ၊ အံ့ဖွယ်ရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဝေသာလီပြည်သား ဥဂ္ဂသူကြွယ်နှင့် ဝဇ္ဇိတိုင်း ဟတ္ထိဂါမ ရှာမှ ဥဂ္ဂသူကြွယ်တို့သည်လည်း ဗြဟ္မစရိယ ငါးပါးသီလ ဆောက်တည် ခဲ့ကြသည်။

ဧကဘတ္တိက ဆက္ကသီလ

ဧက ဘတ္တိက ဆက္ကသီလကို (ညစာမစား ခြောက်ပါးသီလဟု လည်း ခေါ်သည်။) ဧက ဘတ္တိက ဆိုသည်မှာ နံနက်ပိုင်း တစ်ထပ် တည်းသာ စားလေ့ရှိ၍ နေ့လွဲညစာ မစားသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည်-

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ
- ၂။ အဒိန္နာဒါနာ
- ၃။ အဗြဟ္မစရိယာ
- ၄။ မုသာဝါဒါ
- ၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပုမာဒဋ္ဌာနာ
- ၆။ ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာဓိ

ဟူသော ခြောက်ပါးသီလကို ဆောက်တည်သည်။ ဤသီလ၌ ဝိကာလ ဘောဇနာ သိက္ခာပဒံသာ တိုးသဖြင့် ဗြဟ္မစရိယ ငါးပါးသီလ နှင့်တူသည်။ ၎င်း ဧကဘတ္တိက ဆက္ကသီလကို မမ္မိက ဥပါသကာ နန္ဒမာတာတို့ အသက်ထက်ဆုံးဆောက်တည်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကဿစ ဘုရားရှင်လက်ထက်က သီတင်းသည် ၅၀၀ နှင့် ၈၀၀သိ ဆရာကြီး တို့သည်လည်း ဆောက်တည်ခဲ့ကြသည်။

ဥပါသကာဟူသည်

ပုဒ္ဒစာပေ ဘာသာရေးနယ်ပယ်၌ ဥပါသကာဟူသော အသုံး အနှုန်း ရှိသည်။ ဥပါသကာဟူသည် ဥပ-အနီး၌၊ အသက-နေတတ် သူ။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးတို့နှင့် မဝေးဘဲ အနီး၌ နေတတ်သူဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတည်းဟူသော ရတနာမြတ်သုံးပါးတို့အား ယုံကြည်လေးမြတ် ဆည်းကပ်၍ သရဏဂုံတည်သူ အမျိုးသားကိုခေါ်သည်။ အမျိုးသမီး ကိုမူ ဥပါသိကာဟု ခေါ်သည်။

အချို့က ဥပါသကာကို ဥပါသကီဟုလည်း ရေးကြခေါ်ကြ၏။ သို့သော် ဥပါသကီဟူသော အသုံးထက် ဥပါသိကာဟူသော အသုံးက ပို၍သဒ္ဒါနည်းကျသည်။

ဥပါသကာသည်-

- ၁။ သတ္တ ဝါဏီဇူ - လက်နက်ရောင်းဝယ်မှု
- ၂။ သတ္တ ဝါဏီဇူ - လူသတ္တဝါရောင်းဝယ်မှု
- ၃။ မံသ ဝါဏီဇူ - အသားရောင်းဝယ်မှု
- ၄။ မဇ္ဇ ဝါဏီဇူ - သေရည်အရက်ရောင်းဝယ်မှု
- ၅။ ဝိသ ဝါဏီဇူ - အဆိပ်ရောင်းဝယ်မှု

ဟူသည့် မပြုသင့် မပြုထိုက်သော အလုပ်များကို ရှောင်ကြဉ်၍ တရားနှင့်ယှဉ်သော အသက်မွေးမှုနှင့် သူ့ဖို့ကိုယ့်ဖို့မျှတသော အသက် မွေးမှုမျိုး ပြုရမည်။

ဥပါသကာသည် ငါးပါးသီလ ပျက်စီးလျှင်ဖြစ်စေ၊ တရားသဖြင့် အသက်မွေးမှု ပျက်စီးလျှင်ဖြစ်စေ ဥပါကာ ပျက်စီးခြင်းမည်သည်။ ထို့ပြင် သဒ္ဓါတရား မရှိခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိ သုတ မှတတို့ကို မင်္ဂလာဟု အယူ ရှိခြင်း၊ မင်္ဂလာကိုယုံ၍ ကံကို မယုံခြင်း၊ သာသနာပြင်ပ၌ အလှူခံကို ရှာမှီးခြင်းနှင့် ပေးလှူမှုစသည်တို့ကို ရှေးဦးစွာပြုခြင်း တို့သည်လည်း ဥပါသကာ၏ ပျက်စီးခြင်းမည်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓသည် အောက်ဖော်ပြပါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသည့် ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာမတို့အား ဥပါသကာ ရတနာ၊ ဥပါသိကာမ ရတနာ၊ ဥပါသကာ ကြာပဒုမ္မာ၊ ဥပါသိကာမ ကြာပဒုမ္မာ၊ ဥပါသကာ ကြာပုဏ္ဏရိက်၊ ဥပါသိကာမ ကြာပုဏ္ဏရိက်မည်ကြောင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထိုငါးပါးကား-

- ၁။ ရတနာသုံးတန် ကံ ကံ၏အကျိုးတရားတို့၌ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရား ရှိခြင်း၊
- ၂။ သီလရှိခြင်း၊
- ၃။ အထူးအဆန်း ကောင်းမြတ်သော အရာဝတ္ထုတို့ကို မြင်ရ၊ ကြားရ၊ နမ်းရှု၊ စားသောက်၊ ထိတွေ့ရသည် ဒိဋ္ဌိ သုတ မုတတို့ကို မင်္ဂလာဟု အယူရှိသူ မဟုတ်ခြင်း၊
- ၄။ ကံကိုသာ ယုံကြည်၍ မင်္ဂလာကို မယုံကြည်ခြင်း၊
- ၅။ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှအပြင်အပ မိစ္ဆာ အယူဝါဒ၌ မြတ်သောအလှူခံကို မရှာမှီးဘဲ သဗ္ဗညုမြတ်စွာ ဘုရား၏ သာသနာတော်၌သာ ရှေးဦးစွာ ပြုအပ်သော ပေးလှူခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်းစသော ကောင်းမှုကို ပြုခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

အဘယ့်ကြောင့် ဥပါသကာ ရတနာ၊ ဥပါသိကာမ ရတနာ မည်သနည်းဆိုသော် ရွှေ၊ ငွေ စသော ရတနာများသည် ထိုရတနာ ရှိသူကို နှစ်သက်စေတတ်သကဲ့သို့ ထိုဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာမ ရောက် ရှိရာ ပရိသတ်သည် အလွန်မွေ့လျော် ပျော်ရွှင်နှစ်သက်စေတတ်သော ကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဥပါသကာ ကြာပဒုမ္မာ၊ ဥပါသိကာမ ကြာပဒုမ္မာ၊ ဥပါသကာ ကြာပုဏ္ဏရိက်၊ ဥပါသိကာမ ကြာပုဏ္ဏရိက် မည်ခြင်းမှာလည်း ပဒုမ္မာ ကြာပန်း၊ ပုဏ္ဏရိက် ကြာပန်းတို့သည် အဆင်းလှ၍ အနံ့မွှေးကြိုင် သကဲ့သို့ ဖော်ပြပါ တရားငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသည့် ဥပါသကာ ဥပါသိကာမ

တို့သည်လည်း သီလ စသော ဂုဏ်သတင်း ကျော်စော်၍ နေကြောင်း ကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် ဥပါသကာ စစ်စစ်ဖြစ်ရန် အောက်ပါ ဥပါသကာ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံဖို့လည်း လိုပေသည်။

ယင်းတို့မှာ-

- ၁။ သရဏဂုံတည်ခြင်း၊
- ၂။ ငါးပါးသီလမြဲခြင်း၊
- ၃။ မှားယွင်းသည့် မိစ္ဆာကုန်သွယ်မှု မရှိခြင်း၊
- ၄။ အတုအယောင် မင်္ဂလာကို ပယ်ခြင်း၊
- ၅။ ကံတရားကို ယုံကြည်ခြင်း၊
- ၆။ သာသနာမနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တရားကို ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါ မရှိခြင်း၊
- ၇။ သာသနာပ၌ မြတ်သောအလှူ မပြုခြင်း၊
- ၈။ သာသနာတော်ကို အကျိုးပြုခြင်း တို့ဖြစ်သည်။ (သီလက္ခန္ဓ် အဋ္ဌကထာ နာ-၁၀၅) သို့မှသာ ဥပါသကာဂုဏ်ရည်နှင့် ပြည့်စုံသည့် ဥပါသကာစစ်စစ်

ဖြစ်ပေမည်။

အခန်း (၃)

ဥပုသ်သည့် ဆိုသည်မှာ

ဥပုသ်ဟူသော စကားသည် ဥပေါသထဟူသော ပါဠိမှ ဆင်းသက်လာသည့် ပါဠိပျက် ဝေါဟာရတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဥပ+ဝသထ။ ဥပ=ညစာ မစားခြင်း၊ သူ့အသက် မသတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာ မခိုးခြင်း စသည့် အကျင့်မြတ်နှင့်ပြည့်စုံ၍။ ဝသထ=နေခြင်း။ တစ်နည်းအားဖြင့် မိမိခံယူ ဆောက်တည်ထားသည့် သီလများ မကျိုး၊မပေါက်အောင် ဆောက်တည် နေထိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ထို(ဥပုသ်စောင့်)သူသည် ဥပုသ်သီလယူပြီးနောက် ဘုရားဂုဏ်တော်၊ တရားဂုဏ်တော် စသည်တို့ကို အာရုံပြု၍ ဘာဝနာဗျူဟာ လျက် ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် နေခြင်းသည်ပင် ဥပုသ်သည် သို့မဟုတ် ဥပုသ်စောင့်ခြင်း မည်၏။

ဥပုသ်သည့်တို့၏ ပြုဖွယ်ကိစ္စများ

- ၁။ ဥပုသ်စောင့်မည့်သူသည် မစောင့်မီနေ့ကပင် ကြိုတင်၍ ထိုနေ့အတွက် ပြုလုပ်ရမည့် အိမ်မှုကိစ္စများကို ပြီးအောင် စီစဉ်ထားရမည်။

၂။ ဥပုသ်နေ့အတွက် စားသောက်ရန်ကိုလည်း နေ့စဉ်စားသောက်နေကျထက် မပိုသော အနေအထားမျိုး ကြိုတင်ချက်ပြုတ်ထားရမည်။

၃။ ဥပုသ်စောင့်မည့်နေ့တွင် အရုဏ်တက်ချိန်၌ အိပ်ရာထကာ ကိုယ် လက် သန့်စင်၍ စိတ်ကြည်လင်ရုံမျှသာ အဝတ်ကို ဝတ်ဆင်ရမည်။

၄။ ဥပုသ်စောင့်မည့်သူသည် ပန်းပန်ခြင်း၊ မိတ်ကပ်လိမ်းခြယ်ခြင်း၊ သနပ်ခါး စသည့် အမွှေးနံ့သာ လိမ်းကျံခြင်းမျိုး အထူး မပြုလုပ်ရ။

၅။ သီလဆောက်တည်ရာ၌ ပါဠိလို နားမလည်လျှင် ဘုရားပညတ်တော်မူအပ်သော ဥပုသ်သီလကို ဆောက်တည်ပါ၏ဟူ၍ ရွတ်ဆို ဆောက်တည်နိုင်သည်။

၆။ ဥပုသ်သီလယူ၍ စားသောက်ပြီးနောက် တစ်ကိုယ်တည်းဖြစ်စေ၊ စိတ်တူကိုယ်တူ အဖော်နှင့်ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ မိမိသင့်လျော်အားရသော အနေအထားဖြင့် ဘုရားဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြုခြင်း၊ တရားစာကြည့်ခြင်း၊ ရွတ်ဖတ်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်နေသင့်သည်။

၇။ တရားဟောသူရှိလျှင် နာယူနိုင်သည့်ပြင် ဥပုသ်စောင့်သူအချင်းချင်းလည်း တရားစကားဆွေးနွေး မေးမြန်းနိုင်သည်။

၈။ ညပိုင်းသို့ရောက်သောအခါ ယနေ့ မိမိဆောက်တည်ခဲ့သော တစ်နေ့တာ၏ သီလကြောင့် ကုသိုလ်တရားတိုးပွား၍ အကျိုးများခဲ့ပေပြီဟု ပြန်လည် ဆင်ခြင်ရမည်။

ကန်တော့ခန်း

- ကန်တော့ရန်။ ။ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ကယကံ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ သဗ္ဗဒေါသ ခပ်သိမ်းသော အပြစ်တို့ကို ပျောက်ပါစေခြင်းအကျိုးငှာ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ တစ်ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ်။

သုံးကြိမ်မြောက်အောင်၊ ဘုရား ရတနာ၊ တရား ရတနာ၊ သံဃာ ရတနာ၊ ရတနာမြတ်သုံးပါးတို့ကို အရိုအသေအလေးအမြတ်၊ လက်အုပ် မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်၊ ပူးမြော်မာန်လျှော့၊ ကန်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုရား။
ဆုတောင်းရန်။ ။ကန်တော့ရသော အကျိုးအားကြောင့် အပါယ် လေးပါး၊ ကပ်သုံးပါး၊ ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး၊ ရန်သူမျိုးငါးပါး၊ ဝိပတ္တိတရား လေးပါး၊ ဗျဿန တရားငါးပါးတို့မှ အခါခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်းသည် ဖြစ်၍ မင်္ဂတရား၊ ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို ရပါလို၏ အရှင်ဘုရား။

သရဏဂုံ သီလတောင်းခန်း။ ။အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ အဋ္ဌဂံ သမန္နာဂတံ ဥပေါသထသီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံဒေထ မောန္တေ။

ဒုတိယမ္ပိ အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ အဋ္ဌဂံ သမန္နာဂတံ ဥပေါသထ သီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံဒေထ မောန္တေ။

တတိယမ္ပိ အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ အဋ္ဌဂံ သမန္နာ ဂတံ ဥပေါသထ သီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံဒေထ မောန္တေ။

သံဃာတော်။ ။ယ မဟံ ဝဒါမိ တံဝဒေထ။

လူပုဂ္ဂိုလ်။ ။အာမဘန္တေ။

ဘုရားရှိခိုးရန်။ ။နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သဗ္ဗ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။ (သုံးခေါက်ဆိုပါ)

သရဏဂုံဆောက်တည်ရန်။ ။ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

ဒုတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဒုတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဒုတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

တတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ တတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ တတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

လူပုဂ္ဂိုလ်။ ။အာမဘန္တေ။

ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည်ရန်

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၃။ အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၆။ ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၇။ နိစ္စ-ဂီတ-ဝါဒီတ-ဝိသုက ဒဿန-မာလာ-ဂန္ဓ-ဝိလေပန-ဓာရဏ မဏ္ဍန-ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၈။ ဥစ္စာသယန မဟာသယနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

သံဃာတော်။ ။တိသရဏေန သဟ အဋ္ဌဂံ သမန္နာဂတံ ဥပေါသထ သီလံ ဓမ္မံ သာဓုကံ ကတွာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ။

လူပုဂ္ဂိုလ်။ ။အာမဘန္တေ။

ရှစ်ပါးသီလအနက်

- ၁။ ပါဏာတိပါတ၊
- ၂။ အဒိန္နာဒါန၊
- ၃။ အဗြဟ္မစရိယ၊
- ၄။ မုသာဝါဒ၊
- ၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာန၊
- * ဤသိက္ခာပုဒ်များ၏ အနက်ကို ရှေ့သီလခန်းများ၌ ဖော်ပြ ပြီးဖြစ်သည်။

၆။ ဝိကာလဘောဇနာ၊ နေ့လွဲညစာ စားခြင်းမှ။ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ၊ ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို။ သမာဒိယာမိ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးခံယူ ဆောက်တည်ပါ၏။

၇။ နစ္စ-ဂီတ-ဝါဒီတ-ဝိသုက ဒဿန-မာလာ-ဂန္ဓ-ဝိလေပန-ဓာရဏ မဏ္ဍန-ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ၊ အကုသိုလ်များ ကြောင်း မကောင်းမှုဖြစ်သော ကခြင်း၊ သီဆိုခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း၊ ဘုရားအဆုံးအမတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် တံကျင်ပမာ ဖီလာဖြစ်သော ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း၊ ပန်းပန်ခြင်း၊ နံ့သာပျောင်း၊ နံ့သာရည်၊ နံ့သာမှုန့်တို့ကို လိမ်းကျံခြယ်လှယ်ခြင်းမှ။ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ၊ ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို။ သမာဒိယာမိ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးခံယူ ဆောက်တည်ပါ၏။

၈။ ဥစ္စာသယန မဟာသယနာ၊ မြင့်သောနေရာ၊ မြတ်သောနေရာ၌ အိပ်ခြင်း၊ နေထိုင်ခြင်းမှ။ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို။ သမာဒိယာမိ၊ ကောင်းစွာကျင့်သုံး ခံယူဆောက်တည်ပါ၏။

ရှစ်ပါးသီလ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ဝိကာလဘောဇနာအဖွင့်။ ။ဝိကာလဘောဇနာ သိက္ခာပုဒ်တွင် နေ့လွဲအခါစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါ၏ဟုဆိုရာ၌ ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်သူသည် ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်ပြီး ထိုနေ့ နေ့လယ် မွန်းတည့် ၁၂ နာရီမှစ၍ နောက်တစ်နေ့ နံနက်အရုဏ်တက်သည်အထိ ထမင်း၊ ဟင်းလျာ၊ မုန့်ပဲသရေစာ၊ သစ်သီး စသည်တို့ကို မစားဘဲ ဆောက်တည်ပါ၏” ဟုဆိုလိုသည်။ သို့သော် မနေနိုင် မထိုင်နိုင်အောင် ဆာလောင်နေလျှင်မူ ဖျော်ရည်တစ်မျိုးမျိုးကို သောက်ကောင်းသည်။ ထို့ပြင် ရောဂါတစ်ခုခု ခံစားနေရလျှင်လည်း ဆီးဖြူသီး၊ ဖန်ခါးသီး၊

ကြစုသီး၊ စတုမဂ္ဂ၊ ထန်းလျက်၊ သကြားလုံး၊ ချင်းနှင့် ကြက်သွန်သုတ်တို့ကို ဆေးအဖြစ် သုံးဆောင်ကောင်းသည်။ ဝိနယဂရုကဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာမူ လက်ဖက်ရည်(ရေခွေးကြမ်း)ကိုပင် မသောက်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်ကြသည်။

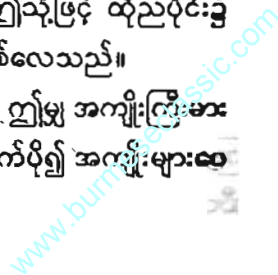
ဥပုသ်စောင့်၍ ညစာ မစားဘဲ နေခြင်းသည် မိမိကိုယ်မိမိ ညှဉ်းဆဲခြင်း မဟုတ်။ ညစာ မစားသဖြင့် ကိစ္စနည်း၍ တရားအာရုံပြုရန် အချိန်များစွာရကာ လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်၌ စိတ်၊မဝင်စားအောင် ထိန်းချုပ်ပြီးဖြစ်သည်။

ဝိကာလဘောဇနာ အကျိုးပြု သာဓက

တစ်နေ့သ၌ အနာထပိဏ်သူဌေး မိသားစုတို့သည် ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်ကြ၏။ ထိုနေ့ ညနေစောင်း၌ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး၏ လယ်လုပ်သားသည် လယ်တောမှ ပြန်လာပြီး သူဌေးကြီးမိသားစု ဥပုသ်စောင့်သည်ကို တွေ့ရှိသဖြင့် သူလည်း နေ့ထက်ဝက် ဥပုသ်စောင့်သည်။

ညပိုင်းသို့ရောက်သောအခါ လယ်လုပ်သားမှာ လေနာရောဂါ အပြင်းအထန် ခံစားရသည်။ ၎င်းကို သူဌေးကြီး သိသဖြင့် လယ်သမားအား စတုမဂ္ဂကျွေးသည်။ လယ်လုပ်သားက သူဌေးကြီး မစားလောဟု မေးရာ ၎င်းတို့မှာ အနာရောဂါမရှိ၍ မစားဟု ဆိုလေ၏။ ထိုအခါ လယ်လုပ်သားက “တစ်နေ့လုံး ဥပုသ်စောင့်သော အသင်တို့ပင် ဘာမျှမစားဘဲ ဆောက်တည်သဖြင့် နေ့ထက်ဝက်မျှ စောင့်သော ကျွန်ုပ်လည်း မစားတော့”ဟု ငြင်းဆိုသည်။ ဤသို့ဖြင့် ထိုညပိုင်း၌ လယ်လုပ်သား ကွယ်လွန်ရာ ရုက္ခစိုးနတ် ဖြစ်လေသည်။

နေ့ထက်ဝက် စောင့်သော ဥပုသ်သည်ပင် ဤမျှ အကျိုးကြီးမားရကား တစ်နေ့ကုန်စောင့်သူတို့အဖို့မှာမူ ထို့ထက်ပို၍ အကျိုးများစေသည်။

နစ္စဂိတအပ္ပင်။ ။နစ္စဂိတ သိက္ခာပုဒ်၌ နစ္စ+ဂိတ+ဝါဒိတ+ဝိသုက
ဒဿန+ မာလာဂန္ဓ+ဝိလေပန+ဓာရဏ+မဏ္ဍန+ဝိဘူသန+ဌာန ဟူ၍
၁၁-ပုဒ်ပါရှိသည်။

အနက်အဓိပ္ပာယ်။ ။နစ္စ-ကခြင်းဟူရာ၌ ကိုယ်တိုင်လည်း မကရ။
လူ့တိရစ္ဆာန်မှအစ မည်သူ့ကိုမျှလည်း အကခိုင်းခြင်း မပြုရ။ မည်သည့်
ကပ္ပံမျှကိုလည်း မကြည့်ရ။ ခရီးသွားလာနေစဉ်ဖြစ်စေ၊ မိမိရှေ့မှောက်၌
ဖြစ်စေ၊ တိုက်ဆိုင်သဖြင့် မကြည့်ချင်လျက်သား ဖြစ်နေခြင်းမျိုးကား
သိက္ခာပုဒ် မပျက်ပေ။ သို့သော် ၎င်းကို အခွင့်ကောင်းယူ၍ ဆက်လက်
ကြည့်နေလျှင်ကား မူလသိက္ခာပုဒ် ပျက်တော့သည်။

ဂိတ-သိဆိုခြင်း ဟူရာ၌ ကိုယ်တိုင် မသိဆိုရသည့်ပြင်
သူတစ်ပါးတို့အားလည်း သိဆိုခိုင်းခြင်း မပြုရ။ ပါဠိဂါထာ၊ ရှစ်လုံးဖွဲ့၊
ဓမ္မတေးကဗျာများကိုလည်း အသံဆွဲငင်လျက် စည်းကိုက် ဝါးကိုက်
ပုံစံမျိုး မရွတ်ဖတ်ရ။ ဘုရားရှိခိုးရာ၌လည်း သီချင်းသံ ဂိတသံပါ
အောင် ဆွဲဆွဲငင်ငင် မဆိုရ။ ၎င်းတို့ကို ကိုယ်တိုင် မဆိုရသည့်ပြင်
သူတစ်ပါးတို့အားလည်း သိဆိုခိုင်းခြင်း မပြုရ။ သွားရောက် နား
ထောင်ခြင်းလည်း မပြုရ။ နားထောင်လျှင် သီလပျက်၏။ မိမိနေရာ၌
နေစဉ် သူတစ်ပါးက လာရောက်သိဆို၍ ကြားနေရခြင်းမျိုးကား
သီလ မပျက်ပေ။

ဝါဒိတ-တီးမှုတ်ခြင်းဟူရာ၌ ကြေးလုပ်တူရိယာ၊ ကြိုးတပ်
တူရိယာ၊ သားရေတူရိယာ၊ လေမှုတ်တူရိယာ၊ လက်ခုပ်တူရိယာ
ဟူသော တူရိယာငါးပါး၊ တစ်နည်း အာတတ-တစ်ဖက်ပိတ်စည်း။
ဝိတတ-နှစ်ဖက်ပိတ်စည်း။ အာတတ ဝိတတ-အလုံးစုံပိတ်သောစည်း။
ဃန-တစ်ခဲနက်စည်း။ သုသီရ-အခေါင်းရှိသောစည်း ဟူသော တူရိယာ
ငါးပါးတို့ကို ကိုယ်တိုင်လည်း မတီးခတ်ရ။ သူတစ်ပါး တို့အားလည်း
မတီးခိုင်းရ။ နားထောင်ခြင်းလည်း မပြုရ။ ခရီးကြို လမ်းကြို၍
ကြားနေရခြင်း၊ မိမိနေရာ၌ နေလျက်ပင် သိဆိုသံကြားရခြင်းမျိုးကား
သီလ မပျက်။ တမင် လွန်ကျူးမှသာ သီလပျက်သည်။

ဝိသုက ဒဿန-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ကြည့်ရှုခြင်းဟူရာ၌ ကခြင်း၊
သိဆိုတီးမှုတ်ခြင်းများကို လောကုတ္တရာ အမြင်ဖြင့်ကြည့်လျှင် ကာဓေထံ
ခံစားမှု အားပေးရာရောက်သောကြောင့် မကြည့်ရှုရန် တားမြစ်ခြင်း
ဖြစ်သည်။ (ဝိသုက-ဆန့်ကျင်ဘက်+ဒဿန-ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း)။
ဆိုကြောင့် နစ္စ ဂိတ ဝါဒိတ အရ-ကပြ သိဆို တီးမှုတ်ခြင်းများကို
ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်းသည် ဝိသုက ဒဿန-သာသနာတော်၏
ဋ္ဌာင့်တံကျင်သဖွယ်ဖြစ်သော ကြည့်ရှုနားထောင်မှုဟု ခေါ်၏။

မာလာဓာရဏ-ပန်းပန်ခြင်းဟူရာ၌ ဥပသံစောင့်စဉ် ပန်းပွင့်၊
ပန်းခိုင်၊ ပန်းကုံးများ ပန်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးတို့အား အပန်ခိုင်းခြင်း မပြုရ။
ပြုလုပ်လျှင် သီလပျက်သည်။

ဂန္ဓဓာရဏ-အမွှေးရနံ့ဆောင်ခြင်းဟူရာ၌ ဥပသံစောင့်စဉ်
ဓန္ဒာကိုယ်အား ရေမွှေး၊ နံ့သာဆီ ဆွတ်ဖျန်းခြင်း၊ နံ့သာမှုန့်(ပေါင်ဒါ
နု) လိမ်းကျံခြင်း၊ ဖြူးခြင်း၊ ထုံမွှမ်းခြင်းတို့ မပြုရ။ သူတစ်ပါးတို့အား
လည်း မခိုင်းရ။ ပြုလုပ်လျှင် သီလပျက်သည်။ ဆပ်ပြာမွှေးကိုပင်
အကြောင်းထူးမရှိဘဲ မသုံးရ။ သို့သော် ရွေးနံ့ ကိုယ်နံ့ ပျောက်စေ
ရန်အတွက် ဆပ်ပြာမွှေး၊ ပေါင်ဒါ စသည်တို့ကို သုံးလျှင်ကား သုံးနိုင်
သည်။

ဂန္ဓဝိလေပန မဏ္ဍန-နံ့သာ၊ နံ့သာပျောင်း သုံးစွဲခြင်းဟူရာ၌
ဓန္ဒာကိုယ်အား အမွှေးရနံ့၊ သနပ်ခါးရည်၊ အလှဆီ၊ မိတ်ကပ် စသည်
တို့ဖြင့် လိမ်းကျံခြယ်သခြင်း၊ မျက်နှာရှိ ကျောက်ပေါက်မာကဲ့သို့
အရာများကို ဖို့ခြင်း၊ မျက်နှာပေါင်းတင်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးအား လိမ်းကျံ
နိုင်ခြင်းတို့ မပြုရ။ ပြုလုပ်လျှင် သီလပျက်သည်။

မဏ္ဍန-အလှပြင်ခြင်းဟူရာ၌ မျက်နှာရှိ ဝက်ခြံ၊ တင်းတိပ်၊
ညှင်း စသည်တို့ ပျောက်ကင်းရန် ဆေးလိမ်းခြယ်ခြင်း၊ ဆံပင်အလှ
ပြင်ခြင်း၊ ဆေးဆိုးခြင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ နှုတ်ခမ်းတို့ကို
ဆေးဆိုးခြင်း၊ မျက်တောင် အတုတပ်ခြင်း၊ မျက်ခုံးမွှေး နုတ်ခြင်း၊
မျက်စိ အရောင်ခြယ်(ကာခြယ်)ခြင်း စသည့် အလှပြင်ခြင်း(မဏ္ဍန)

တို့ကို မပြုရ။ ပြုလုပ်လျှင် သီလပျက်သည်။ ဆံပင်ကို လှစေလို၍ မဟုတ်ဘဲ သာမန် ခေါင်းဖြီးခြင်းမျိုးနှင့် လက်သည်း ခြေသည်းရှည် သဖြင့် လှီးဖြတ်ခြင်းမျိုးတို့မှာ သီလ မပျက်ပေ။

ဂန္ဓ ဝိလေပန ဝိဘူသန အပိုဒ်အရ-မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို နံ့သာ၊ နံ့သာပျောင်း၊ မိတ်ကပ် စသည်တို့ဖြင့် အနံ့မွှေးအောင် ဝိလေပန (နံ့သာပျောင်း)ဖြင့် အသားအရေလှအောင် လိမ်းကျံခြင်းတို့ မပြုရ။ ပြုလုပ်လျှင် သီလပျက်သည်။

ဝိဘူသန-တန်ဆာဆင်ခြင်းဟူရာ၌ စိန်၊ ရွှေ၊ ငွေ စသော လက်ဝတ်ရတနာများ ပန်ဆင်၊ ဝတ်ဆင်ခြင်း၊ အဝတ်အထည်ကို သာမန်ဝတ်စားဆင်ယင်မှုထက် ပို၍ အဆင်ဆန်း ပုံဆန်းများချုပ်ဖြီး ဝတ်ဆင်ခြင်း၊ ဖိနပ် အလှစီးခြင်း၊ ထီး အလှဆောင်းခြင်း စသည့် အပိုတန်ဆာဆင်ခြင်းမျိုး မပြုရ။ ပြုလုပ်လျှင် သီလပျက်သည်။

ဌာန-အကြောင်းတရားဟူရာ၌ ဤပန်းပန်မှု စသော အလှပြစ် တန်ဆာများသည် ကိလေသာ တဏှာ တိုးပွားခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်၍ ရှောင်ရမည်။

ဥစ္စာသယန မဟာသယန အဖွင့်။ ။ဥစ္စာသယန မဟာသယန သိက္ခာပုဒ်တွင် မြင့်သောနေရာ၊ မြတ်သောနေရာ၌ အိပ်ခြင်း၊ နေထိုင်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါ၏ဟု ဆိုရာ၌ ဥစ္စာသယနဟူသည် အခြေတစ် တောင်ထွာထက် ရှည်သော အိပ်ရာခုတင်၊ ကုလားထိုင် စသည်တို့၌ မထိုင်ရ။

မဟာသယန-မြတ်သောနေရာဟူသည် လက်လေးသစ်၊မက ရှည်သော အမွှေးရှည်ကောဇော၊ သားမွှေးအခင်း၊ ခြင်္သေ့၊ သစ်ကျား၊ အရုပ်များဖြင့် အဆန်းတကြယ် ပြုလုပ်ထားသော သားမွှေးအခင်း၊ ရွှေချည်၊ ငွေချည်တို့ဖြင့် ချုပ်လုပ်သော ပိုးအခင်း၊ လဲမွှေ့ရာ၊ ပွမ်းမွှေ့ရာများကို ဆိုလိုသည်။ ၎င်းတို့ကို အသုံးပြုလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ် ပျက်သည်။

* * *

အခန်း (၄)

ဩကာသအကျယ် ဖွင့်ဆိုချက်

ဩကာသဟူသည် ရှိခိုးပါရစေ၊ ကန်တော့ပါရစေဟု အခွင့် ဘောင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ ဟူ၍ လေးလေးနက်နက် ဆိုလိုက်သော ဤသုံးပုဒ်သည် ရတနာသုံးပါးအား ဦးတည်လိုက်ခြင်း တိုင်တည်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အချို့ ရှေးဆရာကြီးများသည် ဤဩကာသ သုံးပုဒ်ကို ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ ရှိခိုးခြင်းတည်ရာ၊ မြတ်နိုးခြင်း တည်ရာ၊ ပူဇော်ခြင်းတည်ရာ၊ အရိုအသေပြုခြင်း၏ တည်ရာဖြစ်တော် ဖူးသော။ အစိန္တေ ယျ၊ သုံးလောကထွတ်ထား၊ သဗ္ဗညု မြတ်စွာ၊ ဘုရား ရတနာ၊ မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန် ပရိယတ်ဟုဆိုအပ်သော သယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်တည်း ဟူသော တရားရတနာ၊ ဆီ၌-တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်၊ ဖိုလ်၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်လေး ယောက်ဟု ဆိုအပ်သော ရှစ်ယောက်သော သံဃာတော်မြတ် အပေါင်း တည်းဟူသော သံဃာရတနာ စသည်ဖြင့် အကျယ်ချဲ့၍ ကန်တော့ ဩသည်။

www.burmeseclassic.com

ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ၊ သဗ္ဗဒေါသ၊ ခပ်သိမ်းသော အပြစ်တို့ကို ပျောက်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာဟူသည်-ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ရတနာမြတ် သုံးပါးတို့အပေါ်၌ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကာယကံမှု၊ နှုတ်ဖြင့်ပြောမှားမိသည့် ဝစီကံမှု၊ စိတ်ဖြင့် ပြစ်မှား ကြံစည်မိသည့် မနောကံမှုတို့ရှိခဲ့သော် ထိုအပြစ်တို့ကို မျှော့ကပ်ပါစေ ခြင်းငှာ သီလပေးသော အရှင်မြတ်အား သက်သေထား၍ ရှိခိုးဝန်ချ တောင်းပန် ကန်တော့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ရတနာဟူသည် နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ် အရာဖြစ်၏။ ဤ၌ ဘုရားရတနာ ဟူသည် တရားဥသည့် အလှစုံကို အကုန်အစင် သိမြင် တော်မူသောကြောင့် ဘုရားဟုလည်းကောင်း၊ အပါယ်ဆင်းရဲ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲသို့ မကျရောက်အောင် ဆောင်တတ်သောကြောင့် တရားဟု လည်းကောင်း၊ အယူသီလ တူမျှခြင်း ပေါင်းစု ဖွဲ့စည်းထားသောကြောင့် သံဃာဟုလည်းကောင်း ခေါ်သည်။

အရိုအသေဟူသည် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် သုံးပါးတို့ဖြင့် ညွတ် တွား ကိုင်းရှိုင်းခြင်းဖြစ်၍ အလေးအမြတ်ဟူသည် တလေးတစား အလေးထား၍ စိတ်ရောကိုယ်ပါ လေးစားခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်းဖြစ်သည်။

ရှိခိုးခြင်းဟူရာ၌ ကိုယ်ဖြင့်ရှိခိုးခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့်ရှိခိုးခြင်း၊ စိတ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်း ဟူ၍ ရှိခိုးခြင်းသုံးမျိုး ရှိသည်။

ကိုယ်ဖြင့်ရှိခိုးခြင်း ဆိုသည်မှာ ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး ကို အာရုံပြု၍ ထိခြင်းငါးပါး (ခြေ၊ လက်၊ နဖူး၊ တံတောင်၊ ဒူး)တို့ဖြင့် ရှိခိုးခြင်းဖြစ်သည်။

နှုတ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်းဆိုသည်မှာ ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး ကို နှုတ်ဖြင့် ထုတ်ဖော် ရွတ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

စိတ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်းဆိုသည်မှာ ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး ကို စိတ်၌ အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်ပွားများ အောက်မေ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ပူဇော်ဆိုသည်မှာ ပကတိ မျက်စိဖြင့် ပူးမြော်ကြည်ညိုခြင်း၊ အသိဉာဏ် မျက်စိဖြင့် ပူးမြော်ကြည်ညိုခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

မာန်လျှော့ဆိုသည်မှာ ရတနာသုံးပါးတို့ကို မြင့်မြတ်ရာ၌ ထား၍ ဖိုမိသန္တာန်၌ရှိသော မာန်မာန် တရားများကို လျှော့ချပယ်ရှား ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ကန်တော့ဆိုသည်မှာ လက်အုပ်ချီ၍ ဦးညွတ် အရိုအသေပြုခြင်း၊ အပြစ်ရှိကြောင်း တောင်းပန်စကား ပြောကြားဝန်ခံခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုကန်တော့သည်ဟူရာ၌ အပြစ်ရှိ၍ ကန်တော့ခြင်း၊ ကုသိုလ်ရယူလို၍ ကန်တော့ခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိရာ သီလခံယူဆောက်တည်သည်အခါ ကန်တော့ခြင်းမျိုးမှာ အကုသိုလ်များ ကင်းပျောက်၍ ကုသိုလ်တရား တိုးပွားစေခြင်းငှာ ရည်ရွယ်၍ ကန်တော့ခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။

ဆုတောင်းအပ်ဖွယ် ရှင်းလင်းချက်

အပါယ်လေးပါး။ ။ ၁၊ ငရဲ။ ၂၊ တိရစ္ဆာန်။ ၃၊ ဗြိတ္တာ။ ၄၊ အသူ ရကာယံ။ ထိုလေးဘုံတို့သည် ချမ်းသာကင်း၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုနိုင် မရသောအရပ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ထပ်သုံးပါး။ ။ ၁၊ ဒုဒ္ဓိက္ခန္တရကပ်။ ၂၊ သတ္တန္တရကပ်။ ၃၊ ရောဂန္တရကပ်။ ယင်းတို့တွင် အစာရေစာ ငတ် မွတ်ခေါင်းပါးဘေးကြောင့် ပျက်စီးခြင်းသည် ဒုဒ္ဓိက္ခန္တရ ကပ်မည်၏။ လက်နက်ဘေးကြောင့် ပျက်စီးခြင်းသည် သတ္တန္တရ ကပ်မည်၏။ ရောဂါ ဘယ ဘေးအမျိုးမျိုးကြောင့် ပျက်စီးခြင်းသည် ရောဂန္တရ ကပ်မည်၏။

ရပ်ပြစ်ရစ်ပါး။ ။ ၁၊ ငရဲ။ ၂၊ တိရစ္ဆာန်။ ၃၊ ဗြိတ္တာ။ ၄၊ အသည် သတ်နှင့် အရမပြဟော။ ၅၊ ပစ္စန္တရစ် အရပ်။ ၆၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ ၇၊ ဉာဏ်ပညာ မရှိသူ။ ၈၊ ဘုရား မပွင့်ရာအခါ၌ လူဖြစ်ရခြင်း။ ၉၊ တိရစ္ဆာန် ဗြိတ္တာ ဤသုံးဘုံသည် အောက်အပါယ်လေးဘုံရှိ

ရပ်ပြစ်သုံးပါးဖြစ်၏။ ဤ၌ အသူရကာယံဘုံသား တို့သည် ပြိတ္တာဘုံသားတို့နှင့် ကူးလူးဆက်ဆံမှု ရှိသောကြောင့် အသူရကာယံဘုံကို ပြိတ္တာဘုံထံ ထည့်သွင်းထားသည်။ ထိုဘုံ၌ဖြစ်သော သူတို့မှာ ထိုဘဝ၌ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် မရနိုင်သဖြင့် အပြစ်သင့် နေသော အရပ်သုံးပါး၊ အရပ်ပြစ် သုံးပါးဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ အသည်သတ် ဗြဟ္မာဘုံသည် လည်း ရပ်ပြစ်တစ်ပါးဖြစ်သည်။ ထိုဘုံသည် နာမ်တရား မရှိသောဘုံဖြစ်၍ ဘုရားဖူးရန် အတွက် မျက်စိ၊ တရားနာရန်အတွက် နား(ပသာဒရုပ်)များ မရှိသဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နှင့်အလှမ်းဝေးသောကြောင့် အပြစ်သင့်သောအရပ် ဖြစ်၏။

- ပစ္စန္ဒရစ်။** ။ သာသနာ မထွန်းကားသောအရပ်။
- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။** ။ သာသနာထွန်းကားသောအရပ်၌ လူဖြစ်သော်လည်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူမှားယွင်းနေသူ။
- ဉာဏ်ပညာမရှိသူ။** ။ သာသနာထွန်းကားသောအရပ်၌ လူဖြစ်သော်လည်း မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း အင်္ဂါတို့ ချို့တဲ့နေခြင်း။
- ဘုရားမပွင့်ရာ။** ။ လူ့ဘုံ၌ လူဖြစ်ရသော်လည်း သာသနာပြင်ပအခါ၌လူဖြစ်ရခြင်း အခါနှင့် ကြုံတွေ့ရခြင်း။
- ရန်သူမျိုးငါးပါး။** ။ ၁၊ ရေဆိုး။ ၂၊ မီးဆိုး။ ၃၊ မင်းဆိုး။ ၄၊ အမွေခံဆိုး။ ၅၊ သူခိုး။
- ဝိပတ္တိတရား။** ။ ၁၊ ကာလဝိပတ္တိ။ ၂၊ ဥပဓိဝိပတ္တိ။ ၃၊ ပယောဂဝိပတ္တိ။ ၄၊ ဂတိဝိပတ္တိ။ ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်းခြင်းကို ဝိပတ္တိဟု ခေါ်သည်။ စစ်မက်ရေးရာတွေဖြစ်ပြီး ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြု၍ မရနိုင်အောင် ပျက်စီးနေသောကာလသည် ကာလဝိပတ္တိမည်၏။ ရုပ်ဆင်း

ဗျဿနတရား။
ငါးပါး

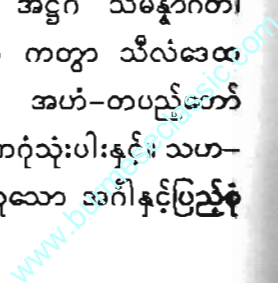
အင်္ဂါချို့တဲ့နေခြင်းသည် ဥပဓိ ဝိပတ္တိ မည်၏။ လုပ်ဆောင်မှု မမှန်မကန် လုပ်မှားကိုင်မှား အကုသိုလ်ပွားမည့် အလုပ်ကို အားထုတ်ခြင်းသည် ပယောဂ ဝိပတ္တိ မည်၏။ အပါယ်ဘုံ၌ ဖြစ်ရခြင်းသည် ဂတိ ဝိပတ္တိ မည်၏။

- ၁၊ ဉာတိ ဗျဿန။ ၂၊ ဘောဂ ဗျဿန။ ၃၊ ရောဂ ဗျဿန။ ၄၊ ဒိဋ္ဌိ ဗျဿန။ ၅၊ သီလ ဗျဿန။
- ဆွေမျိုးများ ပျက်စီးခြင်းသည် ဉာတိ ဗျဿန မည်၏။ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပျက်စီးခြင်းသည် ဘောဂ ဗျဿန မည်၏။ အနာရောဂါနှိပ်စက်၍ ပျက်စီးခြင်းသည် ရောဂ ဗျဿန မည်၏။ အယူလွဲမှား၍ ပျက်စီးခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိဗျဿန မည်၏။ အကျင့် သီလ ပျက်စီးခြင်းသည် သီလ ဗျဿန မည်၏။
- နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော တရားလမ်း။
- မဂ်၏အကျိုးတရား။
- ရာဂ၊ဒေါ၊မောဟတို့၏ ငြိမ်းအေးမှုဓာတ်သဘော၊ တစ်နည်း-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်း၊ အစစ်မှန်ဆုံးသော ငြိမ်းအေးချမ်းသာခြင်း။

မဂ်။
ဖိုလ်။
နိဗ္ဗာန်။

သရဏဂုံ သီလကောင်း ရှင်းလင်းချက်

သီလကောင်းခံရာ၌-
“အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ အဋ္ဌင်္ဂံ သမန္နာဂတံ၊ ဥပေါသထ သီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံဒေထ မောန္တေ” ဟူသည် “ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား။ အဟံ-တပည့်တော် တပည့်တော်မတို့သည်။ တိသရဏေန-သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်။ သဟ-တကွ။ အဋ္ဌင်္ဂံ သမန္နာဂတံ-ရှစ်ပါး တည်းဟူသော အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံ

သော။ ဥပေါသထ သီလံ-ဥပုသ်သီလတည်း ဟူသော။ ဓမ္မ-သိက္ခာ ပုဒ်တရားတော်ကို။ ယာစာမိ-တောင်းပါ၏။ ဘန္တေ -အရှင်ဘုရား။ မေ-တပည့်တော် (တပည့်တော်မ)အား။ အနုဂ္ဂဟံ-ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကတွာ-ပြု၍။ သီလံ-သီလကို။ ဒေထ-ပေးတော်မူပါကုန်ဘုရား” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် “တပည့်တော်သည် သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် တကွ ရှစ်ပါးသောသီလ အကျင့်မြတ်ကို တောင်းခံပါ၏။ တပည့် တော်အား (မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ နှစ်ဖြာရှေ့ထား၍) သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်အမှု ပြုသောအားဖြင့် သရဏဂုံသီလကို ပေးတော်မူပါ အရှင်ငြိတ်တို့ဘုရား” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ သရဏဂုံသီလကို နှစ်ကြိမ်မြောက်၊ သုံးကြိမ်မြောက် တောင်းခံလိုက်ခြင်းဖြင့် (သီလခံယူခြင်း သာသနာ့အလုပ်ကိစ္စသည် မည်မျှလေးနက်သည်၊ ရိုသေမှုတွေပါသည်ကို ထင်ရှားကာ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်သွားစေသည်။)

သရဏဂုံသီလ သုံးကြိမ် တောင်းပြီးသောအခါ သီလပေးပုဂ္ဂိုလ် (သံဃာတော်)က “ယ မဟံ ဝဒါမိ တံဝဒေထ” ဟုဆိုလိုက်သည်။ ထိုအခါ သီလ ခံယူမည့်သူများက “အာမဘန္တေ” ဟု ဆိုကြသည်။ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား။ အာမ=သာဓု=ကောင်းပါပြီ ဘုရားဟုဆိုလိုသည်။ သရဏဂုံသီလသည် စားသောက်ဖွယ် သုံးဆောင်ဖွယ်ပစ္စည်းများကိုသို့ ပေး၍ရကောင်းသည့် အရာမဟုတ်။ နှုတ်က မြွက်ဆို၍ ပြုရသည့် ဓမ္မကိစ္စ အရာဖြစ်သောကြောင့် သီလပေးပုဂ္ဂိုလ် (သံဃာတော်)က ဤသို့ “ယ မဟံ ဝဒါမိ တံဝဒေထ” ဟုဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

သီလပေးပုဂ္ဂိုလ်(သံဃာတော်)က “ယ မဟံ ဝဒါမိ တံဝဒေထ” ဟု ဆိုလိုက်သည်နှင့် ဒကာ၊ ဒကာမများကလည်း အထက်ပါအတိုင်း “အာမဘန္တေ” ဟု ဆိုကြသည်။

ဘုရားရှိခိုး ရှင်းလင်းချက်

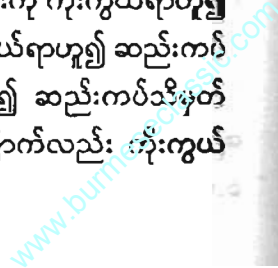
နမောတဿ အပိုင်သည် ဘုရားအား ရှိခိုးခြင်းဖြစ်၏။ ၎င်း “နမော တဿ ဘဂဝတော၊ အရဟတော၊ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ” ဟူသော စာပိုဒ်ကို သဒ္ဒါနည်းအရ ခွဲခြားလျှင် နမောပုဒ်၊ တဿပုဒ်၊ ဘဂဝါပုဒ်၊ အရဟတောပုဒ်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿပုဒ် ဟူ၍ ငါးပုဒ်ရှိသည်။

အဓိပ္ပာယ်မှာ-ဘဂဝတော=ဘဂဝါဂုဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူထသော။ အရဟတော=အရဟံဂုဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူထသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ= သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဂုဏ်ရှင်ဖြစ်တော်မူထသော။ တဿ=ထိုမြတ်စွာဘုရား အား။ နမော=ရိုသေမြတ်နိုး အကျွန်ုပ် ရှိခိုးပါ၏ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

နမောတဿ သုံးကြိမ်ရွတ်ဆိုခြင်းမှာ ဗုဒ္ဓစာပေ၌ နမောတဿ သည် မပါလျှင် မပြီးသလောက် အရေးပါ အရာရောက်သည့် ဘုရား ရှိခိုး စာပိုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နမောတဿ စာပိုဒ်သည် စိုသော်လည်း ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်သုံးပါး အမြတ်ထား၍ ဘုရားရှင်အား ရှိခိုးသော စာပိုဒ်ဖြစ်သည်။ ဘုရားလက်ထက်က သိကြား၊ နတ်မင်း၊ သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာမင်း၊ လူ့ပြည်က ဗိမ္ဗိသာရမင်း၊ ဝဿနဒီ ကောသလမင်း၊ ဗြဟ္မာယု ပုဏ္ဏား၊ ပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏား၊ ဧကရာဇာဏိ ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်း ဘုရားရှင်အား ထိုနမောတဿဖြင့် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ရှိခိုးကြသည်။

သရဏဂုံဆောက်တည်မှု ရှင်းလင်းချက်

သရဏဂုံဆောက်တည်ရာ၌- “ဗုဒ္ဓံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ” ဟူသည် “အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ် သိမှတ်ပါ၏။ တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ် သိမှတ်ပါ၏။ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်သိမှတ် ပါ၏။ ထို့အတူ နှစ်ကြိမ်မြောက်၊ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ကိုးကွယ် ဆည်းကပ် သိမှတ်ပါ၏” ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤသို့ဆိုလိုက်သဖြင့် မိမိတို့၏စိတ်ထဲ၌ သရဏဂုံကို လုံးတိုင်း ခွန်းတိုင်း သိ၍ တိဟိတ် ဥက္ကဋ်၊ မဟာကုသိုလ် စိတ္တပ္ပဒ်တို့ဖြင့် သရဏဂုံ ခံယူပြီး ဖြစ်သွားသည်။ သီလပေးပုဂ္ဂိုလ် (သံဃာတော်)က “သရဏ ဂမနံ ပရိပုဏ္ဏံ” ဟု ဆိုလိုက်သည်နှင့် သီလခံယူမည့် ဒကာ၊ ဒကာမများကလည်း “အာမာန္တေ” ဟု ဆိုလိုက်ကြသည်။

ဤသည်မှာ သီလပေးပုဂ္ဂိုလ် (သံဃာတော်)က သီလခံယူမည့် ဒကာ၊ ဒကာမများအား သရဏဂုံနှင့် ပြည့်စုံကြပြီလား။ ကျေနပ်ကြပြီလားဟု မေးခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအခါ သီလခံယူမည့် ဒကာ၊ ဒကာမများက အာမာန္တေ = ပြည့်စုံပါပြီဘုရား။ ကျေနပ်ပါပြီဘုရားဟု ဆိုလိုက်ကြခြင်း၊ ဝန်ခံလိုက်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

သီလခံယူဆောက်တည်ရာ၌ မြန်မာလို မဟုတ်ဘဲ ပါဠိဘာသာဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်းမှာ ပါဠိဘာသာသည် သဘာဝ နိရုတ္တိ အရိယာဝေါဟာရ ဘုရားရှင်များ ဟောကြားပြောဆိုသည့် ဘာသာဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုဘာသာဖြင့် ဓမ္မကိစ္စ ဆောင်ရွက်ကြလျှင် အရိယာမဂ်ဖိုလ်ရကြသည့်အခါ၌ မာဂဓိဘာသာသည် ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်အား ကျေးဇူးပြုသဖြင့် အတ္တ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိဘာနသမ္ဘိဒါ ဟူသော ပဋိသမ္ဘိဒါ ပတ္တ အရိယာသူတော်စင်များ ဖြစ်ကြစေရန် ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဥပုသ်စောင့်ခြင်းအကျိုး

မိမိဆောက်တည်သော သီလ သိက္ခာပုဒ်များကို လုံခြုံကျနစွာ စောင့်ထိန်းသော ဥပုသ်၏ အကျိုးမှာ ဓမ္မုဒ္ဓိပိ တစ်ကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော စကြဝတေးမင်း စည်းစိမ်ထက်ပို၍ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်သည်။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် စကြဝတေးမင်း၏ စည်းစိမ်သည် လူ့စည်းစိမ်သာဖြစ်၍ နတ်စည်းစိမ်နှင့်စာသော် အောက်ကျနေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းအကျိုးကား လူမင်း၊ နတ်မင်း စည်းစိမ် အကြိမ်ကြိမ်ခံစားရသည်။ ဥပုသ်စောင့်သူသည် ဆိုင်ရာသီလ

များကို စောင့်ထိန်းရုံမျှဖြင့် အကျိုးများသင့်သလောက် မများသေး၊ မိမိစိတ်ကို လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန်မာန၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ စသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးများ စင်ကြယ်အောင် စောင့်ထိန်းမှသာလျှင် ပို၍အကျိုးများသည်။

ဥပုသ်အမျိုးမျိုး

မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည်၊ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ကျောင်းအစ်မကြီး ဝိသာခါအား ဥပုသ်သုံးမျိုး ဟောကြားတော်မူသည်။

ထိုဥပုသ်သုံးမျိုးမှာ-

- ၁။ ဂေါပါလ ဥပုသ်၊
- ၂။ နိဂဏ္ဌ ဥပုသ်၊
- ၃။ အရိယာ ဥပုသ် တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဂေါပါလ ဥပုသ်။ ။နွားကျောင်းသားသည် မိမိ၏နွားများ မနက်ဖြန်မည်သည့် နေရာ၌ မည်သည့်မြက်စားမည်။ မည်သည့်ရေသောက်မည် စသည်ဖြင့် ကြံစည်သကဲ့သို့ ဥပုသ်စောင့်သူသည်လည်း ဥပုသ်သီလကို လုံခြုံစွာမထိန်းဘဲ ယနေ့ မည်သည့်စားသောက်ဖွယ်ရာစား၍ မနက်ဖြန်မည်သည့် စားသောက်ဖွယ်ရာ စားမည် စသည်ဖြင့် လောကီရေးရာများကို ကြံစည်နေသည့် ဥပုသ်သည်၏ သီလကို ဂေါပါလ ဥပုသ်ဟု ခေါ်၏။ (ဂေါ=နွား+ပါလ=ထိန်းကျောင်းခြင်း) နွားကျောင်းသား ဥပုသ်ဟု ခေါ်၏။ ၎င်းဥပုသ်မှာ အကျိုးရှိသင့်သလောက် ရှိသော်လည်း ကြီးမြတ်သော အကျိုးကား မရှိပေ။

နိဂဏ္ဌဥပုသ်။ ။တိတ္ထိ တက္ကတွန်းတို့ အဆုံးအမတိုင်း စောင့်ထိန်းသော ဥပုသ် ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ ယူဇနာတစ်ရာ ပြင်ပ၌တည်သော သတ္တဝါတို့ကို မသတ်အံ့ဟု ဆောက်တည်သော သီလမျိုးဖြစ်သည်။

အရိယာဥပုသ်။ ။အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ ကျင့်သုံးဆောက်တည်အပ်သော မြတ်သော ဥပုသ်သည် အရိယာ ဥပုသ်မည်၏။

အရိယာ ဥပုသ်သည်-

- ၁။ ဗြဟ္မပေါသထ-ဘုရားဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍နေခြင်း၊ (ဗြဟ္မ ဥပုသ်)၊
- ၂။ ဓမ္မပေါသထ-တရားဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍နေခြင်း၊ (ဓမ္မ ဥပုသ်)၊
- ၃။ သံဃုပေါသထ-သံဃာ့ဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍နေခြင်း၊ (သံဃာ့ ဥပုသ်)၊
- ၄။ သီလပေါသထ-သီလဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍နေခြင်း၊ (သီလ ဥပုသ်)၊
- ၅။ ဒေဝတုပေါသထ-နတ်တို့ကို သက်သေပြု၍နေခြင်း၊ (နတ် ဥပုသ်)၊
- ၁။ အဋ္ဌဂီကုပေါသထ-ရှစ်ပါးသီလထိန်းခြင်း၊ (အဋ္ဌဂီက ဥပုသ်)၊

ဟူ၍ ခြောက်ပါးရှိသည်။
ဗြဟ္မဥပုသ်။ ။ဘုရားရှင်သည် ဗြဟ္မမည်တော်မူ၏။ ရှစ်ပါးသီလ ခံယူဆောက်တည်ပြီးလျှင် ထိုဗြဟ္မမည်သော ဘုရားရှင်၏ဂုဏ် အာရုံ ပြု၍နေခြင်းကို ဗြဟ္မဥပုသ်ဟု ခေါ်သည်။

ဓမ္မဥပုသ်။ ။ဥပုသ်သီလ ခံယူပြီးလျှင် တရားဂုဏ်တော် အာရုံပြု၍ နေခြင်းကို ဓမ္မဥပုသ်ဟု ခေါ်သည်။

သံဃာ့ဥပုသ်။ ။ဥပုသ်သီလ ခံယူပြီးလျှင် သံဃာ့ဂုဏ် အာရုံပြု၍ နေခြင်းကို သံဃာ့ဥပုသ်ဟု ခေါ်သည်။

သီလဥပုသ်။ ။သီလခံယူ ဆောက်တည်ပြီးလျှင် မိမိ၏သီလ မကျိုး၊ မပေါက်၊ မပြောက်၊ မကျားသောဂုဏ် အာရုံပြု၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နေထိုင်ခြင်းကို သီလ ဥပုသ်ဟု ခေါ်သည်။

သီလကျိုးခြင်း။ ။ရှစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် အစသိက္ခာပုဒ်ဖြစ်စေ၊ အဆုံး သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်စေ ပျက်စီးလျှင် ဥပုသ်သီလ ကျိုးသည်။ ထိုသို့ မကျိုးအောင် စောင့်ထိန်းရမည်။

မပေါက်။ ။အဝတ်၌ အလယ်က ပေါက်သကဲ့သို့ သိက္ခာပုဒ်ရှစ်ပါးတွင် အလယ်က တစ်ပါးပါးပျက်လျှင် ပေါက်သည်ဟုခေါ်သည်။ ထိုသို့ မပေါက်အောင် စောင့်ထိန်းရမည်။

မပြောက်။ ။ရှစ်ပါးသောသိက္ခာပုဒ်တို့တွင် အစဉ်အတိုင်း တစ်ဆက် တည်းမဟုတ်ဘဲ အဒိန္နာဒါနနှင့် မုသာဝါဒဖြစ်စေ၊ အဗြဟ္မစရိယနှင့် သုရာဇရယဖြစ်စေ၊ နွား၌ ဝါဆုပြောက်ကဲ့သို့ နှစ်ခုသုံးခု ပြောက်ကျား

ပျက်သည်ကို ပြောက်သည်ဟု ခေါ်သည်။ ထိုသို့ မပျောက်အောင် စောင့်ထိန်းရမည်။

မကျား။ ။ရှစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် သိက္ခာပုဒ် နှစ်ခုသုံးခု ဆက်၍ ပါဏာတိပါတနှင့် အဒိန္နာဒါနဖြစ်စေ၊ အဗြဟ္မစရိယနှင့် မုသာဝါဒဖြစ်စေ ဤသို့ နှစ်ပါးသုံးပါးဆက်၍ နွားကြောင်၊ နွားကျား ကဲ့သို့ ပျက်သည်ကို အစင်းအကျားထင်သော ဥပုသ်ဟုခေါ်သည်။

နတ်ဥပုသ်။ ။သီလယူပြီးလျှင် နတ်တို့အား သက်သေထားပြီး မိမိ သန္တာန်၌ရှိသည့် သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ ဟူသော သူတော်ကောင်းတရား ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောက်မေ့၍ စောင့်ထိန်းသော ဥပုသ်ကို နတ်ဥပုသ်ဟု ခေါ်သည်။

အဋ္ဌဂီက ဥပုသ်။ ။ယခုကာလ လူအများစောင့်ကြသော ရှစ်ပါး သီလသည် အဋ္ဌဂီက ဥပုသ်မည်၏။ ဤကဲ့သို့ ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်၊ သံဃာ့ဂုဏ်၊ မိမိသီလနှင့် သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ခုနစ်ပါး တို့ကို အောက်မေ့ဆင်ခြင်လျက် ဥပုသ်စောင့်ခြင်းကို အရိယာဥပုသ်ဟု ခေါ်သည်။

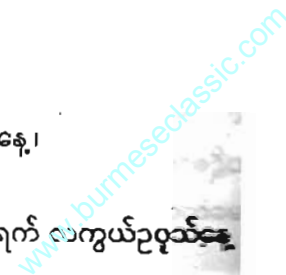
ဥပုသ်ကို ရေတွက်ရာ၌-

- ၁။ ပကတိ ဥပုသ်
- ၂။ ပဋိဇာဂရ ဥပုသ်
- ၃။ ပဋိဟာရိယ ဥပုသ် ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိသည်။

ပကတိ ဥပုသ်။ ။လောက၌ လူတို့ပြုကျင့်လေ့ အစဉ်အလာအရ ပကတိအတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည့် ဥပုသ်နေ့များသည် ပကတိ ဥပုသ်မည်၏။

ပကတိဥပုသ်နေ့ ၄-ရက်

- ၁။ လဆန်း ၈ ရက် ဥပုသ်နေ့၊
- ၂။ လဆန်း ၁၅ ရက် လပြည့်ဥပုသ်နေ့၊
- ၁။ လဆုတ် ၈ ရက် ဥပုသ်နေ့၊
- ၂။ လဆုတ် ၁၄ ရက်(သို့မဟုတ်) ၁၅ ရက် လကွယ်ဥပုသ်နေ့

ဟူ၍ တစ်လလျှင် လေးသီတင်း လေးဥပုသ်ရှိသည်။ ထိုနေ့များကို ဥပုသ်နေ့ဟု အသိအမှတ်ပြုကြသည်။

ပကတိဥပုသ်နေ့ ၆-ရက်

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် စတု မဟာရာဇေသုတ် (၁၄၂)၌ -ပကတိ ဥပုသ်ရက်ကို တစ်လလျှင် ၆-ရက်ရှိကြောင်း အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

ယင်းတို့မှာ-

၁။ လဆန်း ၈ ရက် အဋ္ဌမီ ဥပုသ်၊

၂။ လဆုတ် ၈ ရက် အဋ္ဌမီ ဥပုသ်၊

၃။ လဆန်း ၁၄ ရက် စာတုဒ္ဒသီ ဥပုသ်၊

၄။ လဆုတ် ၁၄ ရက် စာတုဒ္ဒသီ ဥပုသ်၊

၅။ လဆန်း ၁၅ ရက် ပန္နရသီ ဥပုသ်၊

၆။ လဆုတ် ၁၅ ရက် ပန္နရသီ ဥပုသ်

တို့ ဖြစ်သည်။

လဆုတ် ၁၅ ရက် ဥပုသ်နေ့သည် ရက်၊မစုံလ၌ လဆန်း ၁ ရက်နေ့ ကျရောက်သည်။ သံယုတ်ပါဠိတော်၊ ဝိမာန ဝတ္ထု၊ နေမိဇာတ်၊ သုတ္တနိပါတ် စသော ထိုထိုပါဠိတော်များ၌လည်း ဤဥပုသ်နေ့ ၆ ရက် လာရှိသည်။

ပကတိ ဥပုသ်နေ့ ၈ ရက်-

အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ၌မူ အထက်ဖော်ပြပြီး ပကတိ ဥပုသ်နေ့ ၆ ရက်၌-

၁။ လဆန်း ၅ ရက် ပဉ္စမီ ဥပုသ်နေ့၊

၂။ လဆုတ် ၅ ရက် ပဉ္စမီ ဥပုသ်နေ့၊

ဤနှစ်ရက်ကိုထည့်၍ တစ်လလျှင် ပကတိ ဥပုသ်နေ့ ၈-ရက်ရှိကြောင်း ဖွင့်ဆိုသည်။ (အံ၊ ဋ၊ ၂၊ ၁၂၂)

ပဋိဇာဂရ (အကြိုဥပုသ်)။ ။ဘုရားရှင် လက်ထက်မှာပင် လူတိုင်း မစောင့်သုံးကြဘဲ သတိတရားကြီးမား၍ ကုသိုလ်တရား၌ နိုးနိုးကြား

ကြား ရှိသူများသာ စောင့်ထိန်းကြသောကြောင့် ပဋိဇာဂရ ဥပုသ်ဟု ခေါ်သည်။ (ပဋိဇာဂရ=နိုးကြားခြင်း)

ယင်းပဋိဇာဂရ အကြိုဥပုသ်နေ့များမှာ ပကတိ ဥပုသ် ၈ ရက်ကို ပစာနထား၍ အကြိုဥပုသ်နှင့် အပိုဥပုသ်များကိုထည့်ပြီး တစ်လတွင် (ရက်စုံလ၌) ဥပုသ်ရက် ၂၀၊ ရက်မစုံလ၌ ပန္နရသီ မရှိ၍ ဥပုသ်ရက် ၁၉ ရက်သာရှိသည်။

ဥပုသ်ရက် (၂၀)

၁။ ပကတိဥပုသ် (တွက်ပြုပြီး) ၈ ရက်

၂။ ပဉ္စမီ (၅ရက်နေ့) ဥပုသ်အကြိုအပို လဆန်း၊ လဆုတ် (၄)ရက်နှင့် (၆)ရက် ၄ ရက်

၃။ အဋ္ဌမီ (၈ရက်နေ့) ဥပုသ်အကြိုအပို လဆန်း၊ လဆုတ် (၇)ရက်နှင့် (၉)ရက် ၄ ရက်

၄။ စာတုဒ္ဒသီ (၁၄ရက်) ဥပုသ်အကြို လဆန်း၊ လဆုတ် (၁၃)ရက် ၂ ရက်

၅။ ပန္နရသီ (၁၅ရက်)နှင့် ဥပုသ်အပို လဆုတ် (၁)ရက်နှင့် လဆန်း(၁)ရက် ၂ ရက်

စုစုပေါင်း ၂၀ ရက်

[ရက်မစုံလ၌ ပန္နရသီ ဥပုသ်မရှိ၍ ၁၉ ဥပုသ်သာရှိသည်။]

ဝါဒီဟာရိယ (နိဗ္ဗဇ္ဇဥပုသ်)။ ။ရခဲလှသော လူ့ဘဝကို ရကြပြီး ထိုကြိုက်လှသည့် သာသနာတော်ကြီးနှင့် ကြိုကြိုက်ခိုက် သီလပါရမီ ဖြည့်သောအနေဖြင့် တစ်လတန်သည်၊ ၁၅ ရက်တန်သည်၊ ငါးလ တန်သည် စသည်ဖြင့် ရက်ရှည်အမြဲ စောင့်သုံးသော ဥပုသ်ကို ဝါဒီဟာရိယ ဥပုသ်ဟု ခေါ်သည်။ ယင်းဥပုသ်ကိုပင် နိဗ္ဗဒ္ဓါပေါသထ-အမြဲမပြတ် တစ်ဆက်တည်း စောင့်သုံးလေ့ရှိသော ဥပုသ်ဟုခေါ်လည်း ယင်းဝါဒီဟာရိယ ဥပုသ်နေ့များကို ရေတွက်ပုံမှာ ကျမ်းဂန်များ၌ တွေ့ပြားသည်။

အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ စတုမဟာရာဇသုတ်၌ ဝါတွင်းသုံးလ၊ သို့မဟုတ် ဝါကျွတ်ပြီး နောက်တစ်လ (သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ) သို့မဟုတ် ဝါကျွတ်ပြီး နောက် ၁၅ ရက် (သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် ၁ ရက်မှ သီတင်းကျွတ် လကွယ်နေ့အထိ)ဟု သုံးမျိုးဖော်ပြထားသည်။

ဤဖော်ပြပါ နေ့ရက်များ၌ ရက်ရှည် ဥပုသ်စောင့်သုံးခြင်းကို ပါဠိဟာရိယ ဥပုသ်ဟုခေါ်သည်။ (အံ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၃)

သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ ဒုတိယတွဲ ဓမ္မိကသုတ်၌ ဝါဆို လဆန်း ၁ ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလကွယ်နေ့အထိ ငါးလ၊ သို့မဟုတ် ဝါဆိုလ၊ တန်ဆောင်မုန်းလ၊ တပေါင်းလ ဤသုံးလတို့၌ ဥပုသ်ရက်ရှည် စောင့်သုံးခြင်းကို ပါဠိဟာရိယ ဥပုသ်ဟု ခေါ်သည်။ (သုတ္တနိ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၀၈)

သင်္ဂါထာ ဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာ သာနုသုတ်တွင် အောက် ဖော်ပြပါနေ့ရက်များ၌ စောင့်သုံးသောဥပုသ်ကို ပါဠိဟာရိယ ဥပုသ်ဟု ခေါ်၏။

- (က) အဋ္ဌမိ ဥပုသ်၏ အကြိုဖြစ်သော လဆန်း ၇ ရက်၊ လဆုတ် ၇ ရက်နေ့များနှင့် အဋ္ဌမိဥပုသ်၏ အပိုဖြစ်သော လဆန်း ၉ ရက်၊ လဆုတ် ၉ ရက် ဥပုသ်နေ့များ။
- (ခ) စာတုဒ္ဒသီ ဥပုသ်၏ အကြိုဖြစ်သော လဆန်း ၁၃ ရက်၊ လဆုတ် ၁၃ ရက်နေ့များ။
- (ဂ) ပန္နရသီ ဥပုသ်၏ အပိုဖြစ်သော လဆုတ် ၁ ရက်နှင့် လဆန်း ၁ ရက်နေ့များ။
- (ဃ) သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့မှ သီတင်းကျွတ် လကွယ်နေ့တိုင်အောင် ၁၅ ရက်။

ဤပါဠိဟာရိယ ဥပုသ်ကိုပင် ပကွ ဥပုသ်ဟု ခေါ်သေး၏။ (သံ၊ ဋ္ဌ၊ သ၊ ၂၈၅) ယင်းသို့ အဋ္ဌကထာတို့၌ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖွင့်ပြထားခြင်းမှာ လောကလူသားတို့ ကျင့်သုံးလေ့ရှိသည့် ရှေးရိုး

အစဉ်အလာလိုက်၍ ဖွင့်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ အဋ္ဌကထာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူဟူ၍ မမှတ်ရ။ ကြွင်းသောရက်တို့၌လည်း ဥပုသ် မစောင့်ရဟူ၍ မမှတ်ယူသင့်။

* * *

အခန်း (၅)

ကိုးပါးသီလ

သီလတောင်းပုံ။ ။အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ နဝဂံသမန္နာဂတံ ဥပေါသထ သီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံဒေထ မောန္တေ။

ဒုတိယမ္ပိ အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ နဝဂံ သမန္နာဂတံ ဥပေါသထ သီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံဒေထ မောန္တေ။

တတိယမ္ပိ အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ နဝဂံ သမန္နာဂတံ ဥပေါသထ သီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံဒေထ မောန္တေ။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်(တပည့်တော်မ)သည်။ တိသရဏေန၊ သရဏာရုံသုံးပါးနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ နဝဂံသမန္နာဂတံ၊ အင်္ဂါ ကိုးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော။ ဥပေါသထ သီလံ၊ ဥပုသ်သီလတည်း ဟူသော။ ဓမ္မံ၊ သိက္ခာပုဒ်အကျင့်ကို။ ယာစာမိ၊ တောင်းပန်ပါ၏။

ဒုတိယမ္ပိ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော် (တပည့်တော်မ)သည်။ တိသရဏေန၊ သရဏာရုံသုံးပါးနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ နဝဂံ သမန္နာဂတံ၊ အင်္ဂါ ကိုးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော။ ဥပေါသထ သီလံ၊ ဥပုသ်သီလတည်းဟူသော။ ဓမ္မံ၊ သိက္ခာပုဒ်အကျင့်ကို။ ယာစာမိ၊ တောင်းပန်ပါ၏။

တတိယမ္ပိ၊ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်(တပည့်တော်မ)သည်။ တိသရဏေန၊ သရဏာရုံသုံးပါးနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ နဝဂံ သမန္နာဂတံ၊ အင်္ဂါ ကိုးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော။ ဥပေါသထသီလံ၊ ဥပုသ်သီလတည်းဟူသော။ ဓမ္မံ၊ သိက္ခာပုဒ်အကျင့်ကို။ ယာစာမိ၊ တောင်းပန်ပါ၏။

(အာမဘန္တေ)

နမောတဿ (သုံးခေါက်)

သရဏာရုံသုံးပါး (သုံးခေါက်) ဆိုပါ။

ကိုးပါးသီလ ဆောက်တည်ရာ၌ ၁ မှ ၈ အထိ ရှစ်ပါးသီလနှင့် တူ၍ ကိုးပါးမြောက်၌ “ယထာဗလံ မေတ္တာ သဟဂတေန စေတသာ သဗ္ဗဝန္တံ လောကံ ဖရိတွာ ဝိဟရာမိ” ဟု ရွတ်ဆိုဆောက်တည်ပါ။

ယထာဗလံ၊ စွမ်းနိုင်သလောက်။ မေတ္တာ သဟဂတေန၊ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ သဗ္ဗဝန္တံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်းရှိသော။ လောကံ၊ သတ္တလောကကို။ ဖရိတွာ၊ ပျံ့နှံ့စေ၍။ ဝိဟရာမိ၊ နေပါအံ့။ သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ စွမ်းနိုင်သမျှ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ဖြန့်၍နေပါမည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ကိုးပါးသီလဟူသည် အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော သီလ တစ်နည်းအားဖြင့် နဝဂံသီလ၊ နဝဂံဥပုသ် ဖြစ်သည်။ မေတ္တာကို အဓိကထား၍ တည်ဆောက်ရသော ဥပုသ်သီလ ဖြစ်၏။ ထိုကိုးပါးသီလကို ဘုရားရှင်ထက်ထက်က အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ စောင့်ထိန်းကြ၏။ ဤဥပုသ်သီလ မေတ္တာကို အမွမ်းတင်၍ စောင့်အပ်သော ဥပုသ်သီလ ဖြစ်၍ ရိုးရိုးဥပုသ်ထက် အကျိုးများသည်။

ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓ၏ ဒါန ဖလပုတ္တိကျမ်း (၂၀၉)၌ နဝင်္ဂသီလသည် စကြမင်းလောင်းတို့ စကြရတနာ ရောက်လာစေရန် စောင့်ထိန်းအပ်သော သီလဟု ဖော်ပြထားသည်။

မေတ္တာကို သီလအဖြစ် ဆောက်တည်နေခြင်း

နဝင်္ဂသီလကို ဆောက်တည်သည့်အခါ ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း “ယထာဗလံ မေတ္တာသဟ ဂတေန စေတသာ သဗ္ဗဝန္တံ လောကံ ဖရိတွာ ဝိဟရာမိ” ဟူ၍ ဆောက်တည်ကြသည်။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓနှင့် ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်တို့ကား “မေတ္တာသဟ ဂတေန စေတသာ သဗ္ဗပါဏ ဘူတေသု ဖရိတွာ ဝိဟရဏံ သမာဒိယာမိ” ဟု ဆောက်တည်ရန် ရေးသားတော်မူသည်။

ဤသို့ သီလအဖြစ် ခံယူဆောက်တည်ခြင်းသည် အစဉ်အလာ တစ်ခု ဖြစ်နေသည်။ မေတ္တာသည် ပါဏာတိပါတ စသော သိက္ခာပုဒ်များကဲ့သို့ ရှောင်ကြဉ်ရမည့်သီလ သိက္ခာ မဟုတ်။ ပါဏာတိပါတမှ ရှောင်ကြဉ်ပါ၏ဟု ဆောက်တည်ရာ၌ တစ်နေ့လုံး ရှောင်ကြဉ်နိုင်သော်လည်း မေတ္တာဖြင့်နေပါမည်ဟု ဆောက်တည်သူသည် တစ်နေ့လုံး မေတ္တာစိတ်ဖြင့် မနေနိုင်သောကြောင့် သိက္ခာပုဒ် မဟုတ်ချေ။ မိမိနှင့် မတည့်သူများကို မြင်တွေ့ရလျှင် ဒေါသဖြစ်နိုင်၏။ မေတ္တာသည် ဒေါသနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဒေါသဖြစ်လျှင် မေတ္တာပျက်၏။ ထို့ကြောင့် အချို့ဆရာများက မေတ္တာသည် သိက္ခာပုဒ်လည်း မဟုတ်။ သီလလည်း မဟုတ်၍ ဆောက်တည်ရန် မလိုဟု ဆိုကြသည်။ မေတ္တာသည် ဘာဝနာသာဖြစ်၍ နဝင်္ဂဥပုသ် စောင့်သူသည် ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည်ပြီးနောက် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းနေလျှင် နဝင်္ဂ သီလ၊ နဝင်္ဂဥပုသ် ဆောက်တည်ပြီး ဖြစ်တော့သည်။

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ “မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဇတံဒီသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ” ဟူ၍ဆိုသည်မှာ အရပ်မျက်နှာကို မမှတ်ဘဲ ဖွား

များခြင်းထက် အရပ်မျက်နှာကိုမှတ်၍ ပွားများခြင်းက သာလွန်ထိရောက်သည့် အကြောင်းပြလို၍ ဖြစ်သည်။

ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဂုဏ်တော်ဖွင့်တွင် နဝင်္ဂသီလကို ပြဆိုရာ၌ အဋ္ဌင်္ဂသီလတွင် ဗြဟ္မဝိဟာရ လေးပါးထဲမှ မိမိထိန်းလိုရာ တစ်ပါးပါးကို ထည့်သွင်းထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရမည်။ သီလ မဟုတ်သော သမာဓိကိုပင် လူပုဂ္ဂိုလ်အကြိုက် လိုက်လျောလျက် သီလပြုလုပ်၍ ဟောတော်မူသည်။ ကောင်းမှုဟူသမျှကို သီလပြုလုပ်၍ ဆောက်တည်ကောင်းသည်ကို ပြတော်မူ၏ဟု မှတ်ချက်ပြုထားသည်။

ဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါး ရှိပါလျက် မေတ္တာကိုသာ အထူးထုတ်၍ ရှစ်ပါးသီလနှင့် တွဲစပ်ကာ နဝင်္ဂဥပုသ် အနေဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းမှာ မေတ္တာတရားက အကျိုးကြီးမားသောကြောင့် ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်သည်ဟု မဟာဗုဒ္ဓဝင် ပထမတွဲ (ပထမပိုင်း) အနုဒိပနီ (ထော)၌ တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကဆရာတော် မိန့်ကြားတော်မူသည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟောကြားသော မေတ္တသုတ် ဒေသနာသည် ခုဒ္ဒကပါဌ ပါဠိတော်နှင့် သုတ္တနိပါတ် ပါဠိတော်တို့၌ ထင်ရှားရှိ၏။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် ဧကော ဒသက နိပါတ်၌ မေတ္တာအကျိုး တစ်ဆယ့်တစ်မျိုးကို အောက်ပါအတိုင်း ဟောကြားတော်မူသည်။

မေတ္တာအကျိုး ၁၁ မျိုး

- ၁။ ချမ်းသာစွာအိပ်ရခြင်း၊
- ၂။ ချမ်းသာစွာ နိုးရခြင်း၊
- ၃။ မကောင်းသောအိပ်မက် မမြင်မက်ခြင်း၊
- ၄။ လူများ ချစ်ခင်ခြင်း၊
- ၅။ နတ်ဘီလူးများ ချစ်ခင်ခြင်း၊
- ၆။ နတ်များ စောင့်ရှောက်ခြင်း၊
- ၇။ မီးလောင်မှု၊ အဆိပ်သင့်မှု၊ လက်နက်စူးဝင်မှု မရှိခြင်း၊
- ၈။ စိတ်၊ တည်ကြည်လွယ်ခြင်း၊
- ၉။ မျက်နှာအဆင်း ကြည်ကြည်လင်လင်ရှိခြင်း။

စေတနာလှိုင်(ရေစကြို)

၁၀။ သေချိန်ကျသောအခါ မတွေ့မဝေ သေရခြင်း

၁၁။ ယခုဘဝ၌ မဂ်ဖိုလ်ကို ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်၏။ အကယ်၍ မသိနိုင်သေးလျှင် ဗြဟ္မာပြည်သို့ လားရခြင်း။

ဤသို့ ဟောကြားတော်မူသောကြောင့် မေတ္တာတရားက သီလထက်ပိုမို၍ တန်ခိုးအာနိသင် ကြီးမားကြောင်း သိသာထင်ရှားသည်။

ထိုမေတ္တာ အကျိုးတစ်ဆယ့်တစ်မျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ မင်းကွန်းတောင်ရိုး ပတ္တမြားဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဇာဂရ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)က အောက်ပါအတိုင်း လင်္ကာ သီကုံးထားခဲ့သည်။

အင်္ဂုတ္တရ၊ ဇက်ဒသဉ္စ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ မိန့်တော်မှာသည်၊ မေတ္တာ အကျိုး၊ ဆယ့်တစ်မျိုးမှာ၊ ချမ်းသာအိပ်၊ နိုး၊ အိပ်မက်ဆိုးကို၊ မြင်ရိုးမထင်၊ လူ နတ်ပင်ချစ်၊ နတ်လျှင်စောင့်ငြား၊ အဆိပ်များနှင့်၊ ဇိုးဓား၊မဝင်၊ ဘေးမမြင်တည်း၊ စိတ်လျှင်တည်ကြည်၊ မျက်ဆင်းကြည်၏၊ သေမည်၊မတွေ့၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့၊ ရောက်လေမိန့်မှာ၊ မော်ကွန်းဖြာသည်၊ လေ့လာသူတို့ မှတ်ဖွယ်တည်း။

ဆယ်ပါးသီလ

သီလတောင်းပုံ။ ။ အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ဒသ ဂဟဗ္ဗသီလ ဓမ္မယာစာမိ၊ အနဂ္ဂဟံကတွာ သီလံဒေထ မောန္တေ။

ဒုတိယမ္ပိ အဟံဘန္တေ စသည် ဆက်ဆိုပါ။

တတိယမ္ပိ အဟံဘန္တေ စသည် ဆက်ဆိုပါ။

ဘန္တေအရှင်ဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော် (တပည့်တော်မ)သည်။ တိသရဏေန၊ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဒသ၊ ဂဟဗ္ဗသီလ၊ လူတို့၏ ဆယ်ပါးသီလဖြစ်သော။ ဓမ္မ၊ သိက္ခာပုဒ်တရားတော်ကို။ ယာစာမိ၊ တောင်းပန်ပါ၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အနဂ္ဂဟံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ မေ၊ တပည့်တော်(တပည့်တော်မ)အား။ သီလံ၊ သီလကို။ ဒေထ၊ ပေးတော်မူပါဘုရား။

ဥပသံသညံနှင့်သိမှတ်ဖွယ်

ဒုတိယမ္ပိ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း...စသည် ဆက်ဆိုပါ။ တတိယမ္ပိ၊ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း...စသည် ဆက်ဆိုပါ။

(အာမဘန္တေ)

နမောတဿ (သုံးခေါက်ဆိုပါ။)

သရဏဂုံသုံးပါး (သုံးခေါက်ဆိုပါ။)

အမှတ် ၁ မှ ၆ အထိသည် ရှစ်ပါးသီလနှင့်တူသည်။

အမှတ်စဉ် ၇ ၌ နစ္စ ဂီတ ဝါဒီတ ဝိသုက ဒဿနာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊ ၈-၌ မာလာဂန္ဓ ဝိလေပန ဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသန ဋ္ဌာနာ ဝေရမဏီသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။ ၉-၌ ရှစ်ပါးသီလ ရှစ်ပါးမြောက်ဖြစ်သော ဥစ္စာသယန မဟာသယနာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။ ၁၀-၌ ဇာတရူပ ရဇတ ပဋိဂ္ဂဟဏာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ဟု ရွတ်ဆို ဆောက်တည်ရမည်။

အထက်ပါ အမှတ်စဉ် ၁ မှ ၉ အထိသည် အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြပြီး ဖြစ်၏။

၁၀။ ဇာတရူပ ပဋိဂ္ဂဟဏာ၊ ရွှေငွေကိုင်းခြင်း၊ ခံယူခြင်း၊ စိမ့်ခြင်းမှ။ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ၊ ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို သမာဒိယာမိ၊ ကောင်းစွာကျင့်သုံး ခံယူဆောက်တည်ပါ၏။

ဆယ်ပါးသီလ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ပါဏာတိပါတမှ ဥစ္စာသယန မဟာသယနထိ သိက္ခာပုဒ်များကို ရှစ်ပါးသီလ၌ ဖွင့်ဆိုပြီးဖြစ်၏။

ဤ၌ နစ္စဂီတနှင့် မာလာဂန္ဓ ခွဲခြားအကြောင်း။ ။ နစ္စဂီတ သိက္ခာပုဒ်အရ ကခြင်း၊ သိဆိုခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း၊ ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်းတို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု သဘောချင်းတူကာ ဆက်သွယ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကို သိက္ခာပုဒ် တစ်ပါးအဖြစ် ခွဲခြားခြင်းဖြစ်သည်။

ဇာတိဇာတိ သိက္ခာပုဒ်အရ ပန်းပန်မှ၊ နံ့သာလိမ်းကျမှု စသည်
 ကိုသည်လည်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခု သဘောချင်းတူကာ ဆက်သွယ်နေ
 သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကိုလည်း သိက္ခာပုဒ်တစ်ပါးအဖြစ် ခွဲခြားခြင်း
 ဖြစ်သည်။ နစ္စဂိတ သိက္ခာပုဒ်၌ ပါဝင်သော အမှုများနှင့် မာလာဂန္ဓ
 သိက္ခာပုဒ်ပါဝင်သော အမှုများကား တစ်ခုနှင့်တစ်ခု သဘောချင်း
 မဆက်သွယ်ပေ။ ထို့ကြောင့် သိက္ခာပုဒ်နှစ်ပါး ခွဲခြားပြခြင်းဖြစ်သည်။
သိက္ခာပုဒ်နှစ်ခု ခွဲခြားခြင်း၊ တွဲခြင်း။ ။ရှစ်ပါးသီလ၌ နစ္စဂိတနှင့်
 မာလာဂန္ဓတို့ကို ပေါင်းစပ်ထားသည်။ ၉-ပါးသီလ၌မူ နစ္စဂိတနှင့်
 မာလာဂန္ဓ သိက္ခာပုဒ် နှစ်ခုကို ခွဲခြားထား၏။ သို့သော် ရှစ်ပါးသီလ၌
 ရှေးရိုးစဉ်လာ ထုံးစံအားဖြင့် ထို ၈-ပါးတွင် အလုံးစုံပါဝင်နိုင်ရန်
 နစ္စဂိတနှင့် မာလာဂန္ဓကိုပေါင်း၍ သိက္ခာပုဒ် တစ်ခုတည်းအဖြစ်
 ခုဒ္ဒက အဋ္ဌကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာတို့၌ မိန့်တော်မူအပ်သည်။

ထို့ကြောင့် ရှစ်ပါးသီလကို ဆောက်တည်ရာ၌ နစ္စဂိတနှင့်
 မာလာဂန္ဓ နှစ်ပါးကို တစ်ပါးတည်းပြုလုပ် တွဲဖက်၍ ခံယူဆောက်
 တည်ခြင်းဖြစ်သည်။ နစ္စဂိတ အမူလည်း ကာမဂုဏ်အရာ၌ လျှပ်ပေါ်
 သောအမူ၊ မာလာဂန္ဓသည်လည်း ထိုအတူ ကာမဂုဏ်အရာ၌ လျှပ်
 ပေါ်သောအမူဖြစ်၍ ဥပုသ်သီလနှင့် ဆန့်ကျင်၏။ ဘာဝနာပွားများ
 ခြင်းနှင့်လည်း ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်၏။ ဤသို့ ဆန့်ကျင်ဘက်
 ချင်းမူသည် အဖြစ်ကြောင့် တစ်ပါးတည်း ပူးတွဲထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဆယ်ပါးသီလ ဆောက်တည်ရာ၌ နစ္စဂိတ သိက္ခာပုဒ်သည်
 ကိုယ်တိုင် ကုန်၊ တီးမှုတ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို ကုန် တီးမှုတ်စေခြင်း
 စသည်ဖြင့် ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း၊
 စေခိုင်းခြင်း အစုစုတို့နှင့် ဆက်ဆံသော သိက္ခာပုဒ် အထူးတည်း။
 ဇာယာဂန္ဓ သိက္ခာပုဒ်သည် မိမိကိုယ်တိုင် ပန်းပန်ခြင်း အစရှိသည်
 တို့ဖြင့် ပြုအပ်သည်ဖြစ်ရကား ကာယဒွါရ၊ ကာယကံ ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း
 တစ်မျိုးနှင့်သာ ဆက်ဆံသော ဝံဒွါရ ပုယောဂအားဖြင့် မတူထူးခြား
 သော သဘောလက္ခဏာရှိသောကြောင့် ဆယ်ပါးသီလအရာ၌ ခွဲခြား၍

ရှစ်ပါးသီလအရာ၌သာ တစ်ပေါင်းတည်း တွဲထားခြင်းကို ဖြစ်တူ
 တတ်အပ်သောရာ မှတ်ယူရ၏။ (ပရမတ္ထ သရူပ အနုတ္တရနာ
 ဒုတိယတွဲ၊ ၄၆၀)

လုံးတော် ဆရာတော်ကြီးကား အဋ္ဌကံသီလ၌ လောကီလူတို့
 ရာဂလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းအကြောင်းရင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်
 စေတနာတစ်ခုကိုသာလျှင် ရည်ရွယ်တော်မူ၍ နစ္စဂိတ သိက္ခာပုဒ်နှင့်
 မာလာဂန္ဓသိက္ခာပုဒ်ကို တစ်ပါးတည်း တစ်ခုတည်း ပြုတော်မူ၏။
 ဆယ်ပါးသီလ၌ကား ကစားမြူးထူးလိုမှု စေတနာကို ရည်ရွယ်၍
 မာလာဂန္ဓ သိက္ခာပုဒ်တစ်ခု ဤသို့ သိက္ခာပုဒ်နှစ်ပါးခွဲခြား၍ ပြတော်
 မူ၏ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။

စာတရူပ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်။ ။စေတရူပ အရ ရွှေတုံး ရွှေခဲ သာမက
 ရွှေဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော လက်ဝတ်တန်ဆာ အားလုံး အကျုံးဝင်သည်။

ရဇစာ အရ-ဘော်သာဇာ ငွေကိုသာမက ရောင်းဝယ်မှု သုံးစွဲရိုး
 ဖြစ်သော ငွေစက္ကူအားလုံး အကျုံးဝင်သည်။

ပဋိဂ္ဂဟဏ အရ-လက်ဖြင့် ကိုင်ခြင်း၊ ခံယူခြင်း သာမက
 နှောင်ကြည်ဖွယ် ၅-မျိုးကိုပါ ဆိုလိုသည်။ ယင်း ၅-မျိုးကို လယ်တီ
 ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သီလ ဝိနိစ္ဆယ (၉၉)၌ အောက်ပါအတိုင်း
 ဆော်ပြထားသည်။

- ရှောင်ကြဉ်ဖွယ် ၅ မျိုး-
- ၁။ ကိုယ်တိုင်ခံယူခြင်း၊
- ၂။ သူတစ်ပါးအား ခိုးယူခိုင်းခြင်း၊
- ၃။ အဝေးအနီး၌ ထား၍ လူသည်ကို သာယာခြင်း၊
- ၄။ မလျော်သော စီမံခြင်း၊
- ၅။ ကိုင်တွယ်ထိတွေ့ သုံးသပ်ခြင်း

ဆယ်ပါးသီလ စောင့်သူတို့သည် ထို ၅-ပါးသော အမှုတို့ကို
 တွတ်ကင်း စေရမည်။ နဂိုကရှိနေသော ရွှေငွေရတနာများကို စိတ်ဖြင့်
 အရှုပ်ပြုကာ ငါ့ရွှေ ငါ့ငွေဟု သာယာသော်လည်း အပြစ်မရှိ ကွာ
 ညီ မပျက်။

ဤအချက်ကို ထောက်၍ ဆယ်ပါးသီလစောင့်သူ လူတို့သည် မိမိ၌ရှိသော ရွှေငွေကို ယုံကြည်လောက်သောသူထံ အပ်နှံထားရမည်။ ဆယ်ပါးသီလ စောင့်ထိန်းထားသည့် အတောအတွင်း ထိုရွှေငွေကို မကိုင်ရ။ ဘယ်လိုထားလိုက်ပါ၊ သိမ်းဆည်းထားလိုက်ပါဟုလည်း မပြောရ။ ထိုရွှေငွေဖြင့် ဘာဝယ်လိုက်ပါ စသည်ဖြင့်လည်း မပြောရ။ မိမိအသုံးလိုသော ပစ္စည်းကိုသာ “ဘာလိုချင်သည်၊ ဘာစားချင်သည် စသည်ဖြင့် ပြောဆိုရမည်။ သူတစ်ပါးက ငွေလာပေးခဲ့သော် ထိုငွေကို ကိုယ်တိုင် မယူရ။ သူများကိုလည်း မခိုင်းရ။ မိမိအိမ်သူ အိမ်သား တစ်ယောက်က အလိုက်သိပြီး ယူထားလျှင် မိမိမှာ အပြစ်မရှိ။ စာတိုက်မှ မန်းနီးအော်ဒါဖြင့် ငွေလာလျှင် ငွေရရှိကြောင်း လက်မှတ် ထိုးရုံမျှဖြင့် အပြစ်မရှိ။ လက်မှတ်ထိုးပြီးနောက် စာပို့သမားက ပေးသောငွေကို ကိုယ်တိုင်မယူရ။ သူများကိုလည်း အယူမခိုင်းရ။ နားလည်သူတစ်ဦးဦးက အလိုက်သိ ခံယူထားလျှင် အပြစ်မရှိ။ ၁၀-ပါးသီလ စောင့်ထိန်းနေစဉ် ရွှေ၊ ငွေ သာမက စိန်၊ ကျောက်၊ ပုလဲ၊ ပတ္တမြား စသော ရတနာများကိုလည်း မကိုင်ရ။ ဤကား လယ်တီဆရာတော်၏ သီလဝိနိစ္ဆယ(၁၀၀)မှ ကောက်နုတ်ချက် ဖြစ်၏။

လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ၁၀-ပါးသီလ

အချို့က လူပုဂ္ဂိုလ်များ ၁၀-ပါးသီလ မစောင့်ကောင်းရှင်သာမဏေများသာ စောင့်ကောင်းသည်ဟု ဆိုသည်။ အချို့က လူပုဂ္ဂိုလ်များ ၁၀-ပါးသီလစောင့်လျှင် သစ်ခေါက်ဆိုးဝတ်ပြီး အမြဲစောင့်နိုင်မှသာ စောင့်ကောင်းသည်ဟု ဆိုသည်။ အချို့က လူပုဂ္ဂိုလ်များ ၁၀-ပါးသီလစောင့်လျှင် မိမိ၌ရှိသော ရွှေ၊ ငွေ၊ ဥစ္စာများကို စွန့်ပစ်နိုင်မှ စောင့်ကောင်းသည်ဟု ဆိုကြသည်။

ဤသို့ အမျိုးမျိုးပြောဆိုကြသော်လည်း ဘုရားရှင်၏ ညီတော် မင်းသား သုံးယောက်တို့သည် သူတို့၏ ရွှေ၊ ငွေ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာများကို ဘဏ္ဍာစိုး အခွန်ဝန်ထံလွှဲ၍ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး ကျွန်ရင်းတစ်ယောက်

နှင့်အတူ ၁၀-ပါးသီလစောင့်လျက် ကျောင်းတော်၌ နေခဲ့ကြရသည်။ ဘဏ္ဍာစိုးက ဘုရားအမှုရှိသော သံဃာတော်များ၊ မင်းသား၊ မင်းသားတို့၏ အခြွေအရံများအတွက်ပါ ချက်ပြုတ်စီစဉ်၏ဟု လာသည်။ (အံ၊ ၄၊ ၂၃၁)

ရာဟုလာ စသော အလောင်းမင်းသား သုံးပါးတို့သည်လည်း ရွှေ၊ ငွေ၊ စပါး၊ ဥစ္စာ ဖြစ်ပွားအောင် ပြုတတ်သောသူတို့ကို အလှူတင်းကုပ်၌ထားခဲ့ပြီး မိမိတို့မှာ ကျောင်းသို့သွား၍ ၁၀-ပါးသီလ စောင့်ထိန်းနေကြောင်း အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ၌ လာသည်။ (အံ၊ ၄၊ ၂၀၁)

ထို့ကြောင့် လူပုဂ္ဂိုလ်များ ၁၀-ပါးသီလ စောင့်ထိန်းကောင်းသည်ဟု မှတ်ရမည်။

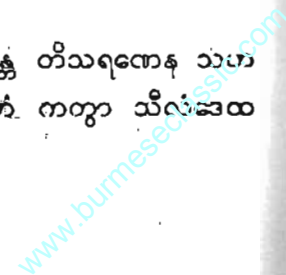
အာဇီဝဋ္ဌမက သီလ

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေရသော အလုပ်အကိုင် ဟူသမျှကို အာဇီဝဟုခေါ်၍ မတရားသောနည်းဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေလုပ်ကိုင်ခြင်းကို မိစ္ဆာဇီဝဟု ခေါ်သည်။ ထိုမိစ္ဆာဇီဝမှ ရှောင်ကြဉ်၍ တရားသောနည်းဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေလုပ်ကိုင်ခြင်းကို သမ္မာအာဇီဝဟု ခေါ်သည်။ မိစ္ဆာဇီဝမှ ရှောင်ကြဉ်မှု သိက္ခာပုဒ်သဏ္ဍန် ရှစ်ပါးမြောက် သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သည်။ ထိုရှစ်ပါးမြောက် သီလကို အာဇီဝဋ္ဌမက သီလဟုခေါ်သည်။

အာဇီဝဋ္ဌမက=အာဇီဝ+အဋ္ဌမ+က။ အာဇီဝ=အသက်မွေးမှု။ အဋ္ဌမ=ရှစ်ခုမြောက်။ က=ရှိသော။ အသက်မွေးမှုလျှင် ရှစ်ခုမြောက်သော သီလဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

အာဇီဝဋ္ဌမက သီလတောင်းပုံ။ ။အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလံ ဓမ္မယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ၊ ကက္ခာ သီလံ ဒေထ ဓဘန္တေ။

ဒုတိယမ္ပိ စသည် ဆက်ဆိုပါ။

တတိယမို့ စသည် ဆက်ဆိုပါ။

အနက် ။ ဘန္တေ အရှင်ဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်(တပည့်တော်မ) သည်။ တိသရဏေန၊ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလံ၊ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလတည်းဟူသော။ ဓမ္မံ၊ သိက္ခာပုဒ် အကျင့်ကို။ ယာစာမိ၊ တောင်းပန်ပါ၏။

ဒုတိယမို့ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း--စသည် ဆက်ဆိုပါ။
တတိယမို့ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း--စသည် ဆက်ဆိုပါ။

သီလခံယူပုံ

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိ ဘမိ။
- ၃။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၅။ ပိသုဏဝါစာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၆။ ဖရသဝါစာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၇။ သမ္ပပ္ပလာပ ဝါစာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၈။ မိစ္ဆာဒီဝါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

အနက်

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ
- ၂။ အဒိန္နာဒါနာ
- ၃။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ
- ၄။ မုသာဝါဒါ (ငါးပါးသီလအတိုင်း)
- ၅။ ပိသုဏဝါစာ၊ ချောပစ် ကုန်းတိုက်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ။ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ၊ ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို။ သမာဒိယာမိ၊ ကောင်းစွာကျင့်သုံးခံယူ ဆောက်တည်ပါ၏။
- ၆။ ဖရသဝါစာ၊ ကြမ်းတမ်းစွာ ဆဲဆိုပြောဆိုခြင်းမှ။ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ၊ ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သိက္ခာ

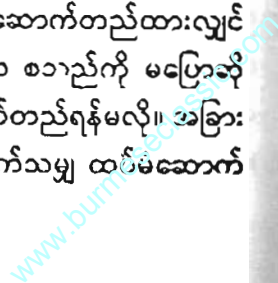
ပုဒ်ကို။ သမာဒိယာမိ၊ ကောင်းစွာကျင့်သုံး ခံယူဆောက်တည်ပါ၏။

- ၇။ သမ္ပပ္ပလာပ ဝါစာ၊ အကျိုးမရှိသည့် ဒဏ္ဍာရီစသည့် ပြိန်ရှင်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ။ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ၊ ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို။ သမာဒိယာမိ၊ ကောင်းစွာကျင့်သုံး ခံယူဆောက်တည်ပါ၏။
- ၈။ မိစ္ဆာဒီဝါ၊ မတရားစီးပွားရှာ အသက်မွေးခြင်းမှ။ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ၊ ရှောင်ကြဉ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို။ သမာဒိယာမိ၊ ကောင်းစွာကျင့်သုံး ခံယူဆောက်တည်ပါ၏။

အာဇီဝဋ္ဌမက သီလ ဆောက်တည်ပုံကို ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ တို့၌ တိုက်ရိုက် ဖော်ပြခြင်း မရှိပေ။ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည်ပုံကို နည်းယူ၍ ရှေးပညာရှိကြီးများ ဆောက်တည်ပုံရေးသားထားသည်။ လယ်တီဆရာတော်ကြီးကမူ “ပါဏာတိပါတာ ဒီရမာမိ” စသည်ဖြင့်လည်း ဆောက်တည်နိုင်ကြောင်း သီလဝိနိစ္ဆယ ဆိုင်းချုပ်ကျမ်း-၁၄၅ ၌ ဖော်ပြထားသည်။

ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ တစ်မျိုးမျိုးကို ဆောက်တည်ပြီးမှ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလကို ဆောက်တည်ရာ၌ကား မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ တိုင်ဆောင် ရှေးသီလများ၌ ပါဝင်ပြီးဖြစ်၍ နောက်ထပ်ဆောက်တည်ရန် မလိုပေ။ ပိသုဏဝါစာ ဝေရမဏိမှစ၍ နောက်ထပ်သိက္ခာပုဒ် လေးပါးတို့သာ ဆောက်တည်ရမည်။

အာဇီဝဋ္ဌမကသီလသည် တစ်ကြိမ် ဆောက်တည်ထားလျှင် အသက်မွေးမှု စင်ကြယ်နေသမျှ ပိသုဏဝါစာ စသည်ကို မပြောဆိုသမျှ သီလ မပျက်သောကြောင့် နေ့စဉ်ဆောက်တည်ရန်မလို။ အခြားငါးပါး၊ ရှစ်ပါး သီလများလည်း မကျိုး မပျက်သမျှ ထပ်မံဆောက်တည်ရန် မလို။

ဤသိက္ခာပုဒ် ရှစ်ပါးတွင် နံပါတ်(၁)မှစ၍ (၇)အထိ သိက္ခာပုဒ် တို့မှာ သုစရိုက် ဆယ်ပါးတွင် ကာယကံ ၃-ပါးနှင့် ဝစီကံ ၄-ပါး တို့ဖြစ်ကြသည်။ ထို ၇-ပါး လုံခြုံပြီးသူ၌ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း နှင့်ဆိုင်သော အရောင်းအဝယ် အလုပ်အကိုင်များ စင်ကြယ်လျှင် အာဇီဝဋ္ဌမက သီလ ဆောက်တည်ပြီးဖြစ်သည်။

ပိသုဏဝါစာ အဖွင့်။ ။တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ညီညွတ်နေသည်ကို စိတ် ဝမ်းကွဲအောင် တစ်ဦး၏အပြစ်ကို တစ်ဦးထံ ပြောကြားခြင်းဖြင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး စိတ်ဝမ်းကွဲသွားစေသည်။ ထိုသို့ ကုန်းတိုက်သော စကားကို ရှောင်ကြဉ်မှုသည် ပိသုဏဝါစာ ဝေရမဏီ ဖြစ်၏။

ပိသုဏဝါစာကံ မြောက်ရန်-

- ၁။ ညီညွတ်သူနှစ်ဦးရှိခြင်း၊
- ၂။ ကွဲပြားစေလိုသောစိတ်ရှိခြင်း၊ မိမိကိုချစ်စေလိုသောစိတ် ရှိခြင်း၊
- ၃။ ကွဲပြားအောင် လုံ့လပြု အားထုတ်ခြင်း၊
- ၄။ ထိုသို့ပြောသည်ကို သူတို့နှစ်ဦးက နားလည်ခြင်း၊
- ၅။ ကွဲပြားခြင်းဟူ၍ အင်္ဂါ ၅-ပါးရှိသည်။ မိမိအား ချစ်စေ လိုသောစိတ် မပါသော်လည်း သူနှစ်ဦး ကွဲပြားလျှင် ပိသုဏဝါစာ ဖြစ်သည်။

တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ညီညွတ်နေသည်ကို ကွဲပြားအောင် ကုန်းတိုက် သောသူသည် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက် ၍ ဆင်းရဲကြီးစွာခံရ၏။ အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်ပြီးနောက် လူ့ဘဝသို့ ရောက်သောအခါ၌လည်း-

- ၁။ အဆွေခင်ပွန်း၊ ချစ်ကျွမ်းဝင်သူတို့နှင့် စိတ်ဝမ်းကွဲပြား ရခြင်း၊
- ၂။ သူတစ်ပါး လုံ့လကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးခြင်း၊
- ၃။ အခြံအရံမဲ့ခြင်း၊

- ၄။ သူတော်ကောင်းတရား၌ သက်ဝင်ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရား မရှိခြင်း၊
- ၅။ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း မတည်မြဲခြင်း၊
- ၆။ လူအများ အမုန်းခံရခြင်း၊
- ၇။ စိတ်ဓာတ် ညစ်ညမ်းခြင်း။
ဟူသော ဆိုးကျိုးများ ခံစားရသည်။
ကုန်းတိုက် စကားကို ပြောဆိုခြင်း(ပိသုဏဝါစာ)မှ ရှောင် ကြဉ်သူသည် ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်း၌-
၁။ သူတစ်ပါး လုံ့လကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် မပျက်စီးခြင်း၊
- ၂။ စည်းစိမ်အခြံအရံ မြဲခြင်း၊
- ၃။ သဒ္ဓါတရား မပျက်ခြင်း၊
- ၄။ အဆွေခင်ပွန်း၊ မိတ်ဆွေများ မပျက်စီးနိုင်ခြင်း၊
- ၅။ လူအများ ချစ်ခင်ခြင်း၊
- ၆။ စိတ်ဓာတ် မညစ်ညူးခြင်း
ဟူသော ကောင်းကျိုးများ ခံစားရသည်။

ပိသုဏဝါစာ အပြစ်ပြု သာဝက

ကဿပ ဘုရားရှင်လက်ထက်က ဖြစ်၏။ အလိုကြီးသော ဇနားနား တစ်ပါးသည် ရွာတစ်ရွာရှိ ကျောင်းကို လိုချင်သဖြင့် ထို ကျောင်းရှိ မထေရ်နှစ်ပါး စိတ်ဝမ်းကွဲအောင် ကုန်းတိုက် စကားဆိုသည်။ ထိုမထေရ် ပျံလွန်တော်မူသောအခါ ကဿပဘုရားနှင့် ဂေါတမဘုရား ကြားတွင် အဝီစိင်ရဲ၌ ဆင်းရဲကြီးစွာ ခံစားရသည်။

ထို့နောက် ဂေါတမ ဘုရားရှင်လက်ထက်တွင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် အနီး၌ ပူတိမုခ ပြိတ္တာဖြစ်သည်။ ကာယကံစောင့်ထိန်းသဖြင့် ခန္ဓာ ကိုယ်မှ ရွှေရောင်အဆင်း ဝင်းသော်လည်း နှုတ်မစောင့်၊ ကုန်းတိုက် ခဲ့သဖြင့် ခံတွင်းပုပ်ကာ ခံတွင်းမှ ပိုးလောက်များ ကျသည်။ (ဓမ္မ၊ ၅၊ ၂၅၈၊ သူကရပေတ ဝတ္ထု)

ဖရသဝါစာ အပွင့်။ ။ဖရသဝါစာဟူသည် ယုတ်မာညစ်ညမ်းစွာ ဆဲဆိုမှု၊ ယုတ်ညံ့သောအင်္ဂါနှင့်နှိုင်းမှု၊ နည်းအမျိုးမျိုးနှင့် သေစေရန် ကျိန်ဆဲမှု စသည်တို့ ဖြစ်၏။ တရားကိုယ်အားဖြင့် ဆဲဆိုကြောင်း စေတနာသည် ဖရသဝါစာမည်၏။

ပရမတ္ထ စက္ခုကျမ်း စာမျက်နှာ(၂၁၂)၌ ဒီပဲယင်းဆရာတော် ကြီးက “ဖရသဝါစာ၌ နှုတ်ထွက်ကြမ်းသည်ဖြစ်စေ၊ ချိုသာသည်ဖြစ် စေ၊ စေတနာကြမ်းသည်ကိုသာ အကြမ်းဟု ဆိုရမည်။ ထို့ကြောင့် မိဘတို့က သားသမီးတို့ကို ကျိန်ဆဲရာ၌ ဖရသဝါစာ မဖြစ်။ ဘုရင်မင်း တို့သည် လူတစ်ယောက်ကို သတ်စေရာ၌ “ချမ်းသာစွာ အိပ်စက်ပါ စေ”ဟု ဆိုသည်။ စကားချိုသာသော်လည်း ဖရသဝါစာဟူ၍ နှိန့်တော် မူသည်။ ထိုဖရသဝါစာမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ဖရသဝါစာ ဝေရမဏိ ဖြစ်၏။

ဖရသဝါစာကံမြောက်ရန်-

- ၁။ အဆဲခံရသူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးရှိခြင်း၊
- ၂။ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊
- ၃။ ဆဲရေးခြင်း ဟူသော အင်္ဂါ ၃-ပါးရှိသည်။

ဖရသဝါစာကံ၏ အပြစ်များ။ ။ကြမ်းကြုတ်သော စကားကို ပြောဆို သူသည် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်၍ ဆင်းရဲကြီးစွာ ခံရ၏။ အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်ပြီးနောက် လူ့ဘဝသို့ ရောက်လျှင်လည်း-

- ၁။ မနှစ်သက်သော အသံကို ကြားရခြင်း၊
- ၂။ အများ အမုန်းခံရခြင်း၊
- ၃။ ကဲ့ရဲ့ ပြစ်တင်ခံရခြင်း၊
- ၄။ ဆင်းဆင်းရဲရဲ နေထိုင်ရခြင်း၊
- ၅။ သာယာနာပျော်ဖွယ်အသံ မရှိခြင်း၊
- ၆။ အလုံးစုံသော အသံအင်္ဂါ ပျက်စီးခြင်း (ဆွဲအခြင်း) ဟူသော ဆိုးကျိုးများ ခံစားရသည်။

ဖရသဝါစာမှ ရှောင်ကြဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်လေရာ ဘဝ၌-

- ၁။ လူသတ္တဝါအများ ချစ်ခင်ခြင်း၊
- ၂။ လူသတ္တဝါတို့၏ စိတ်နှလုံးကို နှစ်သက်စေနိုင်ခြင်း၊
- ၃။ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း၊
- ၄။ သာယာနာပျော်ဖွယ်သော စကားရှိခြင်း၊
- ၅။ လူအများ ချီးမွမ်းခံရခြင်း၊
- ၆။ အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသည့် အသံနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော ကောင်း ကျိုးများ ခံစားရသည်။

ဖရသဝါစာ အပြစ်ပြ သာဓက

ရှေးက ဂန္ဓာရတိုင်း တက္ကသိုလ်ပြည်ဝယ် ဂန္ဓာရမင်းလက် ထက်၌ ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်ရှိသည်။ ဘုရားလောင်းသည် ထိုပုဏ္ဏား၏ အိမ်တွင် နွားမျိုး၌ဖြစ်၍ နန္ဒီဝိသာလဟု တွင်သည်။ ဘုရားလောင်း သည် အရွယ်ရောက်သောအခါ ပုဏ္ဏားအား ကျေးဇူးဆပ်လိုသဖြင့် “အသင်ပုဏ္ဏား၊ ဂေါဝိတ္တက သူဌေးထံသို့သွား၍ ငါ၏ နွားလားသည် လှည်းအစီးတစ်ရာကို ကုန်အပြည့်နှင့် တစ်ကြိမ်တည်း ရုန်းနိုင်ကြောင်း ပြောကာ အသပြာတစ်ထောင် လောင်းပါ”ဟု ဆိုသည်။ ပုဏ္ဏားလည်း ဘုရားလောင်းပြောသည့်အတိုင်း ဂေါဝိတ္တက သူဌေးထံ သွား၍ပြောရာ သူဌေးကြီးက လောင်းရန် သဘောတူလေ၏။ ထိုနောက် ပုဏ္ဏားသည် လှည်း အစီးတစ်ရာ၌ ကုန်အပြည့်တင်၊ နန္ဒီဝိသာလ နွားအား ပန်းနဲ့သာများလိမ်းကျံကာ ပထမလှည်း၏ရှေ့၌ ထား၏။ အဆင်သင့် ပြင်ဆင်ပြီး၍ အချိန်ကျသောအခါ ပုဏ္ဏားကြီးသည် နှင်တံကိုမြှောက်၍ “ဂစ္ဆကုဋ၊ ဝဟသုကုဋ=ကောက်ကျစ်သောနွား သွားလော့၊ ကောက် ကျစ်သောနွား ရုန်းလော့”ဟုဆို၍ မောင်းနှင်ရာ နွားသည် မရုန်းဘဲ နေလေ၏။ ထို့ကြောင့် ပုဏ္ဏားကြီးမှာ ငွေအသပြာတစ်ထောင် ရုံးလေ ၏။ သို့သော် ပုဏ္ဏားကြီးသည် မကျေနပ်၍ နောက်တစ်ကြိမ် ငွေ

အသပြာနှစ်ထောင်ကြေး ချပြန်သည်။ ထိုပွဲ၌မူ ပုဏ္ဏားကြီးသည် ဘုရားလောင်း နွားကို ချိုသာသော စကားဖြင့် ချောမော၍ မောင်းနှင် သောကြောင့် လွယ်လွယ်ကူကူ လျင်မြန်စွာရုန်းရာ ငွေအသပြာနှစ်ထောင် အနိုင်ရလိုက်သည်။

ဤကား ဖရူသဝါစာ ပြောဆိုခြင်းနှင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်၏။ (ဇာ၊ ၅၊ ၁၊ ၂၀၇)

သမ္မပ္ပလာပဝါစာ အဖွင့်။ ။ သမ္မပ္ပလာပ ဆိုသည်မှာ အခြေအမြစ် ယုတ္တိမရှိ ပြန်ဖျင်းသော စကားမျိုး ဖြစ်သည်။ ပြန်ဖျင်းသော စကား ဆိုသည်မှာ သေးနပ် သိမ်ငယ်၍ အနှစ်သာရ မရှိသော စကားမျိုး ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ရွှေယုန်နှင့်ရွှေကျား သက်ငယ်ရိတ်သွား စသည်ဖြင့် ရှေးက မရှိဖူးသော အကြောင်းအရာတို့ကို ရှိသယောင် ပြောကာ သူတစ်ပါးအား ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟပွားရန် ကြံဖန် ပြောသော စကားမျိုးဖြစ်သည်။ ထိုစကားမျိုးသည် စပါးဖျင်းကဲ့သို့ အနက်ဆန်ခြပ် မပါသဖြင့် ပြန်ဖျင်းသောစကားဟု တင်စားကြသည်။ သို့သော် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ဆုံးမသည့်အခါ၊ တရားဓမ္မ ဟောပြ သည့်အခါမျိုး၌ ထင်လွယ်မြင်လွယ်အောင် ဥပမာပြုကြခြင်းမှာမူ သမ္မပ္ပလာပ မဖြစ်ပေ။

သမ္မပ္ပလာပ ဝါစာတွင် အင်္ဂါသုံးပါးရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ-

- ၁။ အနက်ဆံကင်း ပြန်ဖျင်းသောစကားကို ဆိုလိုသောစိတ် ရှိခြင်း၊
 - ၂။ ပြန်ဖျင်းသောစကားကို ဆိုခြင်း၊
 - ၃။ သူတစ်ပါး ယုံကြည်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။
- ပြန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုသူသည် သေသည်၏အခြားမဲ့၌ အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်၍ ဆင်းရဲကြီးစွာ ခံရ၏။ အပါယ် လေးပါးမှ လွတ်ပြီးနောက် လူ့ဘဝသို့ရောက်သောအခါ၌လည်း-
- ၁။ မိမိစကားကို သူတစ်ပါးက မယုံခြင်း၊
 - ၂။ မိမိကို လူအများက မုန်းတီးခြင်း၊

- ၃။ လူအများက မိမိကို အလေး မထားခြင်း၊
- ၄။ အများ ယုံကြည်ဖွယ်ဖြစ်အောင် မပြောတတ်ခြင်း၊
- ၅။ လာဘ်လာဘ နည်းခြင်း၊
- ၆။ ဘုန်းတန်ခိုးရှိန်ဖော် အာနုဘော် နည်းပါးခြင်း၊
- ၇။ ပညာသေးသိမ် မှေးမှိန်ခြင်း ဟူသော ဆိုးကျိုးများ ခံစား ရသည်။

ထို့အတူ ပြန်ဖျင်းသော စကားကို မပြောဆိုသူသည်လည်း

ဖြစ်လေရာ တဝတိုင်း၌-

- ၁။ လူအများ ချစ်ခင်ခြင်း၊
- ၂။ လူတို့၏ စိတ်နှလုံးကို တိုးပွားစေနိုင်ခြင်း၊
- ၃။ ယုံကြည်ဖွယ်သော စကားရှိခြင်း၊
- ၄။ ဘုန်းတန်ခိုး အာနုဘော်ကြီးခြင်း၊
- ၅။ အမေပုစ္ဆာများကို ခဏချင်း ဖြေဆိုနိုင်ခြင်း ဟူသော ကောင်းကျိုးများ ခံစားရသည်။

သမ္မပ္ပလာပဝါစာ အပြစ်ပြု သာဓက

မြတ်စွာဘုရား ရာဂေါဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ သီတင်း သုံးစဉ် ကချေသည်များသည် လူတို့အား လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ဖြစ်အောင် ဖြားယောင်း သွေးဆောင်၍ ကပြ သီဆိုကြသည်။ ထို့နောက် ရင်းတို့သေလွန်သော် ပဟာသ ငရဲ၌ ဆင်းရဲကြီးစွာ ခံစားရသည်။

မိစ္ဆာဇီဝ အဖွင့်။ ။ မုဆို၊ တံငါ အလုပ်ဖြင့် ပါဏာတိပါတ အမှုကို ပြု၍ ပစ္စည်းရှာဖွေခြင်း၊ သူခိုးစားပြ အလုပ်ဖြင့် အဒိန္နာဒါန အမှုပြု၍ ပစ္စည်းရှာဖွေခြင်း၊ ငွေကြေး ပစ္စည်းရလိုမှုအတွက် ကာမေသု မိစ္ဆာစားရက် လွန်ကျူးခြင်း၊ မတရား ရှေ့နေလုပ်ခြင်း၊ မတရား သက်သေလိုက်ခြင်း၊ လိမ်လည်လှည့်ပတ်၍ မုသာဝါဒဖြင့် ပစ္စည်းရှာခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ပေးခြင်း၊ ဝိသုဏဝါစာမူဖြင့် ပစ္စည်းရှာဖွေခြင်း၊ ဆဲရေးတိုင်းထွာခြင်း၊ ဖရူသဝါစာ

ဖြင့် ပစ္စည်းရှာဖွေခြင်း၊ ကွက်စိပ်ပြောဆရာ၊ လူရွှင်တော်အလုပ်တို့ဖြင့်
မဟုတ်မမှန် အကျိုးမရှိသော ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်များ၊ သမ္မပ္ပလာပမူဖြင့်
စီးပွားရှာဖွေခြင်းတို့သည် မိစ္ဆာဇီဝမှုများ ဖြစ်ကြသည်။

ဤမိစ္ဆာဇီဝ အမှုမျိုးကို ပါဏာတိပါတ ဝေရမဏီ စသော
ရှေးသိက္ခာပုဒ် ၇-ပါးဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ပိုမိုခိုင်မြဲ
စေရန်အတွက် ဤ “မိစ္ဆာဇီဝ ဝေရမဏီ” သိက္ခာပုဒ်ကို ထပ်မံ
ဆောက်တည်ရသည်။

ရှေးသိက္ခာပုဒ် ၇-ပါးဖြင့် မရှောင်ကြဉ်ရသေးသော မိစ္ဆာဇီဝများ
လည်း ရှိသေးသည်။ ယင်းတို့မှာ-

၁။ သတ္တဝါဏိဇ္ဇာ-ဓား၊ လှံ၊ သေနတ်၊ ပိုက်ကွန် စသော
လက်နက်ရောင်းမှု၊

၂။ သတ္တဝါဏိဇ္ဇာ-လူသတ္တဝါကို သွေးဆောင်၍ သူတစ်ပါးထံ
ကျွန်အဖြစ်ရောင်းဝယ်မှု (ပြည့်တန်ဆာမွေး၍ ခေါင်းလုပ်
မှု)၊

၃။ မံသဝါဏိဇ္ဇာ-နွား၊ ကျွဲ၊ ဝက်၊ ဆိတ်၊ ကြက်၊ ငှက်
စသည်တို့ကို မွေးမြူ၍ အသားစားဖို့ရာ သတ်ဖြတ်သူအား
ရောင်းမှု၊ သတ်ပြီးသော သားငါး အစုံအခြောက် ရောင်း
ဝယ်မှု၊

၄။ မဇ္ဇဝါဏိဇ္ဇာ-ထန်းရည်၊ အရက်၊ ဘိန်း စသည့် မူးယစ်
ဆေးဝါးရောင်းဝယ်မှု၊

၅။ ဝိသဝါဏိဇ္ဇာ-အဆိပ်ရောင်းမှု တို့ဖြစ်သည်။

ယင်း ၅-မျိုးသည် မိစ္ဆာဇီဝဖြစ်သည်။ ရတနာသုံးပါး ကိုးကွယ်သူ
ဥပါသကာမှန်သမျှ ယင်းမိစ္ဆာဇီဝ အမှုများကို မပြုကောင်း။ ထို့ပြင်
မြင်းလောင်း၊ နွားလောင်း၊ ဖဲရိုက်၍ ပစ္စည်းရှာမှုများလည်း မိစ္ဆာဇီဝ
ဖြစ်၏။ ကိုယ်တိုင် မိစ္ဆာဇီဝမှုဖြင့် ပစ္စည်းမရှာဖွေသော်လည်း တစ်ပါး
သူတို့၏ မိစ္ဆာ ဇီဝအမှုများကို ဝမ်းမြောက် သဘောတူလျှင် မိစ္ဆာဇီဝ
ဖြစ်၍ သဘောမတူလျှင် မိစ္ဆာဇီဝ မဖြစ်ပေ။

သမ္မာအာဇီဝ နှစ်မျိုး

သမ္မာအာဇီဝသည် သုတ္တန်ပါဠိတော်၌လာသည်။ သမ္မာအာဇီဝနှင့်
အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်၌လာသည်။ သမ္မာအာဇီဝဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။
ထိုတွင် တရားသဖြင့် ရအပ်သော ပစ္စည်းများကို စားသောက်သုံးစွဲခြင်း၊
တရားနည်းလမ်းအတိုင်း ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေခြင်းသည် သုတ္တန်သမ္မာ
အာဇီဝ မည်၏။

မတရားသဖြင့် ပစ္စည်းရဖို့ အခွင့်ကြုံလာသော်လည်း တရား
နည်းလမ်းအတိုင်း စီးပွားရှာဖွေခြင်းသည် အဘိဓမ္မာ သမ္မာအာဇီဝ
မည်၏။

မတရားရှာဖွေ ရရှိထားသော ပစ္စည်းများကို စားသုံးနေသော်
လည်း မတရားစီးပွားရှာမှု ဆက်လက် မပြုလုပ်လျှင် သုတ္တန်နည်း
သမ္မာအာဇီဝသာ ပျက်၍ အဘိဓမ္မာနည်း သမ္မာအာဇီဝ မပျက်ပေ။

သုတ္တန် သမ္မာအာဇီဝ မဖြစ်အောင် မတတ်နိုင်ပါက အဘိဓမ္မာ
သမ္မာအာဇီဝဖြစ်အောင် နောက်ထပ် မတရားစီးပွားရှာမှု ရှောင်ကြဉ်လျှင်
အာဇီဝဋ္ဌမက သီလ စောင့်ထိန်းရာ ရောက်ပေသည်။

သမ္မာအာဇီဝ။ ။ ဖော်ပြခဲ့သော မိစ္ဆာဇီဝမှ ရှောင်ကြဉ်၍ တရားသဖြင့်
ရရှိသောပစ္စည်းများကို “ဓမ္မိယလဒ္ဓ ပစ္စည်း” ဟု ခေါ်ကြသည်။ ယင်း
ပစ္စည်းများမှာ-

၁။ မိဘ၊ ဘိုးဘွား စသူတို့ထံမှ အမွေအနှစ်ရသောပစ္စည်း၊

၂။ စာရေးစာချိ စသော အမှုထမ်းလုပ်၍ရသောပစ္စည်း၊

၃။ လက်မှုပညာဖြင့် ရသောပစ္စည်း၊

၄။ လယ်ယာလုပ်၍ ရသောပစ္စည်း၊

၅။ တရားသဖြင့် ရောင်းဝယ်ဖောက်ဖား၍ရသောပစ္စည်း၊

၆။ ကာယလုပ်အားဖြင့် လုပ်၍ရသောပစ္စည်းတို့ဖြစ်သည်။

ဤပစ္စည်းများသည် များသောအားဖြင့် တရားသဖြင့်ရသော
အာဇီဝနည်းအားဖြင့် စင်ကြယ်သော ဓမ္မိယလဒ္ဓ ပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြသည်။
ထိုပစ္စည်းများဖြင့် အသက်မွေးသောသူသည် သမ္မာအာဇီဝဖြစ်သည်။

ဘုရားရှင်လက်ထက်က ကုက္ကုဒုသည် မိစ္ဆာဇီဝဖြစ်သည့် မုဆိုးအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးခဲ့သော်လည်း ဘုရားရှင်နှင့်တွေ့၍ တရားတော်ကို နာကြားရသောအခါ သောတာပန် တည်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် တတ်သိနားလည်သောအခါမှစ၍ မိစ္ဆာဇီဝ ရှောင်ကြဉ်လျှင် အာဇီဝဋ္ဌမက သီလ လုံခြုံသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ လှူဒါန်းပေးကမ်းရာ၌မူ မိစ္ဆာဇီဝဖြင့် ရှာဖွေရရှိသော ပစ္စည်းကို ပေးကမ်းခြင်းထက် ဓမ္မိယလဒ္ဓဖြင့် ရှာဖွေရရှိသော ပစ္စည်းကို ပေးကမ်းခြင်းက သာလွန်၍ အကျိုးကြီးမားသည်။

ထို့ကြောင့် တကယ်တမ်း သူတော်ကောင်းစင်စစ် ဖြစ်လိုသူမှန် သမျှသည် မိစ္ဆာဇီဝကို ရှောင်ကြဉ်၍ သမ္မာအာဇီဝဖြစ်အောင် အသက်မွေးမြူကာ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလကို စောင့်ထိန်းသင့်သည်။ ၎င်းသီလ လုံခြုံမှလည်း မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်သည်။

ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်သည်ဖြစ်စေ၊ မဆောက်တည်သည်ဖြစ်စေ လွန်ကျူးလျှင် အပြစ်ဖြစ်၏။ ထို့အတူ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလကိုလည်း ဆောက်တည်သည်ဖြစ်စေ မဆောက်တည်သည်ဖြစ်စေ လွန်ကျူးလျှင် အပြစ်ဖြစ်၏။

ငါးပါးသီလသည် သူတော်ကောင်းတို့ အမြဲစောင့်ထိန်းရမည့် သီလဖြစ်သကဲ့သို့ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလသည်လည်း သူတော်ကောင်းတို့ အမြဲစောင့်ထိန်းရမည့် နိစ္စသီလဖြစ်သည်။ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလသည် မြတ်ဘုရား သာသနာတော်၌ အခြေခံ အမာခံ ဧရာတည် တရားဖြစ်၍ အာဒိဗြဟ္မစရိယ သီလလည်း မည်ပေသည်။

ဤအာဇီဝဋ္ဌမက သီလနှင့်ပတ်သက်၍ ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက် သီလအဖြစ် မပါရှိသော်လည်း အာဇီဝ အသက်မွေးမှု စင်ကြယ်မှု၊ စင်ကြယ်မှုနည်းလမ်းနှင့် အာဇီဝ စင်ကြယ်ခြင်း၏ (သမ္မာအာဇီဝ ဖြစ်ခြင်း၏) အကျိုးကိုမူ များစွာပြဆို ထားသည်။ ထို့ပြင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ(၁၂)၊ ဋီကာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဥပရိ ပဏ္ဏာသ ပါဠိ(၃၃၇) ၌လည်းကောင်း အကျယ်ထုတ်ပြထားသည်ဖြစ်ရာ ဤအာဇီဝဋ္ဌမက သီလကိုလည်း လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းသင့်ကြပေသည်။

* * *

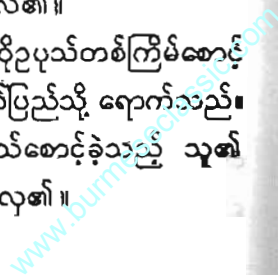
အခန်း (၆)

ဥပုသ်တစ်ကြိမ်စောင့်သူ၏ ကြီးမားသောအကျိုး

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်စဉ်က ဖြစ်၏။ ထို ဝိပဿီဘုရားသည် ဗန္ဓုပြည်ကို အုပ်စိုးသော ဗန္ဓုမာမင်းကြီး၏သားတော် ဖြစ်၏။

ဗန္ဓုမာမင်းကြီးသည် လပြည့်နေ့တိုင်း ဥပုသ်သီလ ဆောက် တည်လေ့ရှိ၏။ ထိုအချိန်ဝယ် ကုမ္ဘာဒါသီ အမည်ရှိ အမျိုးသမီးသည် ထွန်မငယ်တစ်ဦး ဖြစ်နေသည်။ သူသည် ဗန္ဓုမာမင်းကြီး ဥပုသ်စောင့် သည်ကို မြင်သဖြင့် “ပြည့်ရှင်မင်းကြီး ကာမဂုဏ်ကိုပယ်စွန့်၍ ဥပုသ် စောင့်ခြင်းမှာ ဥပုသ်စောင့်ခြင်း၏အကျိုးသည် ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်ထက် သာလွန်သောကြောင့်ဖြစ်ပေမည်။ မိမိသည် ဤဘဝ၌ အလွန်ဆင်းရဲ လှ၏။ ဆင်းရဲသော ဤဘဝဖြင့် သေလျှင် တမလွန်၌ အပါယ်သို့ကျကာ ခို၍အတိဒုက္ခရောက်ပေတော့မည်။ ထိုဆင်းရဲခြင်း လွတ်ကင်းအောင် ဥပုသ်စောင့်အံ့ဟု ဆုံးဖြတ်၍ ဥပုသ်စောင့်လေ၏။

ဤသို့ဖြင့် ကုမ္ဘာဒါသီ သေလွန်သော် ထိုဥပုသ်တစ်ကြိမ်စောင့် သော သီလ ကုသိုလ်ကြောင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ရောက်သည်။ ယုံကြည်ထက်သန်သော သဒ္ဓါစိတ်ဖြင့် ဥပုသ်စောင့်ခဲ့သည့် သူ၏ အကျိုးတရားတို့ကား ကြီးမားကာ များပြားလှ၏။

- * နတ်သမီး တစ်သိန်းအခြံအရံရှိသည်။
- * ထိုတစ်သိန်းတွင် အလှဆုံး အတင့်တယ်ဆုံး ဖြစ်ခဲ့ရသည်။
- * နတ်မင်းကြီးတို့၏ မိဖုရား ၆၄-ကြိမ်၊ စကြမင်း၏မိဖုရား ၆၃-ကြိမ်ဖြစ်ရသည်။
- * ကျင်လည်ရသော ဘဝသံသရာ၌ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်သည်။
- * ဆင်၊ မြင်း၊ ရထားယာဉ်၊ ရွှေထမ်းစင်တို့ကို အလိုရှိတိုင်းရသည်။
- * ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြားတို့ဖြင့်ပြီးသော ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ကို အလိုရှိတိုင်း ရသည်။
- * ထမင်း၊ အဖျော်၊ ခဲဖွယ်၊ ဘောဇဉ်၊ အိပ်ရာ၊ နေရာတို့ကို အလိုရှိတိုင်း ရသည်။
- * ပန်းနံ့သာ၊ အမွှေးအထုံတို့ကို အလိုရှိတိုင်းရသည်။
- * ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာပတ်လုံး အပါယ်လေးပါးသို့ မလားရောက်ချေ။

ဥပုသ်တစ်ကြိမ်မျှ စောင့်ခြင်းသည်ပင် ဤမျှ အကျိုးကြီးမားလှသည်။

ထို့နောက် ကုမ္ဘာဒါသီသည် ဂေါတမဘုရားရှင် လက်ထက်တွင် သာဝတ္ထိပြည်၌ သူဌေးတစ်ဦး၏ သမီးဖြစ်လာသည်။ ဥတ္တမာဟု တွင်၏။ သူသည် အသက်ခုနစ်နှစ်အရွယ်၌ ပဠာစာရိထေရ် ရဟန္တာမထံသို့သွား၍ သာမဏေပြုကာ ဝိပဿနာ အားထုတ်၏။ သို့သော် တရားတော်တော်နှင့်မရ။ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘော၌ ဉာဏ်မသက်ဝင်နိုင်သဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ပဠာစာရိထေရ်ထံသို့သွား၍ အကြိမ်ကြိမ် မေးလျှောက်သည်။

ပဠာစာရိထေရ်ရိမသည် ဥတ္တမာ၏ ငါးကြိမ်မြောက်အမေး၌ စေတောပရိယ အဘိညာဉ်ဖြင့် ဥတ္တမာ၏ စိတ်ကိုကြည့်၍ သင့်လျော်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းပြုလျက် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဈာန်တို့ကို ဟောကြား

သည်။ ဥတ္တမာသည် ပဠာစာရိ ထေရ်မ၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းဖြင့် ၇-ခုတ်ပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားပွားများရာ ၈-ရက်မြောက်နေ့၌ ရဟန္တာမ ဖြစ်သွားသည်။

ဥတ္တမာသည် ခုနစ်နှစ်သမီး အရွယ်၌ ရဟန္တာမ ဖြစ်၍ ကျေပေါသထ ထေရ်မဟု တွင်သည်။

မိတ်ဆွေလေးဦး ဥပုသ်စောင့်၍ ပေးလှူကြပုံ

ဗာရာဏသီပြည် ဗြဟ္မဒတ်မင်းလက်ထက်၌ဖြစ်၏။ ဘုရားလောင်းသည် ယုန်မျိုး၌ဖြစ်လျက် အရိပ်အာဝါသ ကောင်းသော ဆာအုပ်တစ်ခု၌နေ၏။ ထိုတောအုပ်၏အနီး၌ သွယ်တန်းမြင့်မောက်ချသော တောင်ကုန်း၊ ရေ အစဉ်မပြတ်စီးဆင်းနေသော မြစ်၊ ရွာတစ်ရွာတို့ ရှိ၏။

တစ်ညသ၌ ဘုရားလောင်းသည် သူ၏မိတ်ဆွေများဖြစ်သော ချုံ၊ မြေခွေး၊ မျောက်တို့အား ခေါ်၍ “မိတ်ဆွေတို့သည် အလှူပေးအပ်၏။ သီလဆောက် တည်အပ်၏။ ဥပုသ်စောင့်အပ်၏”ဟု ပြောပြသည်။ ထိုစဉ် ဘုရားလောင်း ယုန်မင်းသည် ကောင်းကင်ကို မော့ကြည့်ရာ ဝိုင်းစက်လှနီး လမင်းကြီးကိုမြင်သဖြင့် မနက်ဖြန် ဥပုသ်နေ့ဟု သိသောကြောင့် မိတ်ဆွေသုံးဦးတို့အား ခေါ်လိုက်၏။ အဆွေတို့ ချက်ဖြန်လပြည့်နေ့မှာ ဥပုသ်စောင့်ကြ။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် လာလျှင် သည်း အာဟာရကို လှူကြဟု တိုက်တွန်းနှိုးဆော်၏။

ဤသို့ဖြင့် ဖျံသည် နောက်တစ်နေ့နံနက်၌ စောစောထ၍ အစာရှာရန်အတွက် ဂင်္ဂါမြစ်သို့ထွက်လာ၏။ ထိုအချိန်ဝယ် ရွာသားတစ်ယောက်သည် ငါးကြင်းခုနစ်ကောင်ကိုဖမ်း၍ နွယ်ဖြင့်သီကာ သုံးပြီးနောက် ဂင်္ဂါမြစ်အောက် ဆက်လက်သွားသည်။ ဖျံသည် ငါးနံ့ရသဖြင့် သဲကိုယက်ရာ ငါးတွဲကြီးကို တွေ့သဖြင့် ပိုင်ရှင်ရှိပါသလောဟု သုံးကြိမ် ဆိုလေ၏။ ပိုင်ရှင် မတွေ့သဖြင့် ငါးတွဲကို ချီလျက်ယူလာပြီး ဆာမှစားအံ့ဟုဆိုကာ သီလ ဆင်ခြင်နေ၏။

ထိုနေ့၌ မြေခွေးသည်လည်း အစာရှာထွက်လာရာ လယ်
စောင့်တဲအတွင်း စားဖိုချောင်း၌ အမဲတဲစို့နှစ်ခု၊ ဖွတ်ကင်တစ်ခု၊
နို့ခမ်းအိုးတစ်လုံးတို့ကို မြင်သဖြင့် ပိုင်ရှင် ရှိမရှိမေးရာ ပိုင်ရှင်
မရှိသဖြင့် နို့ခမ်းအိုးကို လည်၌ဆွဲလျက် အမဲတဲစို့နှင့် ဖွတ်ကင်ကို
ကိုက်ချီကာ ပြန်ခဲ့ပြီး မစားသေးဘဲ သီလဆင်ခြင်နေ၏။

ထိုနေ့၌ မျောက်သည်လည်း တောအုပ်သို့ဝင်၍ သရက်သီး
ဆွတ်ကာ မိမိနေရာ၌ထားပြီး သီလဆင်ခြင်နေ၏။ ယုန်မင်းသည်
လည်း စားချိန်ရောက်မှ မြေစာမြက်ကို စားအံ့ဟုဆိုကာ သီလဆင်ခြင်
နေ၏။ အကယ်၍ အလှူခံရောက်လာလျှင်လည်း အလှူခံသည် မြက်ကို
စားမည်မဟုတ်။ မိမိ၏အသားကိုသာ လှူအံ့ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

ထိုအခါ သိကြားမင်း၏ ကျောက်ဖျာသည် ယုန်မင်း၏အကြံ
အစည် သီလတန်ခိုးကြောင့် ပူသောအခြင်းအရာကို ပြ၏။ ၎င်းကို
သိကြားမင်း သိလေလျှင် ယုန်မင်း၏ သီလကို စမ်းရန်အတွက် ပုဏ္ဏား
ယောင်ဆောင်၍ ထွက်ခဲ့၏။

ထိုနောက် ပုဏ္ဏားယောင်ဆောင်သော သိကြားမင်းသည် ဖျာ
မြေခွေး၊ မျောက်တို့ထံ ဦးစွာဝင်၍ တစ်စုံတစ်ရာ အာဟာရ ရပါက
ဥပုသ်စောင့်လိုကြောင်း ပြောကာ အာဟာရ အလှူခံ၏။ ထိုအခါ ဖျာ
သည် ငါးတွဲကိုလည်းကောင်း၊ မြေခွေးသည် နို့ခမ်း၊ အမဲကင်၊ ဖွတ်ကင်
တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မျောက်သည် သရက်သီးကိုလည်းကောင်း အသီးသီး
လှူကြ၏။ ပုဏ္ဏားယောင်ဆောင်သော သိကြားမင်းသည် ၎င်းတို့ကို
နောက်မှစားအံ့ဟုဆိုကာ ယုန်မင်းထံသို့ ဆက်လက်ထွက်လာခဲ့၏။
ယုန်မင်းထံသို့ရောက်သောအခါ ယုန်မင်းက အာဟာရအတွက် မိမိ၏
အမွန်မြတ်ဆုံး အသားကို လှူပါမည်ဟု ပြောလေလျှင် သိကြားမင်းလည်း
မီးဖိုကြီး ဖန်ဆင်းလိုက်လေ၏။ ယုန်မင်းလည်း မိမိခန္ဓာကိုယ်ရှိ
ပိုးကောင်များ မသေစေရန် ကိုယ်ကို သုံးကြိမ် လှုပ်ယမ်း၍ မီးပုံထဲသို့
ခုန်ဆင်းလိုက်၏။

သို့သော် ထိုမီးသည် ယုန်မင်း၏ ခန္ဓာကိုယ် မဆိုထားနှင့်

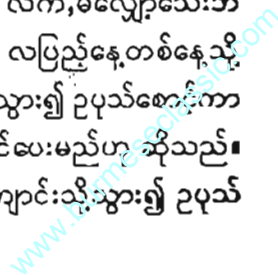
အမွေးအမှင်မျှကိုပင် မလောင်ဘဲ ဆီးနှင့်တိုက်ထဲဝင်ရသကဲ့သို့ အခြေ
သွားသဖြင့် ပုဏ္ဏားအား အဘယ်ကြောင့် မီးမလောင်ပါသနည်းဟု
မေး၏။ ငါသည် ပုဏ္ဏား မဟုတ်။ သိကြားမင်းဖြစ်၏။ ယုန်မင်း၏
သီလကိုစုံစမ်းရန် ပုဏ္ဏားယောင်ဆောင်၍ လာခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ သင်၏
သီလသည် တည်ကြည်ဖြောင့်မတ်၍ မွန်မြတ်လှပေ၏။ သင်၏
ကျေးဇူးဂုဏ်သည်လည်း ကမ္ဘာပတ်လုံး ထင်ရှားတည်ပါစေသတည်း
ဟုဆိုကာ တောင်ကိုညှစ်၍ တောင်ဆီဖြင့် လမင်း၌ ယုန်ရုပ်အမှတ်
အသား ရေးဆွဲလိုက်၏။

ဥပုသ်စောင့်၍ အလှူပေးခဲ့ကြသည့်ထိုမိတ်ဆွေလေးဦးတို့သည်
ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကာ သေလွန်သော် ကံအားလျော်စွာ လားကြ
လေ၏။ (၃၁၆၊ သသပဏ္ဍိတဇာတ်၊ ပုစိမန္ဒဝဂ်)

ငွေတစ်ထောင်ရလိုမှကြောင့်စောင့်သော
တစ်ရက်တာ ဥပုသ်၏အကျိုး

ကသပ ဘုရားရှင်လက်ထက်က ဖြစ်၏။ ဗာရာဏသီပြည်တွင်
ဘုရားရှင်ဆယ် ကြွယ်ဝသော သူဌေးကြီး၌ မိတ္တဝိန္ဒက အမည်ရှိ
သားတစ်ယောက် ရှိသည်။ မိဘတို့မှာ ရတနာသုံးပါးအပေါ်၌ အလွန်
ယုံကြည် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သည့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြ၏။
သို့သော် မိတ္တဝိန္ဒကမှာ သဒ္ဓါ၊ သီလ မရှိ။

မိဘတို့က သားဖြစ်သူအား အလှူဒါနပြုရန်၊ ဥပုသ်စောင့်ရန်၊
တရားနာရန် ပြောပြသော်လည်း သားဖြစ်သူက လက်မခံ။ သားအပေါ်
သံယောဇဉ် ကြီးမားသည့် မိခင်သည် သားဖြစ်သူ အယူတိမ်း၍
ကောင်းမှုဘက်သို့ မယိမ်းစေရန်အတွက် လက်မလျှော့သေးဘဲ
အမျိုးမျိုး စည်းရုံးသည်။ မိခင်ဖြစ်သူသည် လပြည့်နေ့တစ်နေ့သို့
ရောက်သောအခါ သားဖြစ်သူအား ကျောင်းသို့သွား၍ ဥပုသ်စောင့်ကာ
ဆန်ညလုံး တရားနာပါ။ အမေ ငွေတစ်ထောင်ပေးမည်ဟု ဆိုသည်။
ထိုအခါ မိတ္တဝိန္ဒကသည် ငွေလိုချင်သဖြင့် ကျောင်းသို့သွား၍ ဥပုသ်

စောင့်ကာ ထမ်းနေရသူများပြီးအိပ်နေသည်။ ထို့နောက် နောက်တစ်နေ့ နံနက်၌ စောစောထ၍ အိမ်သို့ပြန်ခဲ့သည်။

မိခင်ဖြစ်သူက သားအား တရားနာရန်အတွက် တရားဟော မထေရ်ကို ပင့်ခဲ့ရန်မှာသော်လည်း ပင့်မလာပေ။ ထို့နောက် မိတ္တဝိန္ဒက သည် မိခင်၏ ကတိ စကားအရ မိခင်ထံမှ ငွေတစ်ထောင်တောင်း၍ ကုန်ရောင်းဝယ်ရာ ငွေတစ်သိန်း ရလေသည်။ ဆက်၍ လှေသင်္ဘော ထောင်ပြီး ကုန်ရောင်း ကုန်ဝယ်လုပ်ရန် ကြံစည်ရာ မိခင်က အန္တရာယ် များသော သမုဒ္ဒရာလမ်းဖြစ်၍ မသွားရန် တားမြစ်သည်။ မိတ္တဝိန္ဒက သည် မိခင်၏စကားကို နားမထောင်ဘဲ မိခင်၏လက်တွင်းမှ ရုန်း၍ မိခင်အား တွန်းလှဲကာ ထွက်ခဲ့သည်။

မိတ္တဝိန္ဒက သမုဒ္ဒရာသို့ထွက်လာရာ ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌ သူ၏အကုသိုလ်ကံကြောင့် လှေသည် သမုဒ္ဒရာ၏အလယ်၌ မရွေ့လျောဘဲ ရပ်တည်နေ၏။ ထို့ကြောင့် လှေသားများသည် ဤလှေပေါ်၌ သူယုတ်မာ တစ်ယောက်ပါ၍ ဖြစ်ရမည်ဟု တိုင်ပင်ကာ မဲချ၍ ဆုံးဖြတ်သည်။ ထိုအခါ မိတ္တဝိန္ဒကမှာ သုံးကြိမ်လုံးလုံး မဲကျသဖြင့် သူ့အား ဖောင်တစ်ခုစီစဉ်ပေးပြီး သမုဒ္ဒရာထဲ ပစ်ထားခဲ့သည်။ ထိုဖောင်သည် မျောပါသွားပြီး ကျွန်းငယ်တစ်ခု၌ ဆိုက်ကပ် လေ၏။ ထိုကျွန်းငယ်၌ ဝိမာန်ရှင် ပြိတ္တာမ လေးယောက်တို့သည် ဝေမာနိက ပြိတ္တာများဖြစ်ကြပြီး ခုနစ်ရက်ခံ ခုနစ်ရက်ခံ နေကြရသည်။ မိတ္တဝိန္ဒက သည် ထိုဝေမာနိက ပြိတ္တာမများနှင့် နတ်စည်းစိမ် ခုနစ်ရက် ခံစားရ သည်။

ထို့နောက် တစ်ကျွန်းပြီး တစ်ကျွန်း ရောက်သွားရာ ပထမကျွန်း၌ ဝေမာနိက ပြိတ္တာမ ရှစ်ယောက်၊ ဒုတိယကျွန်း၌ ဝေမာနိက ပြိတ္တာမ ၁၆-ယောက်၊ တတိယ ကျွန်း၌ ဝေမာနိကပြိတ္တာမ ၃၂-ယောက်တို့နှင့် နတ်စည်းစိမ် ခံစားရပြန်သည်။

ဤသို့ မိတ္တဝိန္ဒက နတ်စည်းစိမ်တွေ ခံစားရခြင်းမှာ တစ်ရက် စောင့်ခဲ့သော ဥပုသ်၏ အကျိုးကြောင့် ဖြစ်သည်။

နောက်ပိုင်း၌ မိတ္တဝိန္ဒကသည် ဖောင်ဖြင့် ဆက်လက်စုန်ဆင်း ခဲ့ရာ တစ်ချိန်က မိဘအား တွန်းလှဲ ဖော်ကားသော အကုသိုလ်ကံ ကြောင့် ငရဲကို မြို့ထင်မှတ်၍ ဝင်မိခဲ့သည်။ ငရဲသား၏ ဦးခေါင်း၌ စွဲလောင်နေသော မီးကိုလည်း ရှေ့ပန်းထင်မှတ်၍ တောင်းယူပန်ဆင်ရာ သင်ဇုန်စက်ဖြစ်ကာ ငရဲသို့ကျရောက်ခဲ့ရလေသည်။ (မိတ္တဝိန္ဒကဇာတ်)

ဥပုသ်စောင့်ခြင်း လက်ငင်းအကျိုး

ဥပုသ်စောင့်သည်အခါ ဝိကာလ ဘောနေသိက္ခာပုဒ်အရ ညစာ မစားသောက်ရပေ။ ထိုသို့ ညစာ မစားဘဲနေသော အကျင့်သည် မိမိ ကိုယ်ကို ညှဉ်းဆဲခြင်း မဟုတ်။ ညစာ မစားသဖြင့် ထိုင်းမှိုင်း လေး လံမူမဖြစ်တော့ဘဲ သွက်လက်ပေါ့ပါး လန်းဆန်းကာ ရသ၊ တဏှာ လျော့နည်း၍ သာယာမှု တဏှာလည်း ကင်းပြတ်သွားနိုင်သည်။

စီးပွားရေးကိစ္စများနှင့် မနေမနား ကြိုးစားနေရသည့် လူ့စိတ် အစဉ်သည်-လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန အငွေ့အသက်-မကင်း သောစိတ်များနှင့် ငြူစူဝန်တို မနာလိုမှုများ တစ်ချိန်မဟုတ် တစ်ချိန် ဖြစ်ပေါ်နေတတ်သည်။

ထိုအခါ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းဖြင့်-

- ၁။ စိတ်အစဉ်ကို ကောင်းရာသို့ ဦးတည်ပေးခြင်း၊
- ၂။ မြိုးခြံမှု စောင့်စည်းမှု အလေ့အကျင့်ရခြင်း၊
- ၃။ ကိုယ်ကျင့်တရားကို သိဒ္ဓိတင်ပေးရာ ရောက်ခြင်း၊
- ၄။ ကာယစိတ္တ သုခနှစ်ဖြာ ချမ်းသာရေးအတွက် လက်တွေ့ တရားဖြစ်ခြင်း၊
- ၅။ နိဗ္ဗာန်သို့ တက်လှမ်းနိုင်ရေးအတွက် ပထမဆုံးလှေကား ထစ်ဖြစ်ခြင်း

ဟူသော အကျိုးများ ခံစားရသည်။

ဥပုသ်စောင့်ခြင်းကို ဆေးပညာအရ ကြည့်လျှင်လည်း သဘာဝ ထူးလှသည်။ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းသည် ဘာသာရေးအတွက်သာမက

ကျန်းမာရေးကိုပါ အထောက်အကူပြုကြောင်း Indiana University School of Medicine မှ တွဲဖက် ပါမောက္ခ Dr. Shalid Athar က ပြောကြားခဲ့သည်။

လူတို့သည် နံနက်မိုးလင်းချိန်မှစ၍ ညအိပ်ရာ မဝင်မချင်းအစာကို တစွတ်စွတ် စားကြသည်။ အချို့မှာ အိပ်ရာမှ တစ်ရေးနိုးသည်နှင့် ညဉ့်လယ်စာဆိုပြီး တစ်ထပ်စားကြပြန်သည်။ ဤသို့ ညဉ့်နက်သန်းခေါင်အထိလည်း စားနေကြဦးမည်ဆိုလျှင် အစာချေအဖွဲ့အစည်း၏ တာဝန်တို့သည် ဝန်နှင့်အား မမျှဖြစ်ကာ အစာမကြေခြင်း၊ အစာအိမ်အချဉ်ပေါက်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆေးပညာပင်ကြီး ဟစ်ပိုခရေး တီးစ်က “ခန္ဓာကိုယ်၌ မိမိစားထားသော အညစ်အကြေးများနှင့် ပြည့်နှက်နေစဉ် အစာကို ထပ်မံစားလျှင် ‘အစာအဆိပ်တောက်ဖြစ်စေသည်’ ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ တွေးခေါ်ပညာရှင်ကြီး ပိုက်သဂိုးရပ်စ်ကလည်း “နာမကျန်းဖြစ်သည့်အခါ အစာကို လျော့စားပါ” ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။ ရှေးဂရိလူမျိုးတို့သည်လည်း နေ့စဉ် အစာလျော့စားသော နည်းကိုသုံး၍ ကျန်းမာရေး လိုက်စားခဲ့ကြပါသည်။

ဥပုသ်စောင့်စဉ် ညနေစာတစ်နပ်စာ ခြီးခြံလိုက်ခြင်းဖြင့် အစာလမ်းကြောင်းက အနားယူနေချိန်တွင် စိတ်ကိုလည်း တည်ငြိမ်အောင် ထိန်းထားရသဖြင့် ဆဲလ်များအတွင်း ကယ်လစီယမ်ထုံးဓာတ်များ ဆဲလ်အပြင်ထွက်စေကာ အနားရခြင်း၊ သွေးပေါင်ချိန်ကျခြင်း၊ သွေးအဆီကျခြင်း၊ အာရုံကြောများ အနားရခြင်း၊ အစာလမ်းကြောင်းကို အနားပေးခြင်း၊ ကိုယ်အလေးချိန် ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း၊ သွေးအတွင်း အဆိပ်အတောက်များ လွင့်ပြယ်ခြင်း၊ ကိုယ်ခံစွမ်းအားများ ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ Natural Painkillers ခေါ် သဘာဝ နာကျင်ကိုက်ခဲမှုများဟန့်တားသော ဓာတ်များ ထွက်လာခြင်းတို့ ဖြစ်စေသည်။

ဥပုသ်စောင့်ခြင်းကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သာမက ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ မွတ်စလင်များလည်း ရာမာဒန်(Ramadan) ဥပုသ်လတွင် ဥပုသ်စောင့်လေ့ ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ထိုဥပုသ်လတွင် အရုဏ်တက်ချိန်မှစ၍ နေဝင်ပျိုးပျ အချိန်အထိ မစားမသောက်ဘဲ တစ်လတိတိ ဥပုသ်စောင့်ကြ၏။ အစားအစာကို နံနက်အရုဏ် မတက်မီနှင့် ညနေနေဝင်ပြီး နောက်ပိုင်းမှ စားကြသောက်ကြသည်။ မွတ်စလင်များ ဤသို့ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းဖြင့် ဥပုသ်လအတွင်း အာဟာရ အနည်းငယ် လျော့သည်မှအပ အာဟာရချို့တဲ့မှု မဖြစ်ပေ။ ရေကို ၁၂ နာရီမှ ၁၅ နာရီကြာအောင် မသောက်ဘဲနေခြင်းသည်လည်း ကျန်းမာရေး အတွက် အဓိကပြဿနာ မဖြစ်ပေ။ ခန္ဓာကိုယ်၏ ကျောက်ကပ်တစ်စုံမှ ရေကို ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်း ရှိသဖြင့် ရေဓာတ်အနည်းငယ် လျော့သော်လည်း အန္တရာယ်မရှိပေ။

တကယ်တော့ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းသည် ကျန်းမာခြင်း၊ အသက်ရှည်ခြင်း၊ စိတ်နှလုံးအေးချမ်းခြင်းဟူသော လက်ငင်းအကျိုးများ ခံစားရသည့်အပြင် နောင်သံသရာ ခရီးလမ်း၌လည်း နိဗ္ဗာန်သို့ပင် တက်လှမ်းနိုင်သည့် အထောက်အကူပြု ကျင့်စဉ်တစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။

သစ်ကျွတ် ဥပုသ်စောင့်သလို မဖြစ်ဖို့လိုသည်

ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုရာ သီလဆောက်တည်ရာတို့၌ အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျှင် ပို၍အောင်မြင်သည်။ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီလည်း မြောက်သည်။

သို့သော် ယခုခေတ် အဓိဋ္ဌာန်များကား သစ်ကျွတ် ဥပုသ်စောင့်သည်နှင့် တူသည်။ ရှေးက သစ်ကျွတ်တစ်ကောင်သည် အစာအလိုဌာတာသို့ ထွက်လာသော်လည်း အစာရှာမရဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် သစ်ကျွတ်သည် အစာရှာ၍ မရသည့်အဆုံး ယနေ့အတွက် အကျိုးရှိအောင် ဥပုသ်စောင့်အံ့ဟု အဓိဋ္ဌာန်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ချုံကောင်းကောင်းတစ်ခုအတွင်း ဝင်ရောက်၍ အနားယူ အိပ်စက်သည်။

ဝေတနာလှိုင်(ရေဝကြီး)

ဖုရိုစဉ် ထိကြားမင်းသည် သစ်ကျွတ်၏သီလ၊ သစ်ကျွတ်၏ အဓိဋ္ဌာန်ကို စမ်းလိုသဖြင့် သမင်ယောင်ဆောင်ကာ သစ်ကျွတ်နှင့် လှမ်းမကမ်း၌ ပြေးလွှားနေသည်။ ထိုအချိန်ဝယ် သစ်ကျွတ်သည် အစာအလွန်ဆာနေပြီဖြစ်ရကား အဓိဋ္ဌာန်ဖျက်ကာ သမင်ကို အမိလိုက်သည်။ သစ်ကျွတ်သည် သမင်ကို မိအောင် မလိုက်နိုင်ဘဲ နီးလိုက်ဝေးလိုက် အကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်ကာ ဖတ်ဖတ်မောနေသည်။ နောက်ပိုင်း၌ သစ်ကျွတ်သည် မိမိချုံ့ပုတ်အတွင်းသို့ပြန်ဝင်ကာ “ကံကောင်းလို့ ဥပုသ်မကျိုးပါလား” ဟု ညည်းညူလေသည်။

သစ်ကျွတ်သည် အမှန်တကယ် ကုသိုလ်ရယူလို၍ စောင့်သော ဥပုသ်မဟုတ်သဖြင့် သမင်နှင့် တွေ့သောအခါ အဓိဋ္ဌာန်ဖျက်ကာ အမိလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီးက “ခုခေတ် လူတွေ ဥပုသ် စောင့်ကြပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ သူတို့စောင့်တဲ့ ဥပုသ်က သစ်ကျွတ်စောင့်တဲ့ ဥပုသ်လောက်တောင် အဆင့်မမြင့်ချင်ဘူး။ မလွဲမရှောင်သာ စောင့်ကြရတယ်။ ဘုရားစူး လွတ်ရုံလောက် စောင့်ကြရတဲ့ ဥပုသ်တွေ ဖြစ်နေကြတယ်။ မိရိုးဖလာ စောင့်ကြရတာ များနေတယ်။ ဥပုသ်ရဲ့ အကြောင်းအရာတွေ ဘာမှ နားမလည်ကြဘူး။ ဥပုသ်သီလဟာ နားလည်ပါးလည် အသိရှိရှိနဲ့ စောင့်ထိန်းမယ်ဆိုရင် သိပ်ပြီး တန်ဖိုးရှိပါတယ်။ လူတွေမှာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ အကုသိုလ်တွေ ရှိနေ ဖြစ်နေကြတယ်။ တစ်လမှာ ရက်ပေါင်း ၃၀ ရှိတဲ့အနက်က လေးရက် လောက်စောင့်ရတဲ့ ဥပုသ်ကလေးပဲ။ ဒီလောက်ရက်ကလေး အကုသိုလ်တွေ ဆေးကြောရတာ။ ဒါကို မှန်မှန် မစောင့်ချင်ကြဘူး။ ဘယ်လောက် ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသလဲ ဆိုတာသာကြည့်” ဟု နံနက်ခင်း သြဝါဒ၌ ထည့်သွင်း အမိန့်ရှိခဲ့ပါသည်။

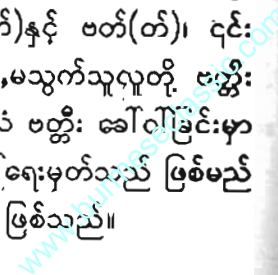
* * *

ဥပုသ်သည်နှင့် စိပ်ပုတီး

ဥပုသ်သည်တိုင်းလိုလိုပင် ပုတီးစိပ်လေ့ရှိကြသော်လည်း ပုတီးအကြောင်း သိရှိသူ အလွန်နည်းလှသည်။

ပုတီးဆိုသည်မှာ ၁၊ လည်ဆွဲရန်အတွက် အရာဝတ္ထုများကို သီကုံးဆက်ထားသည့် အဆင်တန်ဆာ။ ၂၊ စိပ်ပုတီးဟူ၍ မြန်မာအဘိဓာန်၌ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ စိပ်ပုတီးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောက်စာဝန် တော်စိန်ခို၏ အမေးကို ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်ကလည်း အောက်ပါအတိုင်း ဖြေဆိုထားပါသည်။

“သတ်ပုံများမှာ စိပ်ပုတီးဟု စ-တွင် လုံးတင် ပ-သတ်နှင့် ဥယျဉ်ရေးရိုးထုံးပြုကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သက္ကတ-မာဂဓ-ဇေပ ကို မြန်မာဘာသာ ဖိပ်သည်ဟု ပြောင်းလွဲသဖြင့် စိပ်ဟုခေါ်ဝေါ် ရေးမှတ်ကြသည် ဖြစ်မည်။ ၎င်းပြင် သက္ကတ ဘာသာ ဗတ္တမှ ရွေ့လျော့ဖောက်ပြန်၍ အများဆွတ် တ-အက္ခရာ(တ်)နှင့် ဗတ်(တ်)၊ ၎င်းဗတ်(တ်)ကို ပီအောင် မခေါ်နိုင်သည့် လျှာ၊မသွက်သူလူတို့ ဗုဒ္ဓိးဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်လိမ့်မည်။ ၎င်း ပိတ်၍ ရွတ်သံ ဗတ္တိး ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမှာ ဝိပလ္လာသ ဖောက်ပြန်၍ ပုတီးဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ရေးမှတ်သည် ဖြစ်မည် ယူရန် ရှိလိမ့်မည် ထင်မှတ်ကြောင်း” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ပုတီးစိပ်ဆိုသည်မှာ ဂုဏ်တော် စသည်တို့ကို ပွားများရာ၌ စိတ်ကို မပျံ့လွင့်စေရန် အများအားဖြင့် တစ်ရာရှစ်လုံးရှိသည့် ပုတီးဖြင့် မှတ်သားတွက်ချသော အလုပ်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပုတီးစိပ် ဆိုသည်မှာ စိတ်ကို ထိန်းချုပ်၍ သမာဓိရအောင် လုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုပုတီးစိပ်ခြင်း အလုပ်သည် ဗုဒ္ဓလက်ထက်က မရှိခဲ့ပေ။ ဗြဟ္မဏ၊ ဟိန္ဒူ၊ ဇိန၊ ခရစ်ယာန်၊ မွတ်ဆလင်၊ အာရိယာန်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် မိမိတို့၏ စိတ်အာရုံ၌ သမာဓိရ၍ စွဲမြဲစေရန် သစ်စေ့ဝါး၊ ကျောက်၊ ဖန်၊ စသည့် ပုတီးများကိုစိပ်ခဲ့ရာမှ ပုတီးသည် ဘာသာရေး နယ်ပယ်သုံးပစ္စည်း ဖြစ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာတို့၏ ပုတီးအသုံးမှာ သရေခေတ္တရာ၊ ပုဂံ၊ အင်းဝခေတ် အထိ မရှိသေးပေ။ သို့သော် ပုဂံခေတ် နံရံဆေး ပန်းချီများ၌ ပုတီးကိုင်ဆောင်ထားသည့် မဟာယာဉ် ဆံကျစ်ထုံး ရသေ့ကြီးများနှင့် တိတ္ထိကြီးများ၏ ပုံကိုတော့ တွေ့ရပေသည်။ သို့သော် ၎င်းမှာ ထေရဝါဒ သုံးမဟုတ်ဘဲ မဟာယာဉ်နှင့် ဗာဟိရ သာသနာသုံး ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆရပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပုတီးကို အင်းဝခေတ်နောက်ပိုင်း ကုန်းဘောင် ခေတ်ဦး၌ ဘာသာရေး အသုံးအဆောင် အဖြစ်လည်းကောင်း၊ လည်ဆွဲ တန်ဆာ အဖြစ်လည်းကောင်း တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် သုံးလာကြသည်။ ထိုသို့ အသုံးတွင်ကျယ်လာခြင်းမှာလည်း ထိုခေတ်က မင်းတို့သည် ဂါထာမန္တာန် လောကီကိစ္စများကို စွဲစွဲလမ်းလမ်း ယုံကြည်ကြသော ကြောင့် ဖြစ်သည်။

မြန်မာစာပေတွင် စိပ်ပုတီးနှင့်ပတ်သက်၍ စိန္တ ကျော်သူ ဦးဩ၏ ကဝိလက္ခဏ သတ်ပုံကျမ်း၌ “စာသိပ်ရေသိပ်၊ မန္တာန်စိပ်၊ မင်းစိပ် ပရပ်လျှင်၊ ဇင်းမင်းမြို့ထိပ်၊ မြသဒိပ်၊ ရိပ်ရိပ်ရေးရေးပင်၊ ပုတီးလည်း စိပ်၊ မာန်ကိုနှိပ်၊ သိပ်သိပ်သည်းသည်းပင်” ဟုလည်းကောင်း၊ တွင်းသင်းမင်းကြီး၏ မဟာနေက ပျို့၌ “ဆယ်စုံကမ္မ ပထမ၊ မြောက်မြားစွာ ဝိညာဉ်ငါးနှင့်၊ ရှစ်ပါးသမ္မာပတ်၊ မလွတ်ရမူ၊ လုံ့လပြု၍၊ ဂရုကတ

နေ့ညသိပ်သိပ်၊ ပုတီးစိပ်သို့၊ နှိပ်နှိပ်ကွပ်ကွပ်၊ သတိချပ်လျှက် ဟူ၍ လည်းကောင်း တွေ့ရပေသည်။ ယင်းတို့ကို ထောက်၍ စိပ်ပုတီးသည် ရဟန်း၊ သမဏတို့နှင့်လည်း ဆက်နွယ်နေကြောင်း ပေါ်လွင်နေသည်။

ပုတီးစိပ်ရာ၌ မိမိအဆင်ပြေရာ အနေအထားဖြင့် စိပ်နိုင်သည်။ သို့သော် စိတ်တည်ငြိမ်ပြီး သမာဓိ ရနိုင်မည့် ဣရိယာပုတ်မျိုးဖြစ် သည့် ထိုင်၍ဖြစ်စေ၊ လျောင်း၍ဖြစ်စေ စိပ်ခြင်းနည်းက ပို၍ကောင်း သည်။ ထို့ထက် ကောင်းသောနည်းမှာ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော် ရှေ့၌ထိုင်၍ ဘုရားအာရုံဖြင့် စိပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် တရားရှုမှတ်သူက ရှုမှတ်၏။ ပုတီးစိပ် သူက စိပ်၏။ ဤ၌ တရားရှုမှတ်ခြင်းမှာ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ၌ အကျိုးဝင်၍ ပုတီးစိပ်ခြင်းမှာ သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ၌ အကျိုး ဝင်သည်။ တရားရှုမှတ်ခြင်းမှာ အဆင့်မြင့် ကျင့်စဉ်တစ်ခု ဖြစ်သကဲ့သို့ ပုတီးစိပ်ခြင်းမှာလည်း အကျိုးများသည့် ဘာသာရေး အလေ့အထတစ်ခု ဖြစ်သောကြောင့် ပုတီးကိုလည်း- မပြတ်မလပ် စိပ်အပ်ပေသည်။

ပုတီးနှင့်ပတ်သက်၍ ဇင်းမယ်သံညွတ် အရှည်ဝါသီ အရှင် ဥတ္တမာရာမ ရေးသား၍ ရာဇဂုရု ကျပင်းဆရာတော် တည်းဖြတ်သော ဝိသုဒ္ဓိဒီပနီကျမ်း၌ “လူတို့သည် ပုတီးကိုင်၍ စီးဖြန်းသည် ရှိသော်ကား နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်အလိုငှာ စီးဖြန်းသဖြင့် “ကုသိုလ်မျှ” ဖြစ်ကောင်း၏။ ထိုပုတီးဖြင့် အန္တရာယ်ပျောက်ခြင်း အစရှိသော မဂ်လာအလိုငှာ စီးဖြန်းသည်ရှိသော်လည်း ဖြစ်သင့်၏။ သမာဓိအလိုငှာသော်ကား မဖြစ်သင့်ကောင်းတည်း” ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာအတွင်း ရောက်လာသည့် စိပ်ပုတီးသည် မဟိဒ္ဓိစက် ပုတီးစိပ်နည်း၊ အနုလုံ ပဋိလုံ ပုတီးစိပ်နည်း၊ တစ်ရာရှစ်ကွက် နဝင်းကိုက် ပုတီးစိပ်နည်း၊ ကိုးဌာနဂုဏ်တော် ပုတီးစိပ်၊ အဘဘိုးမင်း ခေါင် ပုတီးစိပ်၊ သေကျတောင်ဆရာတော် ပုတီးစိပ်၊ မတော့ချောင် ဆရာတော် ပုတီးစိပ်၊ ရသေ့ကြီးဦးခန္တိ ပုတီးစိပ် စသည်ဖြင့် စိပ်နည်း အမျိုးမျိုးရှိသည်။ မည်သည့် နည်းမျိုးဖြင့်မဆို စိပ်နိုင်သည်။

ဤ၌ အလွယ်ကူဆုံး အဆင်ပြေဆုံး ပုတီးစိပ်အဖြစ် သရဏဂုံ ပုတီးစိပ်ကို ညွှန်းလိုပေသည်။

ယင်းနည်းမှာ-

မျက်စိကိုမှိတ်(သို့မဟုတ်)မျက်လွှာကိုချ “ဗုဒ္ဓ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” ဟူ၍ ပါးစပ်ကဆို၊ လက်က ပုတီးတစ်လုံးချ။ မြတ်စွာဘုရားကို “ဆင်းရဲကိုပယ်ဖျောက်၊ ချမ်းသာသို့ ရောက်စေတတ်သော ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားမြတ်ရတနာ”ဟူ၍ စိတ်က,သိ၊ ပုတီးတစ်ပတ်ရအောင် စိပ် ရမည်။

ဆက်၍-

မျက်စိကိုမှိတ်(သို့မဟုတ်)မျက်လွှာကိုချ “ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” ဟူ၍ ပါးစပ်ကဆို၊ လက်က ပုတီးတစ်လုံးချ။ တရားတော်မြတ်ကို “ဆင်းရဲကိုပယ်ဖျောက်၊ ချမ်းသာသို့ ရောက်စေတတ်သော ကိုးကွယ်ရာ တရားမြတ်ရတနာ”ဟူ၍ စိတ်က,သိ၊ ပုတီး တစ်ပတ်ရအောင် စိပ် ရမည်။

ဆက်၍-

မျက်စိကိုမှိတ်(သို့မဟုတ်)မျက်လွှာကိုချ “သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” ဟူ၍ ပါးစပ်ကဆို၊ လက်က ပုတီးတစ်လုံးချ။ သံဃာတော်မြတ်ကို “ဆင်းရဲကို ပယ်ဖျောက် ချမ်းသာသို့ ရောက်စေတတ်သော ကိုးကွယ်ရာ သံဃာမြတ်ရတနာ”ဟူ၍ စိတ်က,သိ၊ ပုတီးတစ်ပတ်ရအောင် စိပ် ရမည်။

ဤနည်းဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ပုတီးမပြတ် စိပ်ခြင်း သည် သရဏဂုံ ပို၍ ဖြူစင်ကာ ကိုယ်,နှုတ်,နလုံး,သုံးပါးလုံး အထုံ ဖြစ်လျက် ကုသိုလ်တရား အစဉ်တိုးပွားစေပါသည်။

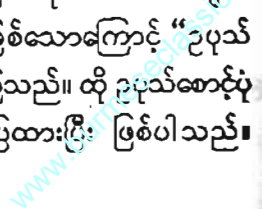
ထို့ကြောင့် ဥပုသ်သည်တို့သည် ၎င်း သရဏဂုံ ပုတီးစိပ်နည်း ကို စိပ်ခြင်းဖြင့် အကျိုးရှိရှိ အချိန်ကုန်သင့်ကြပါသည်။

* * *

နောက်ဆက်တွဲ

ဥပုသ်သီလဆိုင်ရာ ဘာသာရေး အမေးအဖြေများ

- မေး။ ■ ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်ရာ၌ လပြည့်လကွယ် (လဆန်း လဆုတ် ၈ ရက်)နေ့များတွင် ဆောက်တည်ခြင်းသည် အခြားနေ့များ၌ ဆောက်တည်ခြင်းထက် အကျိုးများပါ သလား။
 - ဖြေ။ ■ ဥပုသ်သီလ အတွက် ထူးခြား၍ အကျိုးမများပါ။ သို့ရာတွင် ရှေးအစဉ်အလာဖြစ်၍ ဥပုသ်နေ့ဟု သတ်မှတ်ထားရာ နေ့၌ သာ စောင့်သုံးလေ့ ရှိကြပါသည်။ အကျယ်ပြပါဦးမည်။
- “ဥပေါသထ” ဟူသောပါဠိကို “ဥပုသ်”ဟူ၍ မြန်မာ ပြန်ကြ၏။ ဥပ-ဥပဇာ မစားခြင်း၊ ဓမ္မထုန်ရှောင်ခြင်း စသော ကောင်းသောအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံ၍+ဝသထ-နေထိုင်ခြင်းဟု အနက်ထွက်၏။ ထိုသို့နေထိုင်ခြင်းကိုပင် သီလမပျက် အောင် စောင့်ခြင်း၊ ကျင့်သုံးခြင်းဖြစ်သောကြောင့် “ဥပုသ် စောင့်သုံးခြင်း” ဟု ခေါ်စမှတ်ပြုကြသည်။ ထို ဥပုသ်စောင့်ပုံ အကျယ်ကို ရတနာဂုဏ်ရည်၌ ပြထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။

နေ့ရက်။ ။ထိုဥပုသ်စောင့်ရာ နေ့ရက်ကို ဘုရားပွင့်တော် မမုမိ ရှေးကပင် သူတော်ကောင်းတို့ သတ်မှတ်ခဲ့ကြ၏။ တစ်လလျှင် ၁။ အဋ္ဌမိ(ရှစ်ရက်မြောက်နေ့)ဥပုသ်၊ ၂။ စတုဒ္ဒသီ(ရက်၊ မစုံလအတွက် ၁၄ ရက်မြောက်နေ့)ဥပုသ်၊ ၃။ ပန္နရသီ (၁၅ ရက်မြောက်နေ့)ဥပုသ်၊ ၄။ ပါဠိဟာရိယ (အကြိုအပို) ဥပုသ်ဟု အကျဉ်းအားဖြင့် လေးမျိုးရှိ၏။

ပါဠိဟာရိယ (အကြိုဥပုသ်၊ အပိုဥပုသ်)သည် ထို သုံးရက် မရောက်မီ ကြိုတင်၍ စောင့်ရသော ခုနစ်ရက် မြောက်၊ ၁၃ ရက်မြောက်၊ ၁၄ ရက်မြောက် ဥပုသ်၊ ထို သုံးရက်၏ နောက်၌ အပိုဖြည့်စွက်၍ စောင့်ရသော ကိုးရက်၊ လပြည့်ကျော်တစ်ရက်၊ လဆန်းတစ်ရက် ဥပုသ်၊ ထို့ပြင် ဝါတွင်း၌ ဝါ၏အလယ်ဝယ် ၁၅ ရက်မျှဖြစ်စေ၊ တစ်ဝါ တွင်းလုံးဖြစ်စေ စောင့်သုံးကြသော ဥပုသ်များ ဖြစ်၏။ ဤသို့အားဖြင့် ဥပုသ်စောင့်ရာ ရက်ဟု ရှေးရှေးက သတ်မှတ် ထားအပ်သော ရက်တွေ အတော်များစွာ ရှိပေသည်။

စဉ်းစားဖွယ်။ ။ဥပုသ်စောင့်ဖို့ရာ ရက်တွေများလှချေ တကား။ ဘာကြောင့်မျှ ထိုလောက်များပြားအောင် ရှေးက သတ်မှတ်ခဲ့လေသနည်းဟု စဉ်းစားမေးမြန်းဖွယ် ရှိ၏။ အဖြေကား လူအများ၏ စိတ်အစဉ်၌ ကိလေသာမြူတွေကို ဆေးကြော သုတ်သင်ဖို့ရာ ထိုကဲ့သို့ မကြာမကြာ ဥပုသ် စောင့်ရက်ကို သတ်မှတ်ခဲ့ကြပေသည်။

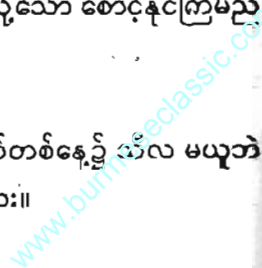
ချဲ့ပါဦးမည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဥပုသ်စောင့်ခြင်းကို ဦးခေါင်းလျှော် ခြင်းနှင့် ဥပမာပြု၍ ဝိသာခါအား ဩဝါဒ ပေးတော်မူ၏။ လဆန်း တစ်ရက်နေ့၌ နေရောင်ရှိသဖြင့် ဆံပင်ခြောက် ဆွေ့မည်ကို မြင်သော အမျိုးသမီးသည် ရေချိုးခေါင်းလျှော် ၏။ ဦးခေါင်းမှာ အညစ်အကြေး သန့်ရှင်း၍ ဆံပင်လည်း

သွေ့ခြောက်သောကြောင့် ဦးခေါင်းသည် သန့်ရှင်းတေ့၏။ နောက်နောင် ရက်များ၌ ဦးခေါင်းဝယ် မြူမှုန်ကျခြင်း အတွင်းက အညစ်အကြေးများ ဦးခေါင်းထက်၌လည်း ထွက်ခြင်းကြောင့် ခုနစ်ရက်လောက်ကြာလျှင် ဦးခေါင်း သည် လေးလံလာပြန်၏။ ထိုအခါ တစ်ကြိမ် ခေါင်းလျှော် ရပြန်၏။ (ထိုအတူ လူဝတ်ကြောင်တို့၏ စိတ်၌ ရာဂ၊ ဒေါသ စသော မြူမှုန်တွေသည် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေ့စဉ်၌ လည်း ကျရောက်၏။ အလုပ်အကိုင် လုပ်ရင်းကိုင်ရင်း၊ ရောင်းရင်း ဝယ်ရင်းလည်း ကျရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ထို စိတ်၊ အစဉ်၌ ထိုမြူမှုန်တွေသန့်ရှင်းအောင် အိမ်ရာ အလုပ် တွေကို အနားပေးကာ မေထုန်ကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်ကာ ဥပုသ်စောင့်သောအားဖြင့် ဆေးကြောပစ်ရလေသည်။ တစ်နေ့တစ်ရက် စောင့်ရုံဖြင့် ကောင်းစွာ မရှင်းတတ်သော ကြောင့် အကြိုရက် အပိုများ၌လည်း စောင့်ရ၏။ တစ်ကြိမ် စောင့်ပြီးနောက် ခုနစ်ရက်လောက်ကြာလျှင် ကိလေသာမြူ တွေ အတော်များစွာ တင်ပြန်သောကြောင့် ဥပုသ်စောင့်၍ ဆေးကြောရပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ဥပုသ်စောင့်ဖို့ရက်ကို ရှေးရှေးကပင် အကြိမ်များစွာလည်းကောင်း၊ ခြောက်ရက်၊ ခုနစ်ရက်တစ်ကြိမ်လည်းကောင်း၊ သတ်မှတ်ထားခဲ့ကြပေ သည်။

ယခုခေတ်အလိုက် ဥပုသ်နေ့ မဟုတ်ဘဲ စနေ၊ တနင်္ဂနွေ နှစ်ရက်မျှ ဆက်လက်၍ စောင့်ရှောက်ကြလျှင်လည်းကောင်း၊ ထိုရှေးရှေးစံချိန်ကို မှီနိုင်ပါ၏။ သို့သော် စောင့်နိုင်ကြမည် တဲ့လား။

မေး။ ။ တစ်ခါ သီလယူထားလျှင် နောက်တစ်နေ့၌ သီလ မယူဘဲ ဆက်၍ ဥပုသ်စောင့်နိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ဆက်၍ စောင့်နိုင်ပါသည်။ သီလသည် အမြဲကျင့်ရသော နိစ္စသီလ၊ တစ်ရံတစ်ခါ ဆောက်တည်ရသော ဥပုသ်သီလ ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။ ငါးပါးသီလသည် နိစ္စသီလ ဖြစ်၏။ သီလ ဆောက်တည်သည်ဖြစ်စေ၊ မဆောက်တည်သည် ဖြစ်စေ၊ ခါးဝတ်သဖွယ် အမြဲလုံခြုံစေရမည့် သီလဖြစ်၏။ ရွတ်ဆို၍ ဆောက်တည်လျှင်လည်း ဆောက်တည်မှုကုသိုလ် ပို၍ရ၏။ ဥပုသ် သီလကား အပိုတန်ဆာ ဆင်သကဲ့သို့ အပိုကျင့်ရသော သီလဖြစ်၏။ ထိုဥပုသ် သီလကို မိမိကျင့်နိုင် သလောက် ရက်ပိုင်းခြား၍ တစ်ခါဆောက်တည်ထားလျှင် ထိုရက် မကုန်မချင်း သီလတည်နေ၏။ (မှန်းထားသော ရက် မကုန်မီ အကြား၌ မိမိက မစွမ်းနိုင်တော့၍ ထိုသီလ အကျင့်ကို ရပ်နားဦးမည် ဆိုလျှင်လည်း ရပ်နားခွင့် ရှိပါ ၏။) ရက်အပိုင်းအခြား စေ့သောအခါ၌ကား ရှစ်ပါးသီလ သိက္ခာအလိုလိုကျ၍ ငါးပါးသီလသာ(အထူး မဆောက် တည်ရဘဲ) ကျန်ရှိပါသည်။

မေး။ ။ သီလဆောက်တည်ရာ၌ သီလယူရိုးဖြစ်သော ပါဠိအပိုဒ် များကို ရွတ်ဆိုမှ သီလ ရပါသလား။

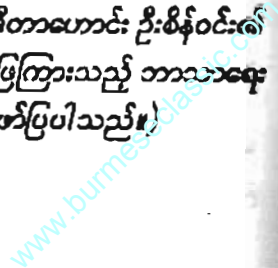
ဖြေ။ ။ ပါဠိအပိုဒ်ကို ရွတ်ဆိုမှ သီလ ရသည် မဟုတ်။ မိမိနားလည် သော ဘာသာ စကားဖြင့် ရွတ်ဆိုဆောက်တည်လျှင် ဆိုလို ရင်း အကြောင်းအရာကို နားလည်သောကြောင့် သာ၍ ကောင်းပါသေး၏။ (ယခုအခါ ပါဠိလိုဆို၍ သီလယူကြ၊ ဆောက်တည်ကြသော မာလာဂန္ဓ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နားမလည်ကြဘဲ ဥပုသ်စောင့်ရင်း ပန်းပန်ထားကြ၊ နံ့သာ လိမ်းထားကြသည်ကို တွေ့ရသည့်ပြင် ဥစ္စာသယန မဟာ သယန သိက္ခာပုဒ်အရ လဲဝါသွတ်ထားသော မွေ့ရာပေါ်ဝယ်၊ မအိပ် မထိုင်ကောင်းပါတဲလျက် အိပ်မြဲအိပ်နေကြသည်မှာ

သိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နားမလည်ကြသောကြောင့်သာ ဖြစ်လေသည်။)

မေး။ ။ သီလယူရာ၌ ရဟန်းသံဃာတော်များထံယူခြင်း၊ ဆင်းတု တော် ရှေ့မှာ ယူခြင်း၊ မိမိဘာသာယူခြင်းတို့သည် မည်သို့ ထူးခြားပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ မထူးခြားပါ။ သို့သော် ဆရာဘုန်းတော်ကြီးက ရိုသေ လေးစားလောက်ပါလျှင် ထိုဆရာကို ရိုသေသောအားဖြင့် သီလကို မကျိုး မပေါက်အောင် စောင့်ရှောက်တတ်ကြပါ၏။ ဆင်းတုတော်ရှေ့မှာ ယူခြင်းလည်း ဤသဘောဖြစ်နိုင်ပါ သည်။ (ရှေးက ဒါယကာ တစ်ယောက်သည် ရိုသေလောက် သော ဆရာတော်ထံ၌ ခံယူပြီးနောက် အလုပ် မလုပ်ဘဲ မနေသာ၍ လယ်ထွန်ရရှာ၏။ လယ်ထွန်ပြီးနောက် နွား တို့ကို လွှတ်လိုက်ရာ နွားတွေ ခရီးလွန်သဖြင့် လိုက်ရှာ ရ၏။ ထိုသို့ရှာရင်း တောင်ပေါ်သို့ ရောက်သွားလေသော် စပါးကြီးမြွေက သူ့ကို ဖမ်းလေ၏။ ထိုအခါ ဓားဖြင့် မြွေဦးခေါင်းကို ဖြတ်အံ့ဟုကြံပြီးမှ “ငါသည် အလေးဖြူ လောက်သော ဆရာတော်၏အထံ၌ သီလခံယူပါလျက် သီလကို ဖျက်ခြင်းငှာ မသင့်တော်ချေ” ဟု အကြံဖြစ်၍ ဓားကို လွှင့်ပစ်လိုက်လေရာ စပါးကြီးမြွေလည်း အလို အလျောက် သူ့ကို လွှတ်၍ ပြေးလေသည်။ (အဋ္ဌသာလိနိ အဋ္ဌကထာ၊ ဒွါရကထာ)

(ဂါဒီယန် သတင်းစာ အယ်ဒီတာဟောင်း ဦးစိန်ဝင်း၏ အမေးကို အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဖြေကြားသည့် ဘာသာရေး ပြဿနာများမှ ကောက်နုတ် ဖော်ပြပါသည်။)

မေး။ လျှောက်ထားပါသည်ဘုရား။ အကြောင်းမှာ ယခု သိဟိုဠ် ကျွန်း၌ ရဟန်းရှင်လူတို့ စိတ်သန္တာန်ဝယ် သီလကို အချို့က သိက္ခာပုဒ် မဟုတ်၍ မဆောက်တည်ကောင်း၊ ဆောက်တည်လျှင် မိစ္ဆာအဓမ္မ၊ အဒေသိတကို ဓမ္မဒေသိတ ဟုပြော ယူရာရောက်သည်။ အချို့က ဆောက်တည်ကောင်းသော သီလပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဆောက်တည်ကောင်းသော် လည်း မေတ္တာကို-

သဗ္ဗသတ္တေသု မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဖရိတွာ ဝိဟရာမိတိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗ သတ္တေသု မေတ္တာသဟ ဂတေန စေတသာ ဝိဟရဏံ သမာဒိယာမိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗသတ္တေသု။ လ။ ဝိဟရာမိဟူ၍လည်းကောင်း နာနာဝါဒ ရှိနေကြရာ ဒွိဟ၊ မကင်း အတည်အကျ မရှင်းလင်းနိုင်ကြသဖြင့် အားကိုး အားထား ယုံကြည်စွဲလမ်း အတည်ကျ မှတ်သားဖွယ်ရာ ဝိနိစ္ဆယကို ပန်ဆင်ရန် လိုလားတောင့်တပါသောကြောင့် ပါဠိဘာသာဖြင့် ဆောက်တည်အပ်၊ မဆောက်တည်အပ်၊ ဆောက်တည်အပ်လျှင် ဆောက်တည်ပုံနှင့်တကွ ခွဲခြား၍ ဩဝါဒ ဝိနိစ္ဆယ ချထား ချီးမြှင့်ပေးသနားတော် မူပါမည့် အကြောင်း လျှောက်ထား တောင်းပန်ပါသည် ဆရာတော် အရှင်သူမြတ်ဘုရား။

အရှင်ဝိနယာလင်္ကာရ

ပဓာန နာယက ဆရာတော်

မကုဋာရာမ ကျောင်းတိုက်

ကိုလမ္ဗိတြိ၊ သိဟိုဠ်ကျွန်း

၁၂၉၄ ခု၊ တန်ခူးလဆန်း ၁ ရက်။

ဖြေ။ ဤနဝဂ်ဥပုသ်သည် “ရဟန်းတို့ အင်္ဂါကိုးပါးနှင့် ပြည့်စုံ သည်ဖြစ်၍ ကျင့်သုံးအပ်သော ဥပုသ်သည် ကြီးမြတ်သော

အကျိုးရှိ၏” စသည်ဖြင့် အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ် နဝက နိပါတ်၌ လာ၏။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း “ဝေနေယျတို့ အလိုဆန္ဒ၏ အစွမ်းဖြင့် မေတ္တာဘာဝနာကိုထည့်၍ အင်္ဂါကိုးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏”ဟု လာသည်။ ထို စကားရပ်၌ ဥပုသ်ကျင့်သုံးသူသည် ညစ်နွမ်းသောစိတ်ဖြင့် မကျင့်သုံးအပ်၊ ကျင့်သုံးသောသူသည် နှားကျောင်းသား၊ ဂေါပါလ” ဥပုသ်ကိုလည်းကောင်း၊ တက္ကတွန်း “နိဂတ္ထ” ဥပုသ်ကိုလည်းကောင်း ကျင့်သုံးသည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသို့သွား၍ နာကြားအပ်၏။ ၃၈-ပါးသော (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အာရုံကိုသော် လည်း နှလုံးသွင်းအပ်၏ဟု အဋ္ဌကထာ၌လာသော နည်း အတိုင်း ညစ်နွမ်းသောစိတ်ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှာ တစ်ပါး ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ယူအပ်၏။

အစ္စရာ သံဃာတသုတ် စသည်တို့၌ မေတ္တာဘာဝနာ၏ ကြီးမြတ်သော အကျိုးအာနိသင်ရှိသည် အဖြစ်ကို ဟောတော် မူသောကြောင့် ထိုမေတ္တာဘာဝနာကို ဖြစ်ပွားစေ၍ ယင်းဖြင့် ညစ်နွမ်းသောစိတ်ကို စင်ကြယ်စေပြီးသူ၏ ဥပုသ်သည် လည်း ကြီးမြတ်သော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ ထိုမေတ္တာ ဘာဝနာကို အသီးအခြား ဆောက်တည်ခြင်းမရှိ။ မှန်၏။ တိကနိပါတ်၊ ဝိသာခပေါသထသုတ်၌ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန် စသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် အထွတ်တပ် အပ်သော ဥပုသ်ကို ဘုရားရှင်ဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ ကျင့်သုံး အပ်သော “ဗြဟ္မဥပုသ်”။ တရားဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြု၍ ကျင့်သုံးအပ်သော “ဓမ္မ ဥပုသ်”။ သံဃာတော်၏ဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ ကျင့်သုံးအပ်သော “သံဃဥပုသ်” စသည်ဖြင့် သွယ်ဝိုက် ဟောပြတော်မူ၏။ ထိုဗြဟ္မဥပုသ် စသည်၌ ဘုရားဂုဏ်ကို အာရုံပြုသော သတိဖြင့်နေခြင်းကို ဆောက်

တည်ပါ၏စသည်ဖြင့် ဆောက်တည်ခြင်းကိစ္စ မရှိသကဲ့သို့ နဝင်္ဂ ဥပုသ်၌လည်း ဆောက်တည်ခြင်းကိစ္စ မရှိဟု မှတ်အပ်၏။

ဤ၌ မေတ္တာဘာဝနာကို တစ်ခုသော အစိတ်အင်္ဂါ ပြု၍ ဝေနေယျတို့ အလိုဆန္ဒ၏ အစွမ်းဖြင့် နဝင်္ဂ ဥပုသ် ဟူ၍ ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ထိုဗုဒ္ဓါနုဿတိ စသည်တို့တွင်လည်း တစ်ပါးပါးသော အစိတ် အင်္ဂါပြု၍ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဖြင့် မှတ် သားအပ်သော နဝင်္ဂဥပုသ် စသည်ကိုလည်း ဆိုသင့်၏။ ထိုကိုပင် ရည်ရွယ်၍ အဋ္ဌကထာ၌ ဝေနေယျတို့ အလိုဆန္ဒ၏ အစွမ်းဖြင့် မေတ္တာဘာဝနာကိုထည့်၍ မိန့်ဆို၏။ မှန်၏။ ဆောက်တည်ခြင်း မည်သည် ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ တို့၌ လွန်ကျူးဟု ဆိုအပ်သော သီလ မရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်း ကာယကံ၊ ဝစီကံတို့မှ ရှောင်ကြဉ်မှုကိစ္စရှိသော ပါဏာတိ ပါတ ဝေရမဏီ အစရှိသည့် ဝိရတိ သီလတို့၌သာဖြစ်၏။ ဝိရတိ မဟုတ်သည့် (စေတသိက်စသော) သီလတို့၌မဖြစ်။ မေတ္တာသည်ကား အဗျာပါဒ မနောက်ဖြစ်သည့် ဝိရတိ မဟုတ်သော (စေတသိက်)သီလတည်း။ ထို့ကြောင့် ဆောက်တည်ခြင်းကို မပြုအပ်မူ၍လည်း မေတ္တာဘာဝနာဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဥပုသ်ကို နဝင်္ဂဥပုသ် ဟူ၍ ဆိုသင့်သည်သာဟု မှတ်အပ်၏။

အကယ်၍ ရိုသေလေးစားခြင်းငှာ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော သူ၏ အထံ၌ နှုတ်ဖြင့် ဝန်ခံလိုသည်ဖြစ်အံ့။ သဗ္ဗ သတ္တေသု ယထာဗလံ မေတ္တာသဟံ ဂတေန စေတသာ ဖရိတွာ ဝိဟရာမိ-အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌ အစွမ်းသတ္တိ အားလျော်စွာ မေတ္တာနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် ပြန်၍ နေပါအံ့ဟုဆိုလျှင် အပြစ်တစ်စုံ တစ်ရာမရှိ။ စင်စစ်သော် ကား ချီးမွမ်းသင့်သည်သာတည်း။ တစ်နည်းလည်း သမာဒိ

ယာမိ ဟူသောပုဒ်၏ သမ္မာအာဒိယာမိ=ကောင်းစွာ ခံယူပါ၏။ မလွန်ကျူးလိုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မကျိုးသိက်အောင်ပြုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မပြောက်ကျားအောင် ပြုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆောက်တည်ပါ၏ဟူသော အနက်ကို မယူဘဲ “ခံယူပါ၏။ ဝန်ခံပါ၏” ဟူသော အနက်ကို ယူသည်ရှိသော် သဗ္ဗ သတ္တေသု ယထာဗလံ။ ပ။ ဝိဟရာဏံ သမာဒိယာမိဟု ဆိုသော်လည်း အပြစ်မရှိသည်သာတည်း။

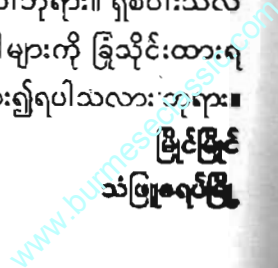
မေတ္တာဘာဝနာသည် သိက္ခာပုဒ် မဟုတ်သောကြောင့် သဗ္ဗ သတ္တေသု။ ပ။ ဝိဟရာမိတိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ဟူ၍ကား မဆိုအပ်။ ဤကား မိမိအယူတည်း။ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသို့ဆိုခြင်းသည်လည်း သင့်၏ဟု မှတ်ထင်၍ ဖော်ပြပြီးအတိုင်း အကယ်၍ ဆိုငြားအံ့။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်တို့၌ မလိမ္မာ မကျွမ်းကျင်သည့်အဖြစ်ကို ဖော်ပြခြင်းအပြစ်မှ တစ်ပါး အခြားသော အပြစ်မရှိဟု ဤ(နဝင်္ဂဥပုသ်)၌ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို သိရာ၏။

ပထမ (အဘယာရာမ ဆရာတော်)

အဘယာရာမဆရာတော်၏ နှစ်တစ်ရာပြည့် စာစောင်မှ ကောက်နှုတ်ဖော်ပြပါသည်။

* * * * *

မေး။ ။ ရှစ်ပါးသီလ(ဥပုသ်) စောင့်ထိန်းသူသည် မည်ကဲ့သို့ကျင့်သုံးနေထိုင်ရသည်ကို ဖြေကြားတော်မူပါဘုရား။ ရှစ်ပါးသီလ စောင့်ထိန်းထားလျှင် တဘက် ပဝါများကို ခြံသိုင်းထားရပါသလား။ စားပွဲ ကုလားထိုင်နှင့် စား၍ရပါသလား ဘုရား။
မြိုင်မြိုင်
သံဖြူရုပ်မြို့

ရှစ်ပါးသီလ(ဥပုသ်) စောင့်ထိန်းသူသည် ထိုစောင့်သုံးသော ဥပုသ်နေ့၌ လူမှုကိစ္စများကို မလုပ်ဆောင်ဘဲ စားဖွယ် သောက်ဖွယ်များကို စောစောထ၍ ချက်ပြုတ်ပြီး ကျောင်း သို့သွားကာ နံနက်စောနိုင်သရွေ့ စောစွာ မိမိကိုယ်တိုင် လည်း နေမလွဲမီ စားသောက်ရပါသည်။ တဘက် ပဝါများ မှာ ရဟန်းသံဃာရှေ့သို့ သွားရောက်ချိန် သီလခံယူချိန် စသည်များ၌သာ ခြံသိုင်းရန် လိုပါသည်။ ကျောင်းကန် ဘုရား၊ ရဟန်းသံဃာတို့ရှေ့တွင် အမျိုးသား အမျိုးသမီး တိုင်းပင် လုံလုံခြုံခြုံ ဝတ်စားဆင်ယင်ရပါသည်။ ကျောင်း မှာပင် စားသောက်ကြရ၍ စားပွဲ ကုလားထိုင် ပြဿနာ မပေါ်ပါ။ စနစ်ကျသော ဥပုသ်သည် စည်းကမ်းတွင် အိမ် ပြန်၍ ထမင်းစားသောက်ခြင်းမျိုး မရှိပါ။ အကြောင်း မညီညွတ်၍ အိမ်မှာ ထမင်းစားရပါကလည်း ဥစ္စာသယန မဟာသယန သိက္ခာပုဒ်နှင့် လျော်ကန်မှု မရှိလှဟု ဆိုသင့် ပါသည်။

အမှန်မှာ ဥပုသ်သည် နေ့လယ်ပိုင်း၊ ညနေပိုင်းများ တွင်လည်း ကျောင်းကန်ဘုရားများ၌ နေထိုင်၍ ရတနာ သုံးပါး၊ ဝေယျာဝစ္စပြုခြင်း၊ တရားနာခြင်း၊ တရားဘာဝနာ ပွားများခြင်း၊ ပုတီးစိပ်ခြင်းတို့ဖြင့်သာ အချိန်ကုန်သင့်ပါ သည်။ ယခုခေတ်တွင် ဥပုသ်စောင့်သည်ဟူသော အမည်မျှ သာရှိနေပြီး နေမြင့်မှ ကျောင်းသွား သီလခံယူကာ တစ်နေ့ လုံးအိမ်တွင် လူမှုကိစ္စများနှင့်သာ အချိန်ကုန်စေကြသဖြင့် ဘုရားဟောသော ဂေါပါလ အဆင့်မျှကိုပင် မမီတော့ပေ။ ဗုဒ္ဓဘာသာနွယ်ဝင် သူတော်စင်များအနေဖြင့် မှန်ကန်သော ဥပုသ်သည်တစ်ဦးဖြစ်လိုပါက အထက်ပါအတိုင်း ကျင့်သုံး ရန်လိုကြောင်း မြေကြားလိုပါသည်။

မေး။ ။ ဆရာတော်ဘုရား။ ရှစ်ပါးသီလကို ဘုန်းတော်ကြီးများထံမှာ ခံယူရပါသလား။ ဘုရားထံမှာ ယူလျှင်ကော ရနိုင်ပါသလား။ တပည့်တော် ရွာနဲ့မနီးဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းမနီးတဲ့ တော ကိုရောက်ခဲ့လို့ ဥပုသ်နေ့တိုင်း ဘုရားထံမှာ ရှစ်ပါးသီလ ယူလို့ လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

ဦးသာအေး
မြဟွန်ရီလမ်း
တောင်ဥက္ကလာ။

ဖြေ။ ။ ရှင်သာမဏေတို့ သီလခံယူရာ၌သာ ရဟန်းတော်များထံ၌ ဥပုသ်တော သုဒ္ဓိ(နှစ်ပါးစုံ သန့်ရှင်းမှန်ကန် ပီသစွာ)ခံယူရ ကြောင်း ပါရှိသည်။ လူဒါယကာတို့မှာ ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ဆယ်ပါးသီလများ ခံယူရာ၌မူ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ရဟန်းသာမဏေ သီတင်းသည်၊ စေတီရုပ်ပွား(ဘုရား)အထံ တော်မှာဖြစ်စေ၊ ယုတ်စွအဆုံး ၎င်းသီလ အင်္ဂါ၊ လက္ခဏာ တို့ကို သိသော ကလေးသူငယ်၊ ဥပါသကာ ယောက်ျား၊ ဥပါသိကာ၊ မိန်းမ မည်သူ့ထံမှာ မဆို ခံယူနိုင်ပါသည်။

အချိန်အခါနည်းပါး၊ အလုပ်ကိစ္စများပြား၍ အကျယ် အပြည့်အစုံ မဆိုနိုင်လျှင်ပင် ဘုရားရုပ်ပွားတော်မြတ်၏ ရှေ့တော်၌ “အဋ္ဌ သိက္ခာ ပဒါနိ သမာဒိယာမိ” ရှစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တော်မြတ်ကို ခံယူဆောက်တည်ပါ၏။ အရှင် ဘုရားဟု ရွတ်ဆိုလျှောက်ထားလျှင်ပင် ဥပုသ်သီလ ဆောက် တည်ပြီး ဖြစ်ပါတော့သည်။

မေး။ ။ အရှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့ သီလခံယူရာ၌ မကျိုး၊ မပေါက်၊ မပြောက်၊ မကျားရအောင် အထူးသတိထား၍ ဖောင့်ရှောက် ကြပါကုန်လော့ဟု သတိပေးကြပါသည်။ ထိုသီလကျိုး၊

ပေါက်၊ ပြောက်၊ ကျား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းလင်းမိန့်ကြား
တော်မူပါဘုရား။

ဦးထွန်းရွှေ
သထုံ။

ပြေ။ ။ ကျိုး၊ ပေါက်၊ ပြောက်၊ ကျားကို ပါဠိလို ခဏ္ဍ၊ ဆိဒ္ဓ၊ သဗလံ၊
ကမ္မာသံဟု ပြဆိုပါသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၄၈)တွင်
ယင်းအဓိပ္ပာယ်များကို အကျယ်ရှင်းပြထားပါသည်။ ရှစ်ပါး
သီလ ဆိုကြပါစို့။ အစ သီလ(ပါဏာတိ ပါတ)ဖြစ်စေ
အဆုံးသီလ (ဥစ္စာ သယန မဟာသယန)ဖြစ်စေ သိက္ခာပုဒ်
တစ်ပါးပါးပျက်သွားကာ တုတ်တောင်ဝှေးတွင် အဖျားပိုင်း
ကလည်းကောင်း၊ အဆုံးပိုင်းကလည်းကောင်း ကျိုးသွား
သကဲ့သို့ဖြစ်၍ ကျိုးသည်ဟု ဆိုပါသည်။/အလယ်မှ သိက္ခာ
ပုဒ်တစ်ပါးပျက်သွားက (ဥပမာ-အဒိန္နာဒါန)ဝတ်ထားသော
ပုဆိုး၌ အပေါက်တစ်ပေါက် ပေါက်သွားသကဲ့သို့ဖြစ်၍
ပေါက်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ အလယ်မှ တစ်ပါးကျော်၊
နှစ်ပါးကျော်၊ နှစ်ခု၊ သုံးခု (ဥပမာ-အဒိန္နာဒါန၊ မုသာဝါဒ၊
ဝိကာလ ဘောဇန)ပျက်သွားလျှင် နွားမ၊ ပြောက်၏ ခန္ဓာ
ကိုယ်မှ အပြောက်၊ အပြောက်များကဲ့သို့ဖြစ်၍ ပြောက်သည်
ဟု ဆိုပါသည်။ အလယ်မှပင် နှစ်ပါးစီ သုံးပါးစီ ဆက်တိုက်
(ဥပမာ-အဒိန္နာဒါန၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၊ သုရာမေရယံ၊
ဝိကာလ ဘောဇန)ပျက်လျှင် ကျား၏ခန္ဓာကိုယ်၌ အစင်း
ကြောင်း ကြီး၊ ပမာဖြစ်၍ ကျားသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဤသို့
လျှင် ကျိုး၊ ပေါက်၊ ပြောက်၊ ကျား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်
သား၍ သီလကို မကျိုး၊ မပေါက်၊ မပြောက်၊ မကျားအောင်
(ဝါ) တစ်ပါးမှ ညှိုးနွမ်းကျိုးပျက်ခြင်း မရှိအောင် စောင့်
ရှောက်ရန် သတိပြုရပါမည်။

ဇေး။ ။ အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်သူ
တစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ တပည့်တော် ဥပုသ်နေ့များ၌ ဘုရား
ရှေ့တွင် ရှစ်ပါးသီလ ခံယူပါသည်။ ဤသို့ပြု၍ ခု ဓရ
သီလိုပါသည်။ ရှစ်ပါးသီလ ခံယူပြီးလျှင် မြက်နုတ်ပါသည်။
မြက်နုတ်၍ ရှစ်ပါးသီလ ခံယူရာတွင် ခုနစ်ပါးသီလ ဘယ်လို
ခံယူရမည်လဲ သိလိုပါသည်ဘုရား။ တပည့်တော်အား
စိတ်ရှည်စွာဖြင့် ဖြေကြားပေးပါရန် ရိုသေလေးမြတ်စွာ
လျှောက်ထားအပ်ပါသည်ဘုရား။

ခင်ခင်
ကုန်းတလပေါင် ကျေးရွာ
မင်္ဂလာဒုံမြို့နယ်

ပြေ။ ။ ရဟန်းသံဃာနှင့် သီလပေးသူ မရှိက ဘုရားရှေ့တွင် မိမိ
ဘာသာ ရှစ်ပါးသီလ ခံယူ၍ရပါသည်။ မိမိခြံတွင် မြက်နုတ်
အလုပ်လုပ်၍ မပျက်ပါ။ သို့သော် ခံယူထားသောနေ့၌
အိမ်အလုပ်များကို မလုပ်ကိုင်ဘဲ ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်၊
သံဃာဂုဏ်များကို ပွားများ၍ ဆိတ်ငြိမ်ရာတွင် ပုတီးစိပ်ခြင်း၊
တရားထိုင်ခြင်းများကို ပြုလုပ်နေထိုင်သင့်ပါသည်။ ဥပုသ်
သီလ၌ ခုနစ်ပါးသီလ ဟူ၍ မရှိပါ။ အချို့ ညစာစားလို၍
ဝိကာလဘောဇနာ ထည့်မဆိုဟု ကြားဖူးပါသည်။ အလွန်
ဆိုးရွား၍ တရားတော်များကို ဖျက်ဆီးမည့်သူများ ဖြစ်ပါ
သည်။ ရှစ်ပါးသီလဥပုသ် မစောင့်နိုင်လျှင် မစောင့်ဘဲ
နေခြင်းကပင် ကောင်းပါသေးသည်။ ဘုရားဟော ဇာပေ
ကျမ်းဂန်၊ မလာသော ခုနစ်ပါးသီလ စောင့်ခြင်းမျိုးကိုကား
မလုပ်သင့်ပါကြောင်း သတိပေးလိုပါသည်။

မေး။ ။ ဥပုသ်စောင့်လိုသူများသည် ရဟန်းတစ်ပါးထံမှ ဖြစ်စေ၊ ရုပ်ပွားတော် စေတီတော်များရှေ့၌ဖြစ်စေ ခံယူဆောက်တည် နိုင်ကြောင်း သိရပါသည်။ သို့တည်းမဟုတ် မည်သူ့ထံမှ မဆောက်တည်ဘဲ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလတို့ကို စိတ်ဖြင့် စောင့်စည်းနေထိုင် ကျင့်ကြံလျှင် ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင် ဖြေကြား တော်မူပါဘုရား။

မင်းရွယ်သစ်

ကွမ်ရိုက်ရွာ၊ ချောင်းဆုံမြို့နယ်။

ဖြေ။ ။ ငါးပါး၊ ရှစ်ပါးသီလတို့ကို မိမိဘာသာ စောင့်ရှောက် ဆောက်တည်နိုင်သော်လည်း နှုတ်မြွက်ဆို၍ကား ဆောက် တည်ရပါသည်။ နှုတ်၊မမြွက်ဘဲ စိတ်ထဲက စောင့်စည်း နေထိုင်ရုံဖြင့် မရပါ။ အနည်းဆုံး “တပည့်တော်သည် ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်ပါ၏ ဘုရား။ ရှစ်ပါးသီလကို ဆောက်တည်ပါ၏ ဘုရား” စသည်ဖြင့် မြန်မာဘာသာဖြင့် နှုတ်မြွက်ပြောဆို၍ ဆောက်တည်ရပါမည်။

မေး။ ။ အရှင်ဘုရား ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည်ရာတွင် တစ်နေ့လုံး ဆောက်တည်၍ ညအိပ်ရာဝင်သည့်အခါ အလိုအလျောက် ပျက်ပြယ်သွားသည်ဟု ပြောပါသည်။ နောက်တစ်နေ့နံနက် ပြန်လည်၍ သီလ မခံယူမီအချိန်အထိ ယမန်နေ့က ဆောက် တည်ခဲ့သော သီလသည် မြဲ၊မမြဲ သိလိုပါသည်။ ရှင်းလင်း ဖြေကြားတော်မူပါ ဘုရား။

ကိုကြီး

တောင်းကြီး

ဖြေ။ ။ ယနေ့နံနက်က ခံယူဆောက်တည်ထားသော ရှစ်ပါးသီလ (ဥပုသ် သီလ)သည် ယနေ့ကုန်ဆုံးသွားသည့်တိုင်အောင် (သာသနာတော် အလို နောက်တစ်နေ့အကူး၊ အရုဏ်တက်

ချိန်အထိ) တည်ရှိပါသည်။ နောက်တစ်နေ့ ငါးပါးသီလကို ပြန်လည်ခံယူရန် မလိုပါ။ ရှစ်ပါးသီလသည် ခံယူစဉ်ကပင် တစ်နေ့တာအတွက်သာ ခံယူထားသဖြင့် ထိုနေ့ကုန်ဆုံးရုံ သာတည်၍ နောက်နေ့တွင် မူလ ရှိနေသည့် ငါးပါးသီလ သည်သာ အလိုလို ကျန်ရှိနေပါသည်။ သို့သော် ဆယ့် ငါးရက်၊ တစ်လ စသည် အဓိဋ္ဌာန်၍ ဆောက်တည်ထား လျှင် နေ့စဉ်ဆောက်တည်နေစရာ မလိုဘဲ အဓိဋ္ဌာန်အတိုင်း ဆယ့်ငါးရက်၊ တစ်လ တည်နေပါသည်။

မေး။ ။ ဥပုသ်နေ့တွင် ဥပုသ်ဆောက်တည်ပြီး နောက်နေ့တွင် ဘုရားရှေ့တွင် ဥပုသ်ထွက်ကြောင်း ခွင့်ပန်ဖို့လိုအပ်ပါ သလား။ ခွင့်မပန် ဥပုသ် မချဘဲ အစားအစာများစားလျှင် အပြစ်ဖြစ်ပါသလား။

၁။ ဇာတိစီဝင်း

၁၆၃/၂၊ ငှက်ပျောတောလမ်း၊ မြင်သာ။

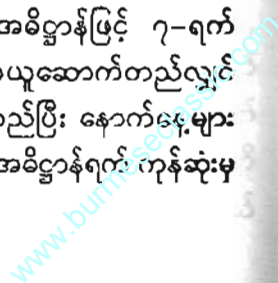
၂။ အေးမွန်နိုင်

၆၆/၁၆၅ လမ်း၊ တာမွေ။

၃။ မမြမြ

လောင်းလုံမြို့၊ တနင်္သာရီတိုင်း။

ဖြေ။ ။ ဥပုသ်သီလမှာ ရိုးရိုးခံယူ ဆောက်တည်လျှင် ဥပုသ်နေ့ ကုန်ဆုံး၍ နောက်တစ်နေ့ အရုဏ်တက်ချိန်တွင် အလို အလျောက် ခံယူချက် ပျက်ပြယ်သွားပါသည်။ ဥပုသ်ထွက် ကြောင်း ခွင့်ပန်ခြင်း၊ ငါးပါးသီလ စသည် ခံယူ၍ ဥပုသ် ချခြင်း စသည်ပြုဖွယ် မလိုပါ။ အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ၇-ရက် ဥပုသ်ဆောက်တည်မည်ဟုဆို၍ ခံယူဆောက်တည်လျှင် လည်း အစတစ်နေ့ ခံယူဆောက်တည်ပြီး နောက်နေ့များ တွင် ထပ်ပြီး ဆောက်တည်ရန်မလို။ အဓိဋ္ဌာန်ရက် ကုန်ဆုံးမှ အလိုလို ပျက်ပြယ်သွားပါသည်။

မေး။ ။ အရှင်ဘုရား၊ ငါးပါးသီလနှင့် အခြားသီလများ ဆောက်တည်ရာတွင် သီလ တစ်ပါးပါး ပျက်ခဲ့သော် ယင်းသီလ တစ်ပါးသာလျှင် ပျက်ပါသလား။ သို့မဟုတ် အားလုံး ပျက်ပါသလား။ သိလိုပါသည် အရှင်ပါဘုရား။

ဦးစောထွန်း
စီစေတီရပ်၊ ကျိုက္ခမိမြို့။

ဖြေ။ ။ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလတို့ကို ခံယူရာ၌ တစ်ပါးစီ မခံယူဘဲပေါင်း၍ “ပဉ္စသီလံ သမာဒိယာမိ” အဋ္ဌကံသီလံ သမာဒိယာမိ” ဟူ၍ တစ်ပေါင်းတည်း ခံယူဆောက်တည်လျှင် သိက္ခာပုဒ်တစ်ပါး ပျက်ပြားခဲ့သည်ရှိသော် အားလုံးပင် ပျက်ကုန်တော့သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဆောက်တည်ခြင်း မပြားဆောကြောင့်ပင်။ သို့သော် ထိုသို့ တစ်ပါးကို လွန်ကျူး၍ အကုန်လုံးပင် ပျက်သော်လည်း လွန်ကျူးရာ သိက္ခာပုဒ်တစ်ပါးသာလျှင် ကမ္မပထသို့ ရောက်၍ ကံထိုက်၏။ တခြားသိက္ခာပုဒ်များ ကံမထိုက်ဟု မှတ်သင့်သည်။ ဥပမာ ငါးပါးသီလကို တပေါင်းတည်းဆောက်တည်ပြီးသူ့အသက်ကို သတ်မိရာ၌ ငါးပါးလုံး ပျက်သော်လည်း ပါဏာတိပါတ၊ သာ ကမ္မပထ မြောက်၍ အသက်သတ်မှု အတွက် ငရဲကြီးနိုင်၏။ ကျန်လေးပါး ကမ္မပထ မမြောက် (ခုဒ္ဒက ပါဌ ၁၊ ၁၉) ထို့ကြောင့် ငါးပါးသီလဖြစ်စေ၊ ရှစ်ပါးသီလဖြစ်စေ ယခုခေတ်အသုံးအတိုင်း တစ်ပါးစီဆို၍ ခံယူဆောက်တည်ခြင်းသာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ။ အရှင်ဘုရား ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးကောင်းသမီးတစ်ဦးအနေဖြင့် ဥပုသ်နေ့တွင် ဥပုသ်သီလ မခံယူမီ ကြိုတင်၍ ပန်းပန်ခြင်း၊ မိတ်ကပ်လိမ်းခြယ်ခြင်း၊ နှုတ်ခမ်းနိ ဆိုးခြင်း စသည်

ပြုပြီးထားပြီးမှ ဥပုသ်သီလ အပြည့်အစုံကို ခံယူဆောက်တည်ပါက အပြစ်ဖြစ်နိုင် ပါသလားဘုရား။

မောင်ဆန်းတူ
ရန်ကုန်တိုင်း။

ဖြေ။ ။ မာလာဂန္ဓ ဝိလေပန ဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ် သမာဒိယာမိ ဟူသော သိက္ခာပုဒ်၌ ဋ္ဌာနသဒ္ဒါ ပါရှိရာ ထိုဋ္ဌာနသဒ္ဒါသည် အကြောင်းတရားကို ဟောသဖြင့် လှပခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပန်းပန်ခြင်း၊ နံ့သာလိမ်းခြင်း စသည်တို့ကိုသာ ရှောင်ကြဉ်ရမည့်ဖြစ်၍ သီလ မခံယူမီက ပန်းပန်ခြင်း စသည် ပြုလုပ်လာမှုကို မတားမြစ်ပါ။ သီလခံယူ ပြီးမှသာ ပန်းပန်ခြင်း စသည်ကို တားမြစ်သဖြင့် ကြိုတင်၍ အိမ်က ပြုပြင်လာမှုမှာ အပြစ်မရှိ။ သီလခံယူခါနီးတွင် ဖျက်ပစ်ရန် မလို။ ခံယူပြီးလျှင်သာ လုံးဝ မပြုလုပ်ရန် လိုပါသည်။

မေး။ ။ ဆရာတော်ဘုရား “ယခုခေတ် တရားရိပ်သာများတွင် ဥပုသ်နေ့၌ ရှစ်လုံးဘွဲ့ကဗျာများကို ဆွဲဆွဲငင်ငင် အသံအနေအထားဖြင့် ပြိုင်တူ ရွတ်ဆိုခြင်းသည် နန္ဒဂီတ သိက္ခာပုဒ်နှင့် မလွတ်ချေ” ဟု ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်တွင် ဖတ်ရဖူးပါသည်။ ယင်းကိစ္စ နန္ဒဂီတ သိက္ခာပုဒ်နှင့် လွတ်မလွတ် သိလိုပါသဖြင့် ဖြေကြား ရှင်းလင်းပေးတော်မူပါ ဘုရား။

ရှင်ရာဇ်
သာသနာ့ပုရဏ ကျောင်းတိုက်
ကမာရွတ်

ဖြေ။ ။ သာသနာတော်တွင် မြတ်စွာဘုရား တရားတော်များကို ရွတ်ဆိုရာ၌ ကောင်းစွာရွတ်ဆိုခြင်း၊ သာယာနာပျော်ဖွယ်

ရွတ်ဆိုခြင်း၊ သရဇာည၊ မရေသရ စသည်တို့ကို ရွတ်ဆိုခြင်း၌ သရဇာညဝဂ် ၃၂-ပါး ရှိပါသည်။ ရွတ်ဖတ်နည်း ၃၂-မျိုးရှိသည်ဟု ဆိုလိုပါ၏။ ဂီတဆန်သော အာယတသရ ရွတ်နည်း(အသံရှည်စွာဆွဲငင်၍ရွတ်ခြင်း)မျိုးကိုမူကား မရွတ်သင့်ပါ။ ရှစ်လုံးဘွဲ့ဟူသည်မှာ တစ်ပိုင်းလျှင် အက္ခရာရှစ်လုံးရှိသော ပါဠိဂါထာများကို အတုယူ၍ ဖွဲ့စီထားသော မြန်မာကဗျာ ဂါထာများဖြစ်၍ သရဇာည၊ မရေသရ၊ အနေဖြင့် သာယာနာပျော်ဖွယ်ဖြစ်အောင် ရွတ်ဆိုခြင်းမှာ ရဟန်းတော်များ၌ပင် ခွင့်ပြုချက်ရှိ၍ အပြစ်မရှိပါ။ အလွန် ဂီတဆန်အောင် အဆွဲအငင် အရှုအရှိုက်တို့ဖြင့် လူကြိုက်အောင် ရွတ်ဆိုမှုမျိုးကိုမူ တရားရိပ်သာများမှာ မဆိုထားဘိ။ ရိုးရိုး တရားတောင်းခြင်း၊ ပရိတ်မွန်းခြင်း စသည်များ၌ပင် ခွင့်မပြုသင့်ဟု ထင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဂီတဆန်သော အာယတသရ ဖြင့် ရွတ်ဆိုမှုမျိုးကို ပါဠိ ဂါထာများ၌ပင် မရွတ်ဆိုအပ်ကြောင်း ဓမ္မဂီတ၊ ဂီတဓမ္မ အဆုံးအဖြတ်များ၌ အကျယ်လာရှိပါသည်။

မေး။ ။ ရှစ်ပါး၊ ကိုးပါး ဥပုသ်သီလ စောင့်ထိန်းသူများသည် အိမ်ရောက်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ပတ်သက်သော ဝိပါက်တော် ၁၂-ပါးစသည့် သီချင်းများကို အာရုံပြု၍ နားထောင်လျှင် သီလကျိုးပါသလား ဘုရား။

ချီးတ
ဝဲဇု

ဖြေ။ ။ ဂီတဟူသည် ရိုးရိုးသီချင်း ဂီတပင်ဖြစ်စေ၊ တရားဓမ္မနှင့် စပ်သော ဂီတပင်ဖြစ်စေ၊ ရဟန်းသံဃာများအဖို့ (ဥပုသ်သည်လည်းအတူ) သီဆိုခြင်း၊ နားထောင်ခြင်း မပြုရပါ။ “အရိယာနံ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ရတနတ္ထယ ဂုဏူ ပသဒ္ဓိတံ

သာဓုကိဋ္ဌိတ ဂိတံဝါ” စသည်ဖြင့် ဝိနည်းအဋ္ဌကထာများ (ဝိ၊သင်၊၄၃၈)တွင် ဆိုသဖြင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောအခါ၌ ပူဇော်သီဆိုသောသီချင်းမျိုးများလည်း ဂီတပင်ဖြစ်၍ ကိုယ်တိုင်သီဆိုခြင်း၊ သွားရောက်နားထောင်ခြင်းမျိုးကို ဥပုသ်သည်များအဖို့ မပြုသင့်ပါ။

ဥပုသ်သည် တစ်ဦးအဖို့ သွားရောက် နားထောင်ခြင်း မျိုးမဟုတ်ဘဲ သံဝေဂဖြစ်ဖွယ် သီချင်းမျိုးကိုကြား၍ အာရုံပြုကာ မိမိနေရာမှာနေရင်း နားထောင်မိလျှင်ကား ဥပုသ်သီလမပျက်။ အပြစ်မရှိဟု ဆိုရပါသည်။ သွားရောက် နားထောင်ခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်ဖွင့်၍ နားထောင်ခြင်း၊ ကြားနာ နားထောင်နိုင်ရန် သူ့ကို ဖွင့်စေခြင်း၊ ဆိုစေခြင်းမျိုးကိုကား မပြုအပ်ပါ။ နစ္စဂီတ ဝါဒီတ ဝိသုက ဒဿန စသော ဂုဏ်ပုဒ် ကျိုးပျက်နိုင်ပါသည်။

မေး။ ။ အရှင်ဘုရား သီလဆောက်တည်ရာ၌ ရှစ်ပါးသီလ၊ ကိုးပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလများအဖို့ ကြည့်ရှုခြင်း၊ သီဆိုခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း၊ ကြည့်ရှု နားထောင်ခြင်းတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ပါမည်ဟု ဆိုပါသည်။ သီလ ဆောက်တည်ထားသော ဥပုသ်သည် ယခုခေတ် တီဗီ၊ ဝီဒီယိုများကြည့်ရှုပါက ဆောက်တည်ထားသော သီလကျိုးပေါက်ခြင်း ရှိမရှိ သိလိုပါသည်ဘုရား။

ချီးဆေး

မြို့မရပ်၊ အထက်မင်းလှ။

ဖြေ။ ။ ရှစ်ပါး၊ ကိုးပါး၊ ဆယ်ပါးသီလ ဆောက်တည်သူသည် ကြည့်ရှုခြင်း၊ သီဆိုခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်းတို့နှင့် ယင်းတို့အား ကြည့်ရှု နားထောင်ခြင်းတို့ကို လုံးဝ ရှောင်ကြဉ်ရသည်။ အနည်းဆုံး မျောက်ကခြင်း၊ ဥဒေါင်းကခြင်း စသည်မျိုး၌ပင် ကြည့်ရှု နားထောင်ခြင်း မပြုရသဖြင့် ရေဒီယိုမှလာသော သီချင်း

သံများ၊ တိပိ၊ ဗီဒီယိုတို့မှ ပြသသော ကခြင်း၊ သီဆိုခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်းများကို ကြည့်ရှုနားထောင်မှု မပြုရသည်မှာ ထင်ရှားသည်။ ဥပုသ်စောင့်သုံးခြင်းမှာ လောကရေးရာမှ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ကိစ္စတို့မှ အနားပေးကာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို တုပနည်းယူလျက် ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ အနှစ်သာရ သီလ တရားတို့ဖြင့် မိမိ၏စိတ်နှလုံးကို ထုံမွမ်းပြီးလျှင် ဘာဝနာ စခန်းသို့ တက်လှမ်း အားထုတ်ရန် ကြိုးစားနေခြင်းမျိုးသာဖြစ်၍ လူ့လောကဆိုင်ရာ ကာမဂုဏ် အားပေးသော အပျော်အရွှင်မျိုးတို့ကို ဖယ်ရှားနိုင်ရန်သာ အားထုတ်ရပါမည်။ ထို့ကြောင့် ဥပုသ်သီလ စောင့်သုံးသော နေ့တို့တွင် ဇနီးမောင်နှံ ခွဲခြား၍ အိပ်စက်ခြင်း၊ ညစာဟူသမျှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ အဆိုပါ ကခုန် သီဆိုမှုတို့ကို မျက်နှာလွှဲခြင်းနှင့် ခုတင်၊ မွေ့ ရာ ထည်ဝါ ခမ်းနားသော အသုံးအဆောင်တို့ကို ရှောင်ရှားခြင်းပြုလျက် ပုတီးစိပ်၊ ဂုဏ်တော်ပွားများခြင်း၊ မေတ္တာပို့ခြင်း၊ ဝိပဿနာတရားပွားများခြင်း စသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ဖြင့် တစ်နေ့တာ ကုန်ဆုံးစေသင့်ပါသည်။

မေး။ ။ ရှစ်ပါးသီလ (ဥပုသ်)ခံယူဆောက်တည်ရာ၌ ညနေ နေဝင်သည်အထိသာ ကျောင်းတွင်းနေစဉ်သာဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ခံယူဆောက်တည်လျှင် ညစာ ထမင်းစားလို့ ရသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဟုတ်ပါသလား။

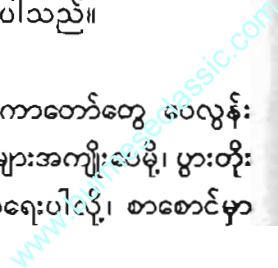
ဥပုသ်စောင့်ပြီး လက်ဖက်ရည်ကြမ်းသောက်၊ ထန်းလျက်၊ ကြံသကာ၊ ညချင်းသုပ် စားရသည်။ ဘိလပ်ရည်၊ ရှာလပတ်ရည် သောက်ရသည်ဆိုသည်မှာ ဟုတ်ပါသလား။ သိလိုပါသည်ဘုရား။

သိလိုသူများ
ရန်ကုန်မြို့။

ဖြေ။ ။ ဤပြဿနာနှင့်ပတ်သက်၍ မေးလာကြသူ အလွန်များပါသည်။ မေးပင် မမေးထိုက်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ အနှယ်ဝင် သူတော်စင်တို့သည် မိမိတို့၏ နိစ္စသီလ ငါးပါးမျှကို အားမရနိုင်သဖြင့် နေ့စဉ်မဟုတ် တစ်ပတ်မှ တစ်နေ့၊ ဥပုသ်နေ့တွင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တူတန်နိုင်သမျှ တူတန်ရန် အထူးကျင့်သုံးဆောက်တည်မှု (ရှစ်ပါ သီလမျှ) ကို ဆောက်တည်ကြခြင်းဖြစ်ရာ ဤတစ်ပတ် တစ်နေ့မျှ ဥပုသ်သီလ ကလေးကို အနည်းငယ်မျှ ကျိုးပေါက်ပြောက်ကျားမှု မဖြစ်ရေးအတွက် အထူးစောင့်ရှောက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

သီလကို အညှိုးမခံ အသက်ကိုသာ အသေခံသွားသော နေ့ တစ်ဝက်ဥပုသ်ရှင် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ လုပ်သားလယ်သမားကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ လက်၌စားလက်နက်ရှိလျက် မိမိအား ရစ်ပတ်ပေါက်သတ်မည့် မြေကို မခုတ်ဘဲ ဓားကို အဝေးသို့လွှင့်ပစ်သော လယ်သမားကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဥပုသ်သီလကို အညှိုးအပျက်မခံ အသက်သာ အသေခံမည် ဟူသော စိတ်ထားရှိဖို့ လိုအပ်ပါသည်။ ဥပုသ်သီလခံယူပြီး “သီလ မပျက်ပါဘူး” ဆိုကာ လက်ဖက်ရည်၊ ထန်းလျက်၊ ကြံသကာ စသည် စားသောက်မှုကို မပြုဘဲ ဥပုသ်နေ့ မွန်းလွဲချိန်မှ နောက်နေ့ အရက်တက်အထိ မိမိပါးစပ်တွင်း၌ သောက်ရေမှတစ်ပါး မည်သည့် အရည်အဖတ်မှ မဝင်စားဘဲ စောင့်ရှောက်နိုင်မှသာ တကယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာအစစ် ဖြစ်နိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း မှတ်သားထားစေလိုပါသည်။

မေး။ ။ ဆရာတော် ဖြေစေညွှန်းပါလို့၊ ဒကာတော်တွေ ပေလွန်းသည်မို့၊ ရွှေပေခွန်း မြက်စေလို၊ အများအကျိုးပေမို့၊ ပွားတိုးစေတနာဖြင့်၊ အဖြေလွှာ၊ ဖြေကာရေးပါလို့၊ စာစောင်မှာ

ဝေတနာလှိုင်(ရေဖက်)

ပါအောင် ပေးကာပ၊ “မေး” နှင့် “ဖြေ” ကို။ ညီမျှမှန်စွာ ဆရာတပည့်တွေတို့၊ သီလခံရာ မက္ခာ မရှိပါဘဲ။ ပါဠိလို ရှေ့ကဆို၊ နောက်က ထိုသို့ လိုက်စေခြင်း။ ပါဠိ ဉာဏ်ရှင်၊ စာရှိပန်ဆင်လျက်၊ အမှန်ပင် ကုသိုလ်ပွားပေ လိမ့်၊ အများ ပါဠိဝေးတို့မှာ၊ ကြက်တူရွေး စာပေ သင်သို့၊ နက်မမြင်၊ ကျိုးမှာနည်းကာပ၊ ချည်းနှီးဖြစ်မည်လားရယ် လို့၊ ကြံများတွေဝေမိတာမို့၊ အဖြေလွှာ ဖွေရှာမိသူသို့၊ ထေရ် ဆရာပြည်ရွာသိအောင် ညှိ၍ဖြေရှင်း။

ဦးမြင့်ဆွေ၊ ညောင်ဦး။

ဖြေ။ ။ ထုတ်ပြစရာ သုံးရန် မများစေဖို့၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ထုံးစံများ ကိုလ၊ ချုံးပြန်ကြားပါရ၊ အဖြေလွှာ။ သေချာပြရလျှင် စေတနာ၊ ဓမ္မပေမို့၊ သရဏ၊ သီလာဌ်၊ ဤအခါ ခံယူမပရယ် လို့၊ ညီအညာ သံတူ ဟကာပ၊ အကြံယူ ကံဟူသမျှကိုလ၊ လုံးဝရှောင်ကြဉ်မည်ဟု၊ သံကြည်ကြည် ဆရာဆိုလို့၊ ပါဠိလို နှုတ်ဆိုညွှန်း၊ ခွန်းဟသေချာ။ သမာဒိယာမိ ပါဠိကို ဆိုကြ ပါသော်လဲ၊ စိတ်က ပဉ္စသီကိုလ၊ မိမိခံယူတယ်လို့၊ အသိဝယ် ငြိတွယ်ထွန်းတာမို့၊ ပတ်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံစွာ၊ တည်ပါ၏ သီလများ။ ။ သီလဟူသည် ကြည်မြဲ ဖြူစင်တည်၍၊ စိတ်တည်ကြည် ခံယူရေးပေမို့၊ နက်ပေးမိဖွယ် မသိပေမယ့်၊ သမာဒိယာမိသာ ပဓာနပေမို့၊ ဒကာတော် အာဘော်မျှအောင်၊ သဘောကျ မများစေဖို့၊ ဟောပြတရား။ ။

မေး။ ။ အရှင်ဘုရား ရှစ်ပါးသီလ ခံယူထားသော ဥပုသ်သည်သည် ဒေါသကြီးလျှင် အပြစ်ရှိပါသလား။ ခံယူထားသောသီလ ပျက်ပါသလား။ သီလို့ပါသဖြင့် ဖြေကြားပေးတော်မူပါ ဘုရား။

မမိုးမိုး၊ မန္တလေးမြို့

ဥပုသ်သည်နှင့်သီဟိုဠ်

ဖြေ။ ။ သီလသည် မည်သည်သီလ မဆို ကာယကံမူ ဝဇီကံမူ တို့ကိုသာ ထိန်းသိမ်းရသည်။ မနောကံမူမှာ သီလ၏ အရာမဟုတ်။ ကိုယ်ဖြင့် ပြစ်မှားကျူးလွန်မှုနှင့် နှုတ်ဖြင့် ပြစ်မှား ကျူးလွန်မှုတို့ကို ပြုမှသာ သီလပျက်ပါသည်။ စိတ်ထဲက ဒေါသဖြစ်နေရုံမျှဖြင့်ကား သီလ မပျက်ပါ။ ဒေါသအလျောက် ရုန်းရင်းစွာ ပြောဆိုခြင်း၊ ပြုမှုခြင်း ဖြစ် လာလျှင်သာ ပျက်နိုင်သည်။ သို့သော် သီလကို စင်ကြယ် အောင် စောင့်ထိန်းနေသူအဖို့ ဒေါသကြီးခြင်း၊ ဒေါသ ထွက်ခြင်းတို့ နည်းပါးသွားနိုင်သဖြင့် မိမိစောင့်ထိန်းထား သည့် သီလကိုသာ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားရအောင် ကြိုးစားကြဖို့ လိုပါသည်။

မေး။ ။ အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် ဥပုသ်နေ့တိုင်း ဥပုသ်စောင့်၊ ရှစ်ပါးသီလခံယူပါသည်။ ထိုအခါ ဝိကာလ ဘောဇနကို မဆိုဘဲ လွှတ်၍ ကျောင်းတွင် သီလဆောက်တည်ပါသည်။ တစ်နေ့ကုန်နေ၍ ညနေအိမ်ပြန်လာပြီး ရေမိုးချိုး ထမင်း စားပါသည်။ သို့သော် စိတ်၊ မရှင်းလင်းပါ၍ ရှင်းလင်း အောင် ဖြေကြားပေးတော်မူပါဘုရား။

ဦးဝင်းဆွေ(ကုန်သည်) အောင်ဇေယျကွက်သစ်၊ မြင်းခြံမြို့။

ဖြေ။ ။ “အဋ္ဌင်္ဂံ သမ္ပန္နာဂတံ ဥပေါသထသီလံ” ဟူသောစာတွင် ဆိုထား ပါသည်။ အင်္ဂါရှစ်ပါးသော သီလဟု ခေါ်ဆိုသဖြင့် အင်္ဂါရှစ်ပါး မပြည့်လျှင် ဥပုသ်သီလ မမည်နိုင်။ ဥပုသ်သည် မခေါ်နိုင်။ ဝိကာလ ဘောဇန သိက္ခာပုဒ်သည် အရေးကြီး သော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်၍ ဂဝေသီ ဥပါသကာ စသည့် သူတော် ကောင်းတို့သည် ရှစ်ပါးသီလ ဥပုသ် မစောင့်နိုင်သေးမီ မှာပင် ငါးပါးသီလတွင် ဝိကာလဘောဇနာထည့်၍ ခြောက်

ပါးသီလ စောင့်ကြပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံရခိုက် အလွန်မွန်မြတ်လှသော သရဏဝံ အရင်းခံ အဋ္ဌင်္ဂံ ဥပေါသထ သီလတော်ကြီးကို လက်ရောက် ရနိုင်ပါလျက် ညစာထမင်း တစ်နပ်မျှ မစွန့်ပယ်နိုင်၍ ရှစ်ပါးသီလ အပြည့် မခံယူနိုင်သည်မှာ အလွန် ဝမ်းနည်းစရာ ကောင်းလှပါသည်။ ဝိကာလ ဘောဇနာ ညစာစားမှုသည် သီလအားလုံးတွင် ပဓာန အကျဆုံး ဗြဟ္မစရိယ အကျင့်မြတ် ကြီး၏ အနီးကပ်တံတိုင်းကြီးဖြစ်၍ ယင်း ဝိကာလဘောဇနာ ပျက်လျှင် ဗြဟ္မစရိယ အကျင့်ကြီးလည်း ယိမ်းယိုင်သွားနိုင် ပေသည်။ ဤတစ်ရက်မှာတော့ ထမင်းမစားရ၍ အူအသည်း များ ကြွေပြုတ်၍ပင် သွားပါစေ။ ဤသီလကိုတော့ ငါ မဖျက်တော့ဟူသော အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုကို လိုမိ၍ ခံနိုင်လေလေ ကုသိုလ်တိုး၍ အကျိုးရှိလေလေဟု အမှတ်ထား၍ ကြိုးစားအားထုတ်ရန် သင့်ပါကြောင်း ဖြေ ကြားလိုပါသည်။

မေး။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဥပုသ်သီလ စောင့်ထိန်းရာတွင် နေ့လွဲ ညစာ စားမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် အနှစ်သာရ သဘောထားကို ရှင်းလင်းပေးတော်မူပါဘုရား။

မောင်ဘအေး ရွာထောင်ရွာ၊ မုံရွာမြို့။

ဖြေ။ ။ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နိစ္စသီလဖြစ်သော ငါးပါးသီလကိုသာ စောင့်ထိန်းရာမှ အရိယာ သူတော်ကောင်းများကဲ့သို့ သီလ များစွာကို စောင့်ထိန်းလိုသောအခါ အနာဂါမ် အရိယာများ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဘုရား ရဟန္တာများအား အတုယူ၍ ဗြဟ္မစရိယ သီလတော်မြတ်ကို ခံယူဆောက်တည်ကြရာ “ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ”

နေရာ၌ “အဗြဟ္မ စရိယာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိ ယာမိ” ကို အစားထိုး ဆောက်တည်ကြရပါသည်။ ယင်း ဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ်တော်ကြီးမှာ အလွန် သိမ်မွေ့လှပါ သည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်တော်ကြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၏ အကြီး ဆုံးအန္တရာယ်မှာ ညစာ စားခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ညစာ စားခြင်းသည် ကာမမှုကို အားပေးသော အားဆေးကြီးပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ် ခိုင်မြဲရေး အတွက် ညစာ စားမှုကို ပထမဆုံးရှောင်ကြဉ်ရပါသည်။ ထို့အတူ ဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ်ကို ပျက်ပြားစေရေး အား ပေးသော ကခြင်း၊ သီဆိုခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း၊ ယင်းတို့ကို ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း၊ ပန်းပန်ခြင်း၊ နဲ့သာလိမ်းခြင်း၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းနှင့် ညက်ညောသော အခင်းအရံတို့နှင့် အိပ်စက်ခြင်းတို့ကိုပါ ရှောင်ကြဉ်ရပါသည်။

မေး။ ။ ဝိကာလဘောဇနာ စသော သိက္ခာသုံးခု ကျိုးပျက်သော ဥပုသ်သည်၏ အပြစ်တို့ကို သိလိုပါသည်ဘုရား။

ဦးချစ်မောင်

ယင်းမာပင်၊ သာစည်မြို့။

ဖြေ။ ။ သီလသည် ဝါရိတ္တသီလ၊ စာရိတ္တသီလဟု နှစ်မျိုးရှိသည်။ ငါးပါးသီလသည် ဝါရိတ္တသီလ၊ မစောင့်မနေရ အမြဲနိစ္စ စောင့်ရှောက်ရသော သီလမျိုးဖြစ်သည်။ ပျက်လျှင် အပါယ် ငရဲကျရောက်နိုင်သည်။ အဗြဟ္မ စရိယ၊ ဝိကာလဘောဇနာ၊ နစ္စဂီတနှင့် ဥစ္စာသယန မဟာသယန သိက္ခာပုဒ်တို့သည် စာရိတ္တသီလ၊ စောင့်နိုင်လျှင် ကုသိုလ်အထူးရသည်။ ပျက် လျှင် အပါယ်ကျခြင်းစသော အပြစ်ကား မရှိပေ။ သို့သော် အပါယ်ငရဲ၌ ကျရောက်ခြင်း ဖြစ်ပွားရခြင်းဟူသော ပဋိသန္ဓေ ကျိုး မရှိဟုဆိုသော်လည်း ဥပေါသထ သီလအပြစ်ဖြင့်

ခံယူဆောက်တည်ထားသဖြင့် ပဝတ္တိကျိုး အနေဖြင့်ကား မကောင်းကျိုးများ ဖြစ်နိုင်သေးသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဥပုသ်သည် ညစာစားခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိဟု မှတ်ယူကာ သိက္ခာပုဒ်များကို ပျက်စီးစေရန် မသင့်။ “ဥပေါသထ၊ မြတ်သီလကို၊ ဗာစရက်တစ်နေ၊ ကျင့်သုံးလေ့က၊ မရွေ့အာသဝေါ၊ ကြွေကျလျော့သည်၊ သမ္မောဓိဉာဉ်၊ ရောက်အောင်ယှဉ်” ကြောင်း ဘုရားဟောရှိပါသည်။ ဥပုသ်သီလမှသည် နိဗ္ဗာန်သို့ အမြန်ကူးရောက်နိုင်ကြောင်း သတိရှိကာ ကောင်းစွာဆောက်တည် စောင့်ရှောက်ကြပါရန် ဖြေကြားလိုက်ပါသည်။

မေး။ ။ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလတို့ကို ခံယူရာ၌ တစ်ပါးစီ မယူဘဲ ပေါင်း၍ “ပဉ္စသီလံ သမာဒိယာမိ၊ အဋ္ဌင်္ဂသီလံ သမာဒိယာမိ” ဟူ၍ တစ်ပေါင်းတည်း ခံယူဆောက်တည်၏။ ထိုကဲ့သို့ ဆောက်တည်လျှင် သိက္ခာပုဒ်တစ်ပါး ပျက်ခဲ့သည် ရှိသော် အားလုံးပင် ပျက်ကုန်တော့သည်ဟု မြတ်မင်္ဂလာ အတွဲ-၁၁၊ အမှတ်-၄ စာစောင်တွင် “သီလတစ်ပါး ပျက်ခဲ့သော် ပြဿနာ” အဖြေ၌ ဖြေကြားထားပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် တစ်ပေါင်းတည်း ဆောက်တည်ထား၍ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ တစ်ပါးစီ ခံယူဆောက်တည်ခြင်းသာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်သည်ဟုလည်း ဆိုထားပါသည်။ သို့ပါ၍ တစ်ပါးစီ ခံယူနည်းကို သိလိုပါသည်။ ဖြေကြားပေးပါရန် လျှောက်ထားအပ်ပါသည်ဘုရား။

ဦးပေဟန်

ရန်ကင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖြေ။ ။ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလတို့ကို တစ်ပေါင်းတည်း မခံယူဘဲ တစ်ပါးစီ ခံယူနည်းမှာ ယခုလက်ရှိ ဆရာတော် သံဃာတော်

များ သီလပေးသည့်အတိုင်း လိုက်ဆိုရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသီးခြား ဖော်ပြနေဖွယ် မရှိပါ။

မေး။ ။ ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်ရာတွင် ကိုယ်မဆောက်တည်နိုင်ဘဲ လိုက်ဆိုသောအခါ ငရဲကြီးပါသလား။ တစ်ထိုင် ဥပုသ်ရှိသည် ဆိုသည်မှာ တကယ်ပါလား။ ကျမ်းကိုးများနှင့် ဖော်ပြ ဖြေကြား ပေးစေလိုပါသည် ဘုရား။

မာမာ

၄၊ စံရိပ်ငြိမ်း၊ ကမာရွတ်။

ဖြေ။ ။ ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်ရာ၌ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ ဟူ၍ ရှိပါသည်။ ရှစ်ပါးသီလတွင် မေတ္တာထည့်၍ ကိုးပါးသီလ ဟူ၍လည်း ရှိပါသည်။ နှစ်သက်ရာကို ဆောက်တည်နိုင်ပါ၏။ ဥပုသ်သီလ၌ အနည်းဆုံး ရှစ်ပါးသီလဖြစ်ရာ ၎င်းရှစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် အချို့ကို မဆောက်တည်နိုင်၍ ခုနစ်ပါးသာ ဆောက်တည်မည်၊ ခြောက်ပါးသာ ဆောက်တည်မည်ဟု ခြွင်းချန်၍မဖြစ်ပါ။ ရှစ်ပါးသီလတွင် ပဓာနဖြစ်သော “အဗြဟ္မ စရိယာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ” ဟူသော ဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ်တော်ကြီး ခိုင်မာတည်တံ့ရန်အတွက် ညစာစားမှု ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်၊ နစ္စဂီတ စသော ကိဋ္ဌန မဏ္ဍန စေတနာ မြူးထူးသာယာ တန်ဆာဆင်ခြင်း ဟူသော ရာဂ ပြဋ္ဌာန်းမှု ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဥစ္စာသယန မဟာသယန စသော ရာဂအားပေး ထွေးနေ့ညှန့် အထူးထူး ကောင်းမွန်သော အိပ်ရာနေရာတို့၌ အိပ်စက်မှုတို့ကို ရှောင်ရှားခြင်းတို့ကို ရှောင်ရှားခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းတို့မှ တစ်ပါးပါးတို့ ချန်ထား၍ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းမျိုးဟူ၍ မရှိပါ။ ကိုယ်မဆောက်တည်နိုင်၍ လိုက်မဆိုဘဲ နေရမည်ဟူ၍လည်း မဖြစ်သင့်

ပါချေ။ ဥပုသ်သီလသည် မစောင့်ဘဲနေ၍ အပြစ်မရှိသော်လည်း စောင့်ပြီးမှ ပျက်လျှင်ကား အပြစ်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အားလုံး မကျင့်သုံးနိုင်လျှင် မစောင့်ဘဲနေခြင်းကသာ ကောင်းပါသည်။

တစ်ထိုင်ဥပုသ်ဟူသော ဝေါဟာရအနေဖြင့် စာပေတွင် မလာ မရှိသော်လည်း “ကာလ ပရိယန္တိဥပုသ်” ဟူ၍ကား ထင်ထင်ရှားရှား လာရှိပါသည်။ ကာလ ပရိယန္တိဥပုသ်ဟူသည်မှာ ဆိုခဲ့သော ရှစ်ပါးသီလကိုပင် ခံယူခါနီးတွင် “ငါသည် ဤဥပုသ်သီလကို ဤကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိစဉ် ဆောက်တည်ပါမည်။ နံနက် ၉ နာရီမှ ၁၂ နာရီ အတွင်း ဌိသာ ဆောက်တည်ပါမည်။ ဤနေ့ နေဝင်ချိန်အထိ ဆောက်တည်ပါမည်” စသည်ဖြင့် ဆောက်တည်နိုင်မည့် အခါကာလကို သတ်မှတ်၍ ခံယူနိုင်ပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် မဆောက်တည်နိုင်၍ လိုက်မဆိုခြင်း စသည် မလိုအပ်တော့ဘဲ မိမိတတ်နိုင်သည့်အခါကာလကိုသာ ကြိုတင်သတ်မှတ်အဓိဋ္ဌာန် ပြုထားရန် လိုအပ်ပေတော့သည်။ ကျမ်းကိုးလိုပါက ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ပထမစာအုပ် ၁၁-၁၂ ဌ်ဖြစ်စေ၊ မဟာဗုဒ္ဓဝင် ပထမတွဲ-အနုဒိပနီ(ဏ)၌ ဖြစ်စေ ယူနိုင်ပါသည်။

မေး။ ။ အရှင်ဘုရား။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များက “ငါတို့ဟာ ပါဏာတိပါတ စတဲ့ ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု ဒုစရိုက်တွေကို မကျူးလွန်တဲ့အတွက်ကြောင့် အလိုလိုနေရင်း ကုသိုလ်ရနေတာပါပဲ။ ကျောင်းသွားပြီး ဥပုသ်စောင့်နေစရာ မလိုပါဘူး” ဟု ပြောဆိုနေကြပါသည်။ မှန်ပါသလားဘုရား။

မောင်ဘုန်းဆေ
သမ္မုရိုး၊ ဝက်လက်။

ဖြေ။ ။ လောကတွင် ဝါရိတ္တသီလ၊ စာရိတ္တသီလဟု နှစ်မျိုးရှိရာ ပါဏာတိပါတ စသော ငါးပါးသီလသည် ဝါရိတ္တသီလနှင့် ဖြစ်ပါသည်။ မကျင့်မနေရ ကျင့်ရသော သီလမျိုးဖြစ်၍ မကျင့်လျှင် အပြစ်ရှိ၍ ကျင့်လျှင် လွန်စွာ အကျိုးရှိသော သီလဖြစ်ပါသည်။ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းမှာ စာရိတ္တသီလမျိုး ဖြစ်၍ မကျင့်လျှင် အပြစ်မရှိ။ ကျင့်လျှင်ကား အထူးအကျိုးရှိ၍ ကုသိုလ်ရသော သီလဖြစ်သည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှိ၍ ရုပ်အဆင်း လှပသော အမျိုးသမီးသည် လုံချည်အင်္ကျီ စသော အဝတ်တန်ဆာ ဝတ်ဆင်၍ လှပနေပါသည်။ ထိုတွင် လက်ဝတ်တန်ဆာဖြစ်သော ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ မဆင်ဘဲ နေ၍လည်း အရုပ်ဆိုး မသွားပါ။ သို့သော် လုံချည် အင်္ကျီများဖြင့်သာ အားမရဘဲ လက်ဝတ်၊ ရတနာ ရွှေငွေများ ထပ်မံဆင်ယင်လိုက်လျှင် ပိုမို၍ လှပဂုဏ်တက်လာရပါသည်။ ထိုအတူ ငါးပါးသီလဟူသော ဝါရိတ္တ သီလမျှဖြင့် ဥပုသ်သီလဟူသော စာရိတ္တသီလ ထပ်ဆင့်ဆောက်တည်လိုက်က ကုသိုလ်အထူး ပိုမို၍ အကုသိုလ်များ ကြားဝင်ခွင့်နည်းပါးသွားရပါသည်။ ၂၂-သွယ်သော ပါတိမောက် သိက္ခာပုဒ်များကို စောင့်ရှောက်လုံခြုံနေသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးများသည် ပါတိမောက် သိက္ခာပုဒ်မျှနှင့် အားမရ၍ ဓတင် အကျင့်များကို ထပ်ဆင့် ကျင့်သုံးတော်မူကြသကဲ့သို့ လူတို့သည်လည်း ငါးပါးသီလတည်း ဟူသော ဝတ်စားတန်ဆာ များနှင့်သာ အားမရသင့်ဘဲ ဥပုသ်သီလတည်း ဟူသော အဆင်တန်ဆာ စိန်ရွှေ ရတနာတို့ကိုပါ ဆင်မြန်းနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

မေး။ ။ ကျမ်းဂန်များ၌ လူတို့ခံယူဆောက်တည်အပ်သော သီလသည် ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလသာ

ရှိသည်ဟုသိရပါသည် အရှင်ဘုရား။ ယခု ကိုးပါးသီလဟု ထင်ရှားလျက် ရှိပါသည်။ နဝင်္ဂံပေါသထ သုတ်တော်၌ ကိုးခုမြောက် “မေတ္တာသဟ ဂတေန စေတသာ” စသော အဆုံးအင်္ဂါကို ဆောက်တည်ရမည် မဟုတ်။ ပွားများရမည် ဟုသာ ဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် တပည့်တော်ကို မှတ်သား နိုင်အောင် ရှင်းလင်း ဖြေကြားတော်မူပါဘုရား။

ပေမောင်တင်

အောင်သိဒ္ဓိ၊ သမိုင်း။

ဖြေ။ ။ ဤနဝင်္ဂံ ဥပုသ်သည် “ရဟန်းတို့ အင်္ဂါကိုးပါးနှင့် ပြည့်စုံ သည်ဖြစ်၍ ကျင့်သုံးအပ်သော ဥပုသ်သည် ကြီးမြတ်သော အကျိုးရှိ၏” စသည်ဖြင့် အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ် နဝက နိပါတ်၌ လာ၏။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း “ဝေနေယျတို့ အလိုဆန္ဒ၏ အစွမ်းဖြင့် မေတ္တာဘာဝနာကို ထည့်၍ အင်္ဂါကိုးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏” ဟူ၍လာသည်။ ထို မေတ္တာဘာဝနာကို အသီးအခြား ဆောက်တည်ခြင်းမရှိ။ ထိုမေတ္တာဘာဝနာကို တစ်ခုသော အစိတ်အင်္ဂါပြု၍ ဝေနေယျ တို့ အလိုဆန္ဒ၏ အစွမ်းဖြင့် နဝင်္ဂံဥပုသ်ဟူ၍ ဟောတော်မူ သကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ စသည်တို့တွင်လည်း တစ်ပါးပါးကို အစိတ်အင်္ဂါပြု၍ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဖြင့် မှတ်သားအပ်သော နဝင်္ဂံဥပုသ် စသည်ကိုလည်း ဆိုသင့်၏။ ထိုကိုပင် ရည်ရွယ်၍ အဋ္ဌကထာ၌ “ဝေနေယျတို့ အလိုဆန္ဒ၏ အစွမ်းဖြင့် မေတ္တာ ဘာဝနာကို ထည့်၍” ဟု မိန့်ဆို၏။ မေတ္တာသည် အဗျာပါဒ မနောကံဖြစ်သည့် ဝိရတိ မဟုတ်သော(စေတသိက) သီလ တည်း။ ထို့ကြောင့် ဆောက်တည်ခြင်းကို မပြုမူ၍လည်း မေတ္တာဘာဝနာဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဥပုသ်ကို နဝင်္ဂံ ဥပုသ်ဟူ၍ ဆိုသင့်သည်သာဟု မှတ်အပ်၏။ အကယ်၍ ရိုသေလေးစားခြင်းငှာ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဘုရား၏

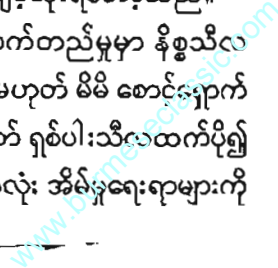
အထံ၌ နှုတ်ဖြင့် ဝန်ခံ လိုသည်ဖြစ်အံ့။ သဗ္ဗ သက္ကောသု ယထာဗလံ မေတ္တာ သဟ ဂတေန စေတသာ ဖရိတွာ ဝိဟရာမိ=အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌ အစွမ်းသတ္တိအား လျော်စွာ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် ဖြန့်၍နေပါ အံ့ဟုဆိုလျှင် အပြစ်တစ်စုံတစ်ရာမရှိ။ စင်စစ်သော်ကား ချီးမွမ်းသင့်သည်သာတည်း။

မေး။ ။ လူဝတ်ကြောင်များ ဆယ်ပါးသီလ ဆောက်တည်လျှင် မည်ကဲ့သို့ ကျင့်ကြံနေထိုင်ရမည်ကို ဖြေကြားပေးတော်မူပါ ဘုရား။

ဟင်္သာတ-ဦးအောင်စေ ဟင်္သာတမြို့။

ဖြေ။ ။ ဆယ်ပါးသီလသည် ခံယူဆောက်တည်ခြင်း၊ မခံယူဘဲ ဆောက် တည်ခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပါသည်။ လူဝတ်ကြောင် (လူဝတ်လူစား)ဖြင့် ရဟန်းသံဃာ စသည်များထံ၌ ခံယူ ဆောက်တည်လျှင်လည်း ဆောက်တည်နိုင်ပါသည်။ သို့ မဟုတ် ရသေ့ စသည်တို့ကဲ့သို့ ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ် ကို ဝတ်၍လည်း ဆောက်တည်နိုင်ပါသည်။ ဖန်ရည်ဆိုး သော အဝတ်ကို ဝတ်လျှင် ဆယ်ပါးသီလ အထူးခံယူဖွယ် ပင်မလို။ အလိုလို ခံယူပြီးဖြစ်၍ မဆောက်တည် မစောင့် ရှောက်ဘဲ မနေရတော့ပေ။ ရသေ့၊ ယောဂီ၊ သီလရှင် စသော ဖန်ရည်ဆိုးဝတ် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းပင် ဆယ်ပါးသီလကို နိစ္စသီလအဖြစ် ဆောက်တည် ကျင့်သုံးရတော့သည်။

လူဝတ်ကြောင်ဖြင့် ခံယူဆောက်တည်မှုမှာ နိစ္စသီလ မဟုတ်။ ခံယူသော တစ်နေ့တာ၊ သို့မဟုတ် မိမိ စောင့်ရှောက် နိုင်သမျှ စောင့်ရှောက်နိုင်၏။ သို့သော် ရှစ်ပါးသီလထက်ပို၍ ဆောက်တည်ထားသမျှ ကာလပတ်လုံး အိမ်နဲ့ရေးရာများကို

စေတနာလှိုင်း(ရေကြိုး)

စွန့်လွှတ်ထားနိုင်ရမည်။ ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ် ဝတ်ထားသူ ကဲ့သို့ ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ “လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ဤဆယ်ပါးသီလသည် နိစ္စ၊ အနိစ္စ နှစ်မျိုး ရ၏။ အိမ်မှု ရေးရာကို စွန့်လွှတ်၍ အဝတ်ကြောင့် ဟူသော ပကတိ လူတို့အဝတ်ကိုပယ်၍ အရဟတ္တဓမ္မ အဝင်အပါ ညောင် ခေါက် စသည် ဆိုးအပ်သော ယောဂီအဝတ်ကို ဝတ်သူ လူသူတော်ကောင်းတို့အား ထိုဆယ်ပါးသီလသည် နိစ္စသီလ မျိုး ဖြစ်၏။ ယောဂီဝတ်ကို ဝတ်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုသူအား ဆယ်ပါးသီလသည် တည်လေတော့၏။ ယောဂီ ဝတ်ကို ဝတ်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ နေ့လွဲညစာ စားခြင်း၊ ရွှေငွေ ကိုင်ခြင်း စသည် တို့ကို မပြုလုပ်ရတော့ပြီ။ လွန်ကျူးမိလျှင် အပြစ်ရှိ၏” ဟု သီလဝိနိစ္စယဉ် ဆိုတော်မူထားပေသည်။

အထူးမှာ လူဝတ်ကြောင့်တို့သည် ဆယ်ပါးသီလကို ဆောက်တည်ထားက မိမိပိုင်ခွာဖြစ်သော အိမ်မှာရှိသည့် ရွှေငွေ၊ ဘဏ္ဍာများ၌ အာလယ ဖြတ်ထားသင့်သည်။ ယင်းတို့ကိစ္စကို မဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ယင်းတို့၌ သာယာမှုကို ဖယ်ရှားခြင်းနှင့် လူမှုကိစ္စများကို လုံးဝ ရှောင်ရှားနိုင်ရန် အရေးကြီးပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆယ်ပါးသီလရှင်သည် ဝတ်ကြောင့်ကိုစွန့်၍ ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်နှင့်သာ သင့်လျော် သည်ဟု ရှေးဆရာတို့ ဆိုပေသည်။ ဖြစ်နိုင်လျှင် ၎င်းသီလ ခံယူထားက အိမ်ကို မပြန်ဘဲ ကျောင်းကန်တို့တွင်သာ နေထိုင်အိပ်စက်သင့်ပါသည်။

ဘုဒ္ဓတိလောကသာရ(ရေထွန်း)၏ ဘာသာရေးပြဿနာများ စာအုပ်မှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။

စာလုံးဆင့် (ပါဠိဆင့်) ဖတ်နည်း

- ၁။ စာလုံးဆင့်မှာ၊ အထက်သာ၊ သတ်ပါ မြီဧကန်။
 - ၂။ သဝေလည်းထိုး၊ တသတ်မျိုး၊ ဖတ်ရိုး စသတ်သံ။
 - ၃။ သဝေလည်းထိုး၊ နသတ်မျိုး၊ ဖတ်ရိုး ငသတ်သံ။
 - ၄။ သဝေရေးချ၊ သတ်မြင်က၊ မှတ်ကြ ဝဆွဲသံ။
 - ၅။ ဟထိုးဝဆွဲ၊ ရရစ် ယပင်း၊ တွေ့တုံလျှင်းက၊ နှစ်ဝတာဝန်၊ ကျေပွန်စေရန်၊ အသံအသတ် ယူမြီမှတ်။
 - ၁။ အဓိပ္ပာယ်မှာ အက္ခရာ နှစ်လုံးဆင့်တွေ့လျှင် အပေါ်တွင်ရှိသော အထက် အက္ခရာကို အသတ်တင်၍ဖတ်၊ အသံသေပြီ၊ ရှေ့ အက္ခရာနှင့်တွဲ။
- ဥပမာ -
- သမန္တော - သမန်တာ
 - စက္ကဝါဠေသု - စက်ကဝါဠေသု
 - သဒ္ဓမ္မံ - သဒ်ဓမ်မံ
- ၂။ အဓိပ္ပာယ်မှာ သဝေထိုးနှင့်တွဲသော တသတ်ကို စသတ် အသံ ထွက်၍ဖတ်။
- ဥပမာ -
- မေတ္တာ - မေတ်တာ (မစ်တာဟုဖတ်)
 - ခေတ္တရာ - ခေတ်တရာ (ခစ်တရာဟုဖတ်)
 - သေတ္တာ - သေတ်တာ (သစ်တာဟုဖတ်)

၁၄၄

စေတနာလိုင်(ရေစကြို)

မှတ်ချက်။ ။ သဝေထိုးကို ပါဠိ၌ ဧသရဟုခေါ်သည်။

၃။ အဓိပ္ပာယ်မှာ သဝေထိုးနှင့်တွဲသော နသတ်ကို င သတ်အသံ ထွက်၍ ဖတ်။

ဥပမာ -

- ပူရေန္တံ - ပူရေန်တံ (ပူရင်တံ ဟုဖတ်)
- သမေန္တံ - သမေန်တု (သမင်တု ဟုဖတ်)
- ဒဿန္တံ - ဒသ်သေန်တံ (ဒတ်သင်တံ ဟုဖတ်)

၃။ သဝေထိုးရေးချကို ဝဆွဲ အသံထွက်၍ ဖတ်ရမည်။

ဥပမာ -

- သောတ္တာနံ - သောတ်တာနံ (သွတ်တာနံ ဟုဖတ်)
- ကောဏ္ဍည - ကောဏ်ဉည (ကွဏ်ဉည ဟုဖတ်)
- ဟောန္တံ - ဟောန်တု (ဟွန်တု ဟုဖတ်)

မှတ်ချက်။ ။ သဝေထိုးရေးချကို ပါဠိ၌ သြသရဟုခေါ်သည်။

၅။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဟထိုး ဝဆွဲ ရရစ် ယပင့် အက္ခရာစာလုံးများနှင့် တွဲသော အက္ခရာသည် အသတ်တာဝန်ကိုလည်း ယူရသည်။ မိမိ၏ မူလအသံလည်း ထွက်ရသည်။

ဥပမာ -

- အမှ - အမ်မှ။ ကဏှ = ကဏ်ဏှ
- တုမှ - တုမ်မှ။ သဏှ = သဏ်ဏှ
- ပုဗ္ဗန - ပုဗ်ဗန်န။

ဤပြယုဂ်တို့၌ ဟထိုးနှင့်တွဲသော မ၊ ဇ၊ န အက္ခရာတို့သည် အသံ အသတ် တာဝန်နှစ်ရပ်ကို ယူရသည်။

- သကျ - သက်ကျ
- ဝါကျ - ဝက်ကျ
- နိဿ - နိသ်ဿ - တို့၌ ယပင့်နှင့်တွဲသော ကနှင့် သ တို့သည် အသတ်နှင့်အသံ တာဝန် နှစ်မျိုးကို ယူထားသည်။

စကြာ - စက်ကြာ

မကြာ - မတ်ကြာ

အကြာ - အတ်ကြာတို့၌ ရရစ်နှင့်တွဲသော က နှင့် တ တို့သည် အသတ်နှင့်အသံ တာဝန် နှစ်မျိုးကို ယူထားသည်။

ကတွာ - ကတ်တဝါ

ပတွာ - ပတ်တဝါ

ဒတွာ - ဒတ်တဝါ

ဝတွာ - ဝတ်တဝါတို့၌ ဝဆွဲနှင့်တွဲသော တ အက္ခရာ တို့သည် အသတ်နှင့်အသံ တာဝန် နှစ်မျိုးကို ယူထားသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဟထိုးသည် ဟ၊ ယပင့်သည် ယ၊ ရရစ် သည် ရကောက်၊ ဝဆွဲသည် 'ဝ' အက္ခရာ၏ ကိုယ်စားလှယ်ဟု အသီးသီး မှတ်။

ဦးပညာသာမိ (မာဂဇီ-သာစည်)၏

ယဉ်ကျေးမှုသင်တန်း စာအုပ်မှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။

ပိုပြင်းကိုးကားသော စာအုပ်စာစောင်များ

- * ဂုဏ်တော်နဝရတ်နှင့် သူမြတ်ကျင့်စဉ် သုသုက
- * တစ်မနက် ဥပုသ်စောင့်သူ၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာများ တက္ကသိုလ်ရှင်သီရိ (ဓမ္မစရိယ-ဘိအေ)
- * ဓမ္မပဒဝတ္ထုတော်ကြီး အရှင်ဓမ္မသာမိဘိဝံသ
- * နံနက်ခင်းသြဝါဒများ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ
- * ဗုဒ္ဓဘာသာလက်ရွဲကျမ်း (ဝထမတွဲ) သာသနာရေး ဦးစီးဌာန
- * ဘဝနှင့်နိဗ္ဗာန် ဦးမာနိတသိရီ
- * ဘာသာရေး ပြဿနာများ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ
- * မြန်မာအဘိဓာန် အကျဉ်းချုပ် အတွဲ(၃)
- * မွတ်လောင်များ၏ ဥပုသ်လ၌ ဥပုသ်စောင့်ခြင်း၏အကျိုးများ ဒေါက်တာတင်ဦး (၃၀-၁၁-၂၀၀၅) Family Health.
- * ယဉ်ကျေးမှုသင်တန်း ဦးပညာသာမိ (မာဂဓိ-သာစည်)

ဥပုသ်သည်နှင့်သီမှတ်ဖွယ်

- ရတနာဂုဏ်ရည် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ
- ရတနာသုံးပါးကျေးဇူး ဓမ္မစရိယ ဦးဌေးလှိုင်
- ရွှေကျင်နိကာယ သာသနာဝင် ရွှေဟင်္သာဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတထေရ်
- လူသားတို့၏ ထွက်ရာလမ်း ဦးထွန်းလှိုင် (ဝိနယပါရဂူ)
- သီလပေးအကျယ် မင်းကွန်းတိပိဋကဓရ ဆရာတော်ကြီး
- သင်္ဂီတ ဆရာတော်စကားပုံ ပုံပြင်များ ဦးမြတ်လှ
- အနာဂတ်သာသနာရေး အရှင်ဇနကာဘိဝံသ
- အဘယာရာမ ဆရာတော်ကြီး၏ နှစ်တစ်ရာပြည့်စာစောင်
- ဥပါသကာဂုဏ် သိဖွယ်စုံတရားတော် ဘဒ္ဒန္တ ကုမာရ
- ဥပုသ်စောင့်ခြင်းနှင့် ကျန်းမာခြင်း ဒေါက်တာမြင့်သန်း (ညောင်လေးပင်) ၂၀-၉-၂၀၀၆ Family Health.